

INVESTMENT MANAGEMENT ENVIRONMENT
CONSULTING

ul. Warsztatowa 47 55-010 Biestryków
e-mail: biuro@imeconsulting.com.pl

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY SYCÓW NA LATA 2017-2020

ZESPÓŁ AUTORSKI
pod kierunkiem
dr inż. Marii Stanisławskiej

ZAMAWIAJĄCY
Gmina Syców
ul. Mickiewicza 1
56-500 Syców

Syców, październik 2016

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP. PODSTAWA I ZAKRES OPRACOWANIA	4
II. STRESZCZENIE OPRACOWANIA	6
III. DOKUMENTY STRATEGICZNE - OPRACOWANIA	8
3.1. Polityka ekologiczna Polski	9
3.2. Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego	9
3.3. Program ochrony powietrza dla strefy dolnośląskiej	11
3.4. Wojewódzki plan gospodarki odpadami	11
3.4.1. Zasady ogólne. Cele	11
3.4.2. Regiony odpadowe	12
3.5. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Oleśnickiego	14
3.6. Regulacje prawne zobowiązujące Gminy do działań na rzecz ochrony środowiska	14
IV. CHARAKTERYSTYKA GMINY SYCÓW	15
4.1. Położenie geograficzne i administracyjne	15
4.2. Warunki klimatyczne	17
4.3. Demografia gminy i procesy społeczne	18
4.3.1. Stany ludności w ostatnim dziesięcioleciu	18
4.4. Sektor usługowo-wytwórczy	20
4.5. Rolnictwo	23
V. STAN ŚRODOWISKA NA TERENIE GMINY SYCÓW	24
5.1. Fizjologia i rzeźba terenu	24
5.3. Budowa geologiczna	24
5.3. Gleby	25
5.4. Surowce naturalne	26
5.5. Hydrografia	26
5.5.1. Wody podziemne	27
5.5.2. Wody powierzchniowe	28
5.6. Stan powietrza atmosferycznego	29
5.6.1. Plan gospodarki niskoemisyjnej (PGN)	30
5.7. Lasy	31
5.8. Gospodarka wodno-ściekowa	32
5.8.1. Wodociągi	32
5.8.2. Oczyszczanie ścieków	33
5.8.3. Sieć kanalizacyjna	34
5.8.4. Infrastruktura gazownicza	36

5.9. Gospodarka odpadami	37
5.9.1. System odbioru odpadów komunalnych.....	37
5.9.2. Obiekty gospodarowania odpadami.	39
5.9.3. Materiały zawierające azbest.....	39
5.10. Obszary prawnie chronione	40
5.10.1. Obszar chronionego krajobrazu „Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska”	40
5.10.2. Użytek ekologiczny „Storczyk”	41
5.10.3. Arboretum Leśne im. Profesora Stefana Białoboka	41
5.10.4. Obiekty prawnie chronione - Pomniki przyrody.....	42
5.10.5. Flora i fauna.....	43
5.10.5. Aleje i szpalery.....	44
5.11. Wycinka drzew i krzewów	45
5.12. Klimat akustyczny.....	46
VI. OCENA STANU ŚRODOWISKA NA TERENIE GMINY SYCÓW.....	46
VII. ANALIZA SWOT DLA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA.	53
VIII. DZIAŁANIA GMINY DLA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA.....	55
8.1. Miejsce i rola Gminy w strukturze ochrony środowiska.	55
8.2. Dokumenty lokalne szczegółowo odnoszące się do ochrony środowiska.	57
8.2.1. Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych	57
8.2.3. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Syców	57
8.2.3. Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Syców.....	58
8.2.4. Program zachowania zadrzewień w gminie Syców	59
8.2.5. Plan aglomeracji Syców	60
IX. CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE DLA GMINY SYCÓW.	61
X. ZADANIA I ICH FINANSOWANIE.....	65
XI. SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA	73
11.1. Zadania inwestycyjne Gminy.....	73
11.2. Działania administracyjne Urzędu Miasta i Gminy.....	73
11. 3. Działania informacyjnych i edukacyjne.	75
XII. MONITOROWANIE REALIZACJI PROGRAMU. RAPORTOWANIE.....	76
XIII. KOORDYNACJA REALIZACJI PROGRAMU.....	78
XIV. WYKAZ SKRÓTÓW	78
XV. ZAŁĄCZNIKI	78
XVI. SPIS TABEL	79
XVII. SPIS RYCIN	80

I. WSTĘP. PODSTAWA I ZAKRES OPRACOWANIA

Program ochrony środowiska to opracowanie wskazane w polskich przepisach jako podstawowe narzędzie branżowe dla realizacji polityki ochrony środowiska na szczeblu wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

Podstawą prawną wykonania Programu są zapisy art. 17 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska – (tekst jednolity z dnia 19 kwietnia 2016 r. - Dz.U. z 2016 r. poz. 672 - ze zmianami). Zgodnie z nim Burmistrz w celu realizacji polityki ekologicznej państwa sporządza gminny program ochrony środowiska.

Realizacja nowych dokumentów pod nazwą program ochrony środowiska (zamiast aktualizacji dotychczasowych) wynika z zapisów art.14 ustawy o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw z dnia 11 lipca 2014r. (Dz.U. z 2014r. poz. 1101) w brzmieniu:

Art. 14 ust. 1. Programy ochrony środowiska uchwalone w celu realizacji Polityki ekologicznej państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016, przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy zachowują ważność na czas, na jaki zostały uchwalone, **jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2016r.**

Dotychczasowy „Program ochrony środowiska dla gminy Syców” powstał w roku 2007 tj. w okresie nakreślonym w pierwotnej wersji ustawy, czyli – pomimo braku pośrednich aktualizacji – także obecnie podlega pod wyżej cytowany przepis.

Ponadto pierwotny Program jest obecnie w bardzo dużej części nieaktualny zarówno po stronie diagnostycznej, jak i strategicznej. Wynika to przede wszystkim z licznych zmian w szeroko pojętej krajowej i unijnej polityce ekologicznej oraz z dynamiki zmian w sektorze społeczno-gospodarczym.

Przy realizacji obecnego dokumentu uwzględniono sugestie i wskazówki płynące z opublikowanych w październiku 2015r. przez Ministerstwo Środowiska „Wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska”.

Wg zapisów tych „Wytycznych...” w Programie należało dokonać oceny stanu środowiska na terenie danego samorządu z uwzględnieniem dziesięciu obszarów przyszłej interwencji:

1. ochrona klimatu i jakości powietrza,
2. zagrożenia hałasem,
3. pola elektromagnetyczne,
4. gospodarowanie wodami,
5. gospodarka wodno-ściekowa,
6. zasoby geologiczne,
7. gleby,
8. gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
9. zasoby przyrodnicze,
10. zagrożenia poważnymi awariami.

W „Programie ochrony środowiska dla gminy Syców” zawarto inwentaryzację obecnego stanu środowiska w gminie, określono zadania zmierzające do jego poprawy oraz możliwości ich finansowania. Ocena stanu środowiska została uzupełniona o prognozę stanu środowiska na lata obowiązywania

„Programu ochrony środowiska”. Dla wszystkich obszarów interwencji łącznie wskazano także zagadnienia horyzontalne takie jak działania edukacyjne oraz monitorowanie.

Dokumentację podzielono na następujące działy główne:

- Wstęp.
- Charakterystyka terenu gminy.
- Stan środowiska w gminie z podziałem na obszary interwencji
- Ocena stanu środowiska
- Analiza SWOT dla realizacji Programu
- Identyfikacja zakresu kompetencji i możliwości Gminy dla działań w szeroko pojętej ochronie środowiska
- Cele główne i szczegółowe ustalone w ramach programu ochrony środowiska
- Zadania wyznaczone do realizacji poszczególnych celów
- Źródła finansowania działań
- System organizacyjny realizacji Programu oraz edukacja ekologiczna
- Monitorowanie i raportowanie Programu

Program ochrony środowiska jest dokumentem aktywnym, który podlegać będzie sukcesywnym analizom i uzupełnieniom w kolejnych latach, jednak tylko w zakresie zadań nieobjętych jednoznacznie obowiązkiem wynikającymi z przepisów prawa.

Zgodnie z zapisami ustawy Prawo ochrony środowiska opracowanie to podlega oficjalnej weryfikacji i kontroli realizacji przedstawianych zamierzeń w okresach dwuletnich, w formie raportów. Zakłada się jednak, że Komórki merytoryczne Urzędu, poprzez które Burmistrz wykonywać będzie zadania określone w Programie – na bieżąco - w formie roboczej wprowadzać będą poprawki i modyfikacje, aby w fazie podsumowania sprawnie przeprowadzić niezbędne korekty.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Syców” przed przyjęciem go do realizacji podlega, zgodnie z ustawą, opiniowaniu przez Zarząd Powiatu Oleśnickiego.

Dokument został sformułowany w taki sposób, aby można było rozpoznać stan środowiska na terenie gminy w poszczególnych komponentach i uzmysłwić sobie wagę wyzwań na przyszłość oraz przygotować się do realizacji poszczególnych, niezbędnych działań.

Dla uporządkowania całej sfery zagadnień inwestycyjnych i organizacyjnych w dokumencie przedstawiono zbiorczą matrycę celów w poszczególnych obszarach interwencji. Stworzono także harmonogram realizacji szczegółowych, zidentyfikowanych celów i zamierzeń w latach 2016-2020 (w oparciu o inne dokumenty strategiczne i wieloletnie plany finansowe).

Istotny dla właściwego postrzegania niniejszego dokumentu jest fakt, iż zgodnie z kompetencjami i stosownymi zapisami prawa rola struktur gminnych w poprawie lokalnego stanu środowiska obejmuje następujące elementy o charakterze inwestycyjnym i pozainwestycyjnym:

- Budowa i bieżące utrzymanie systemów zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych.
- Utrzymanie gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych.
- Budowa i remonty gminnych dróg, ulic, mostów, placów.
- Wprowadzanie zadrzewień i zarządzanie zielenią gminną.

- Organizacja systemu gospodarki odpadami komunalnymi.
- Administrowanie, nadzór i kontrola nad wszystkimi typami emisji będącymi wynikiem działalności osób fizycznych – mieszkańców gminy lub posiadaczy nieruchomości na obszarze gminy.
- Wydawanie decyzji administracyjnych z zakresu usuwania zieleni (drzew i krzewów), nielegalnego składowania lub magazynowania odpadów, zmiany stosunków wodnych na gruncie.
- Wydawanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację inwestycji.
- Wspieranie (merytoryczne, organizacyjne, finansowe) inicjatyw innych jednostek i osób fizycznych na rzecz ochrony środowiska.
- Aktywny udział w edukacji ekologicznej społeczeństwa.
- Ustanawianie obiektów przyrodniczych prawnie chronionych.

II. STRESZCZENIE OPRACOWANIA

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Syców jest opracowywany w myśl obowiązku płynącego z ustawy - Prawo ochrony środowiska (art. 14 – 18). Zgodnie z jej zapisami, uwzględniając: cele ekologiczne, priorytety ekologiczne, rodzaj i harmonogram działań proekologicznych i środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe, Burmistrz Miasta i Gminy Syców jest zobowiązany przygotować Program Ochrony Środowiska.

W prezentowanym dokumencie dokonano porównania głównych celów strategicznych określonych w dokumentach kierunkowych szczebla krajowego, wojewódzkiego i powiatowego, podkreślając zgodność dokumentów w zasadniczych celach strategicznych i określanych kierunkach.

Zadaniem Programu jest analiza aktualnej sytuacji związanej z całym stanem środowiska w gminie. W Programie dokonano analizy czynników, które wpływają na sytuację stanu zanieczyszczenia środowiska. Podano w nim krótką charakterystykę geograficzno-fizyczną gminy. Wskazano uwarunkowania demograficzne i gospodarcze dla regionu. Krótko scharakteryzowano działalność produkcyjną. Na podstawie możliwych, dostępnych danych pozyskanych m.in. z raportów Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, informatorów i publikatorów Urzędu Marszałkowskiego, Głównego Urzędu Statystycznego, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska i Urzędu Miasta i Gminy, scharakteryzowano wszystkie komponenty środowiska, podając ich ewentualne obciążenia emisyjne. Następnie na podstawie dostępnych danych, badań i wyników pomiarów dokonano oceny stanu środowiska naturalnego w gminie, analizując jego poszczególne komponenty, czyli wody powierzchniowe i podziemne, powietrze, hałas, przyrodę, powierzchnię ziemi, gospodarkę leśną i odpady.

Ze względu na fakt, iż dla części w/w zagadnień władze gminy opracowały bardzo szczegółowe opracowania branżowe (plan gospodarki niskoemisyjnej, program ochrony zadrzewień, plan usuwania wyrobów zawierających azbest) w Programie przywołano najistotniejsze kwestie i konkluzje z nich płynące. W przypadku gospodarki odpadami komunalnymi większość zdarzeń i zasad objęta jest stosownymi regulacjami prawa miejscowego, które precyzyjnie je opisują (regulamin utrzymania czystości i porządku w gminie, uchwały w sprawie odbioru odpadów komunalnych itd.).

Stan środowiska na obszarze gminy Syców na tle zgromadzonych informacji i wskaźników należy ocenić za zadawalający ze stałą tendencją pozytywną, co jest wynikiem licznych działań i inwestycji dokonanych w ostatnim dziesięcioleciu, a także już skonkretyzowanych planów na najbliższe lata.

W relacji do okresu uchwalenia pierwszego Programu zdecydowanej i radykalnej zmiany uległ system gospodarowania odpadami komunalnymi. Po pierwsze – na mocy ustawy - obejmuje on wszystkich wytwórców. Po drugie zagospodarowanie odebranych odpadów realizowane jest w oparciu o instalacje i obiekty wykonane w najwyższych dostępnych standardach. Instalacje te zlokalizowane są w optymalnych miejscach w ramach tzw. regionów odpadowych. Sercem nowego systemu są Regionalne Instalacje Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK), gdzie zasadą podstawową jest maksymalizacja odzysku i recyklingu. W wyniku utworzenia Regionów Odpadowych w ramach uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego rację bytu straciły lokalne składowiska odpadów, w tym obiekt w Sycowie (które znajduje się w końcowej fazie rekultywacji). Obsługę mieszkańców gminy Syców przejął RIPOK ZZO Oleszna koło Kępna.

Kolejnym obszarem, w którym Gmina Syców dokonała pozytywnego „kroku w przód” to gospodarka ściekami komunalnymi. W okresie ostatnich kilkunastu lat o ponad 10% wzrosła ilość użytkowników kanalizacji. Po realizacji do 2018r. kolejnych zadań związanych ze skanalizowaniem aglomeracji Syców (miasto i Wioska) oraz modernizacją oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w mieście – samorząd wypełni wszelkie zobowiązania płynące z dyrektywy ściekowej.

Niestety, wobec kryteriów dotyczących wskaźnika koncentracji który stosuje się przy tworzeniu obszarów aglomeracji pozostałe miejscowości gminy będą miały ograniczony dostęp do unijnych środków na budowę kanalizacji. Ze względu na to, iż likwidacja kolejnych – potencjalnych - miejsc nielegalnego lub niewłaściwego odprowadzania ścieków komunalnych wpływa nie tylko na stan wód, ale także na poprawę środowiska gruntowego i estetykę kolejnych miejscowości – konieczne staje się poszukiwanie innych rozwiązań. Wg wstępnych założeń większość dużych sołectw zgrupowana zostanie wokół lokalnych oczyszczalni zbiorczych. Te zaś budowane będą ze środków zewnętrznych kierowanych na mniejsze projekty (WFOŚiGW), lub predysponowanych dla obszarów wsi (PROW).

W gminie Syców brak obszarów chronionych z sieci Natura 2000. W innych istniejących obszarach chronionych prawem krajowym nie nastąpiły istotne zmiany od 2004r. Generalnie diagnozowano brak problemów w sektorze przyrodniczym. Stałym elementem działalności administracyjnej Gminy jest częste wprowadzanie obowiązku nasadzeń zastępczych w przypadkach dotyczących zezwoleń na usunięcie drzew lub krzewów. Również właściciele gruntów porolnych oraz Lasy Państwowe przyczyniają się do wzrostu potencjału przyrodniczego gminy poprzez wprowadzanie licznych zalesień. Ponadto Gmina podjęła się udziału w ogólnopolskim projekcie ochrony zadrzewień przydrożnych. Tym samym ochrona przyrody jest w gminie Syców w stałym pozytywnym trendzie.

Sytuacja związana z ochroną powietrza atmosferycznego na terenie gminy w ujęciu makro, zwłaszcza na tle innych samorządów województwa - wydaje się korzystna, co potwierdzają dane z monitoringu prowadzonego przez Wojewódzką Inspekcję Ochrony Środowiska. Kluczowym problemem jest tzw. niska emisja gazów i pyłów. Zidentyfikowane w ramach prac nad „Planem gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Syców” (PGN) poziomy emisji CO₂, pyłu i benzo(a)pirenu wskazują na zdecydowaną rolę mieszkańców w działaniach na rzecz poprawy tego stanu. Emisje z budownictwa mieszkaniowego (pomijając trudne do jednoznacznego ustalenia emisje komunikacyjne) dominują na tle emisji technologicznych z produkcji i przemysłu. Istotne jest, iż w PGN władze Gminy ustaliły na najbliższe kilka lat szereg działań inwestycyjnych i organizacyjnych które – przy wsparciu ze środków zewnętrznych -

będą realizować wraz z mieszkańcami i podmiotami prawnymi na rzecz redukcji szkodliwych gazów kominowych i pyłu.

W skuteczności obniżenia niskiej emisji bardzo duże znaczenie będą miały zapowiadane przez Rząd i instytucje samorządowe programy preferencyjnego wsparcia inwestycji termomodernizacyjnych lub związanych z rozwojem OZE.

Mało zauważalne są obecnie kwestie ewentualnych problemów dotyczących wydobywania kopalin bądź niewłaściwego rolniczego wykorzystywania gruntów – co mogło by powodować degradację powierzchni ziemi. Zadaniem dla władz Gminy pozostają w górnictwie kwestie właściwej, bezpiecznej lokalizacji kolejnych odkrywek oraz wpływ – poprzez opiniowanie – na kierunek ich rekultywacji po zakończeniu eksploatacji. Brak intensywnej produkcji rolnej oraz lokalizacji na obszarze gminy Syców zakładów przemysłowych emitujących zanieczyszczenia chemiczne wyklucza zagrożenia dla degradacji gleb.

Na terenie gminy nie zidentyfikowano znaczących zagrożeń w obszarze promieniowania elektromagnetycznego, hałasu i nadzwyczajnych awarii przemysłowych.

Po sektorowej analizie dotyczącej stanu środowiska w gminie, możliwe zmiany i działania na okres programowania oceniono poprzez zestawienie tabel SWOT – wskazując słabe i mocne strony oraz wskazując szanse i zagrożenia.

Następnie zwrócono uwagę na tendencje, jakie się zarysowują w poszczególnych komponentach środowiska oraz wyeksponowano rodzaje i typy zagadnień, jakimi powinny w przyszłości zająć się organy Gminy oraz jej jednostki organizacyjne.

W dalszej części Programu określono środki techniczne, organizacyjne i finansowe oraz metody jakimi powinno się operować, aby osiągnąć poprawę stanu środowiska w gminie Syców.

Dla poszczególnych komponentów środowiska i obszarów interwencji zaproponowano grupy zadań pozainwestycyjnych i inwestycyjnych, określając nazwy niektórych zadań, nakłady finansowe i harmonogram czasowy. Tam, gdzie to było możliwe jednostki realizujące i możliwe źródła finansowania. Dla zadań wychodzących poza 2020 rok (długoterminowych) nie określano wielkości nakładów sygnalizując wyłącznie konieczność ich kontynuacji lub proponując rozpoczęcie nowych przedsięwzięć. W ustaleniu hierarchii i zakresu oraz formy działań uwzględniono rzeczywisty wpływ Gminy na określony typ interwencji, mając na uwadze zarówno aspekt administracyjny (decyzje), jak i wykonawczy (wydatki inwestycyjne z budżetu).

W Programie Ochrony Środowiska scharakteryzowano również metody, jakimi powinno się uzyskiwać poprawę stanu aktualnego i grupy kosztów, jakie pojawią się przy realizacji poszczególnych celów i zadań w tych celach. Omówiono metody realizacji Programu i zasady monitorowania Programu oraz wskazano propozycje dotyczące edukacji ekologicznej.

III. DOKUMENTY STRATEGICZNE - OPRACOWANIA

W ramach prac nad niniejszymi założeniami wykorzystano informacje, dane, wskaźniki lub prognozy wynikające m.in. z szeregu opracowań branżowych, gospodarczych lub strategicznych, które przywołano poniżej. Wśród tych dokumentów występują zarówno takie, które mają charakter ogólnokrajowy lub regionalny, jak i lokalny.

Najważniejsze, kierunkowe dokumenty scharakteryzowano poniżej.

3.1. Polityka ekologiczna Polski

Polityka ekologiczna państwa powstała i funkcjonuje w oparciu o zapisy ustawy Prawo ochrony środowiska. Zgodnie z nimi polityka ochrony środowiska to zespół działań mających na celu stworzenie warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Najistotniejszym, ramowym dokumentem z tego zakresu jest przyjęta przez Radę Ministrów „Polityka ekologiczna Państwa w latach 2009-2012, z perspektywą do roku 2016” (M.P. 2009 nr 34 poz. 501).

Polityka ekologiczna to świadoma i celowa działalność państwa, samorządów terytorialnych i podmiotów gospodarczych w zakresie gospodarowania środowiskiem, czyli użytkowania jego zasobów i walorów, ochrony i kształtowania ekosystemów lub wybranych elementów biosfery. Celem polityki ekologicznej jest zapewnienia wysokiej jakości życia i zdrowia ludzi poprzez skuteczną ochronę środowiska.

W dokumencie tym mocno zaakcentowano, iż Polska musi sprostać trudnym zadaniom związanym z ochroną atmosfery i przeciwdziałaniu zmianom klimatu. Dokument kładzie duży nacisk na promocję rozwoju odnawialnych źródeł energii i szybką modernizację przemysłu energetycznego.

3.2. Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020 – stanowi załącznik do Uchwały Nr XXXII/932/13 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 lutego 2013r.

W dokumencie tym funkcjonują zapisy związane m.in. z ochroną środowiska i planowaniem energetycznym w gminach. M.in. wśród ustanowionych celów szczegółowych znajduje się **Cel 4 - Ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu bezpieczeństwa.**

Ustalone w nim priorytety, które znajdują odzwierciedlenie w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Syców” dotyczą przede wszystkim działu „Infrastruktura energetyczna” i są to:

- "1.1.11. Wprowadzenie energooszczędnych rozwiązań (transport, budownictwo) oraz wspieranie gospodarki przyjaznej środowisku.*
- 1.1.13. Zwiększenie (z zachowaniem racjonalnych proporcji w stosunku do posiadanych zasobów) udziału źródeł odnawialnych w produkcji energii (...)."*

Przedsięwzięcia wymienione w Strategii Województwa, jako te których realizacja umożliwi osiągnięcie wskaźników ustalonych dla Celu 4 w kwestii poprawy gospodarki energetycznej to:

- "1.4.34. Realizacja polityki rządowej w zakresie wspierania inwestycji dotyczących odnawialnych źródeł energii.*
- 1.4.39. Wdrażanie polityk oszczędnościowych w zakresie zużycia energii.*
- 1.4.41. Działania związane z inwestycjami w zakresie ograniczenia emisji i obniżenia zużycia energii w obiektach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym."*

Ponadto plan przewiduje szereg innych działań naprawczych i ochronnych w zakresie pozostałych sektorów środowiska. Wśród przedsięwzięć wpisanych w „Rozwój obszarów wiejskich i miejskich” znalazły się:

- "2.4.3. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich, zwłaszcza zwartych powierzchni o charakterze parkowym.*
- 2.4.11. Wspieranie działań rolno-środowiskowych, szczególnie w obszarach cennych przyrodniczo i krajobrazowo.*
- 2.4.13. Ochrona ziem o najwyższej klasie bonitacji.*
- 2.4.14. Opracowanie i wdrożenie wojewódzkiego programu ochronnego dla gleb o najwyższym poziomie bonitacji."*

Dolny Śląsk jest regionem wyróżniającym się w skali kraju pod względem bogactwa i różnorodności zasobów środowiska naturalnego i kulturowego. Korzystanie z tych zasobów powinno odbywać się w sposób racjonalny, stąd następujące priorytety:

- 3.1.1. Zrównoważone i racjonalne gospodarcze wykorzystanie surowców naturalnych.*
- 3.1.3. Zachowanie i racjonalne wykorzystanie zasobów glebowych*
- 3.1.4. Ochrona, powiększanie i udostępnianie zasobów leśnych*
- 3.1.6. Ochrona i udostępnianie walorów przyrodniczo-krajobrazowych oraz kulturowych.*

Przedsięwzięcia wymienione w Strategii Województwa, które mają umożliwić osiągnięcie powyższych założeń w sektorze „Zasobów” to:

- "3.4.1. Realizacja działań na rzecz optymalizacji regionalnego systemu ochrony przyrody i krajobrazu, w tym wprowadzanie nowych form ochrony w porozumieniu z samorządami.*
- 3.4.2. Rekultywacja i zagospodarowanie terenów przemysłowych i wydobywczych.*
- 3.4.3. Prowadzenie polityki ochrony oraz właściwego wykorzystania gruntów rolnych i leśnych.*
- 3.4.8. Wspieranie działań na rzecz zwiększania lesistości regionu oraz poprawy zdrowotności lasów."*

Turystyka stanowić powinna jeden z filarów rozwoju społecznego i gospodarczego regionu ze względu na dolnośląskie atuty, bazujące na środowisku przyrodniczym, walorach krajobrazowych i kulturowych, w które obfituje także gmina „Syców”. Wspieranie inwestycji niezbędnych do uprawiania turystyki kwalifikowanej, m.in.: rowerowej, pieszej, konnej i wodnej, zgodnie z założeniami Strategii Rozwoju Województwa, odbywać się ma z poszanowaniem wymogów ochrony przyrody.

Również w sektorze „Zdrowie i bezpieczeństwo” znalazły się takie priorytety, jak zapewnienie obecnym i przyszłym mieszkańcom regionu dobrego stanu środowiska naturalnego, których osiągnięcie bazuje na realizacji poniższych przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska naturalnego:

- "5.4.8. Działania na rzecz kształtowania postaw etycznych i społecznych oraz zwiększenia wiedzy na temat zagrożeń i edukacja ekologiczna społeczeństwa*
- 5.4.9. Budowa infrastruktury służącej ochronie i zagospodarowaniu zasobów wodnych oraz ochrona jakości powietrza i powierzchni ziemi.*
- 5.4.10. Rozwój systemu gospodarowania odpadami, zgodnego z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz opartego na hierarchii sposobów postępowania z odpadami komunalnymi."*

3.3. Program ochrony powietrza dla strefy dolnośląskiej

Program ochrony powietrza dla strefy dolnośląskiej opracowany został przez Zarząd Województwa w związku z przekroczeniem poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM₁₀, tlenku węgla oraz poziomów docelowych jakości powietrza w zakresie benzo(a)pirenu i ozonu. Podstawowym dokumentem wskazującym na konieczność wykonania Programu ochrony powietrza w strefie dolnośląskiej jest „Ocena poziomów substancji w powietrzu oraz wyniki klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego za 2013 rok”, wykonana przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, w której strefa dolnośląska została zakwalifikowana do klasy C pod względem ochrony zdrowia mieszkańców. Program ochrony powietrza jest dokumentem, który wskazuje istotne powody (źródła) występowania przekroczeń ww. zanieczyszczeń powietrza, a także znajduje skuteczne i możliwe do zrealizowania działania, których wdrożenie spowoduje obniżenie poziomów tych zanieczyszczeń, co najmniej do poziomów dopuszczalnych/docelowych, przy czym działania te powinny być uzasadnione finansowo i technicznie.

Jak wynika z powyższych dokumentów teren gminy Syców nie był - w okresie ostatnich kilku lat - objęty indywidualną formą działań monitoringowych. Nie jest on też sam w sobie regionem, który wnosiłby istotne ilości zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Obszar gminy został w sposób automatyczny (zgodnie z położeniem geograficznym) zaliczony do tzw. strefy dolnośląskiej.

Wobec tego władze lokalne oraz inne - wskazane w Programie podmioty - powinny podejmować się działań związanych z ograniczaniem i zapobieganiem emisją odpowiednio do charakteru terenu tzn. tylko tych, które mają odzwierciedlenie na obszarze gminy i mogą być skutecznie realizowane w określonych strefach społeczno-gospodarczych.

Konkretne działania dla samorządów lokalnych z horyzontem czasowym realizacji do 2023r. wymieniono w Rozdziale 1.6.10 tego dokumentu pt. „Harmonogram rzeczowo-finansowy w formie tabelarycznego zestawienia działań naprawczych zmierzających do ograniczenia zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym PM₁₀, benzo(a)pirenem oraz CO określonych w POP dla strefy dolnośląskiej”. Właściwe dla gminy Syców przywołano w niniejszym Programie.

3.4. Wojewódzki plan gospodarki odpadami

3.4.1. Zasady ogólne. Cele.

„Wojewódzki plan gospodarki odpadami” ma na celu wprowadzenie nowego, zgodnego z założeniami ustawy z dnia 1 lipca 2011r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 152, poz. 897, z późn. zm.), systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Dokument obejmuje swoim zasięgiem całe województwo dolnośląskie, w tym wszystkie gminy i powiaty na jego terenie. Plan gospodarki odpadami wskazuje konieczne do realizacji cele i działania w zakresie poszczególnych rodzajów odpadów oraz przedstawia ogólny zarys funkcjonowania całego systemu gospodarowania odpadami na terenie województwa. Nadrzędnym celem planu jest stworzenie systemu zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju i opartego na hierarchii sposobów postępowania z odpadami komunalnymi.

Cele programu w zakresie odpadów komunalnych, w tym odpadów ulegających biodegradacji obejmują:

- objęcie wszystkich mieszkańców zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych oraz systemem selektywnego zbierania odpadów najpóźniej do 2015r.,
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów:
 - w 2013r. nie więcej niż 50%
 - w 2020r. nie więcej niż 35%masy tych odpadów wytworzonych w 1995r.,
- zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do maksymalnie 60% wytworzonych odpadów do końca 2014r.,
- przygotowanie do ponownego wykorzystania i recyklingu materiałów odpadowych (papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło) z gospodarstw domowych oraz odpadów innego pochodzenia podobnych do odpadów z gospodarstw domowych minimum 50% masy do 2020r.,
- zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne
- eliminowanie praktyk nielegalnego składowania odpadów,
- budowa, rozbudowa, modernizacja infrastruktury służącej gospodarowaniu odpadami.

Ponadto w zakresie gospodarki odpadów, które podlegają odrębnym przepisom prawnym, w tym odpadów niebezpiecznych planuje się:

- sukcesywne likwidowanie odpadów zawierających PCB o stężeniu poniżej 50 ppm
- unieszkodliwianie i dekontaminacja odpadów zawierających PCB

Dodatkowo w kwestii pozostałych odpadów przewiduje się m.in. osiągnięcie do 2020r. poziomu przygotowania do ponownego użycia, recyklingu oraz innych form odzysku materiałów budowlanych i rozbiórkowych nie niższego niż 70% wagowo.

Prowadzenie monitoringu zaplanowanych działań jest niezbędnym procesem, służącym właściwej realizacji Planu gospodarki odpadami. Ocena jego realizacji będzie przeprowadzana w formie sprawozdania z realizacji Planu obejmującego okres 3 lat kalendarzowych wg stanu na dzień 31 grudnia roku kończącego okres sprawozdawczy. System sprawozdawczości będzie się opierał głównie na wskaźnikach, które zostały dopasowane w sposób umożliwiający pozyskanie danych oraz sprawne prowadzenie monitoringu planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych, a także przeprowadzenie analizy stanu gospodarki odpadami w województwie.

3.4.2. Regiony odpadowe.

Ze względu na zmianę uwarunkowań prawnych z zakresu gospodarki odpadami, przede wszystkim zaś nowej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz wobec jednoznacznych zobowiązań Polski wynikających z Traktatu Akcesyjnego, a ujętych w stosownych Dyrektywach (składowiskowa, odpadowa, opakowaniowa) konieczne stało się przemodelowanie systemu gospodarki odpadami zaproponowanego dla poszczególnych województw, głównie przed 2008r.

W ślad za przepisami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach znowelizowanej w lipcu 2011r. ustalono, że gospodarka odpadami komunalnymi w poszczególnych województwach odbywać się będzie w regionach gospodarki odpadami zamieszkałych przez minimum 150 tys. mieszkańców, gdzie głównym elementem systemu będzie regionalna instalacja przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) o wydajność minimalnej pozwalającej obsłużyć 120 tys. mieszkańców.

Położenie geograficzne na mapie Polski oraz wcześniejsze ponad-wojewódzkie inicjatywy podjęte przez część gmin spowodowały, że w przypadku powiatu oleśnickiego gospodarka odpadami komunalnymi oparta o regiony odpadowe zaprogramowana została w trzech różnych planach wojewódzkich:

- Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Wielkopolski - uwzględnia rozwiązania dla gmin: Syców, Oleśnica, Dziadowa Kłoda, Międzybórz oraz dla miasta Oleśnica.
- Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Dolnego Śląska – uwzględnia rozwiązania dla gmin: Dobroszyce i Twardogóra.
- Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Opolszczyzny - uwzględnia rozwiązania dla gminy Bierutów.

Prace nad WPGO2012 prowadzono głównie w roku 2011, zaś ich uchwalenie przez poszczególne władze wojewódzkie nastąpiło w czerwcu 2012r.

Nowelizacja Planu Wojewódzkiego zawiera spore zmiany w relacji do poprzednich dokumentów tego typu głównie poprzez zmianę formuły i wagi tworzonego dokumentu (z materiału planistycznego stał się on aktem prawa miejscowego). Dosyć luźno traktowane wcześniej obszary gospodarowania odpadami zastąpione zostały przez jednoznacznie nakreślone i umocowane prawnie – w drodze uchwały sejmiku województwa - regiony gospodarki odpadami.

Gmina Syców w wyniku podpisanego porozumienia o charakterze ponad wojewódzkim znajduje się obecnie w Regionie X Województwa Wielkopolskiego z centralną instalacją (RIPOK) w Olszowej koło Kępna.

Jak wynika z informacji Spółki **Zakład Zagospodarowania Odpadów Olszowa** przygotowany jest technicznie, technologicznie, organizacyjnie i prawnie do pełnienia funkcji regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK). Wielofunkcyjna, w pełni zautomatyzowana i zintegrowana instalacja MBP, przygotowana do realizacji celów wyznaczonych w gospodarce odpadami na 2020 r. umożliwi segregację zarówno odpadów komunalnych zmieszanych, jak również odpadów pochodzących z selektywnej zbiórki.

Zakład prowadzi działalność jako RIPOK od 05.11.2014 r. w zakresie:

- składowania odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne,
- mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych,
- kompostowania selektywnie zebranych odpadów zielonych oraz innych bioodpadów.

ZZO Olszowa Sp. z o.o. zapewnia także możliwość zagospodarowania całego strumienia odpadów powstającego w gospodarstwach domowych, w tym: odpadów pochodzących z selektywnej zbiórki, odpadów wielkogabarytowych oraz odpadów budowlanych.

Udziałowcami przedsiębiorstwa są wyłącznie jednostki samorządu terytorialnego z powiatów kępińskiego, oleśnickiego i ostrzeszowskiego. Oprócz Sycowa są to: gmina Baranów, gmina Bralin, gmina Doruchów, gmina Dziadowa Kłoda, gmina Kępno, gmina Łęka Opatowska, gmina Międzybórz, gmina Oleśnica, miasto Oleśnica, gmina Perzów, gmina Rychtal oraz gmina Trzcinica.

Z powyższych względów Gmina Syców zapewniła swoim mieszkańcom bezpieczną i kompleksową obsługę w zakresie zagospodarowania odpadów komunalnych na kolejne lata.

3.5. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Oleśnickiego.

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Oleśnickiego zatwierdzony został Uchwałą Nr XV/92/2004 Rady Powiatu z dnia 22.03.2004 roku w/s uchwalenia Planu Gospodarki Odpadami i Programu Ochrony Środowiska i zaktualizowany w 2007r. Obecnie dokument ten jest spójny na poziomie tez zasadniczych, jednak wobec upływu czasu i licznych modyfikacji prawnych, nieprecyzyjny na poziomie szczegółowym. Najprawdopodobniej w najbliższym czasie także ten dokument zostanie stworzony w nowej wersji. Niemniej jednak najważniejsze tezy i cele nakreślone przez Powiat w 2004r. znajdują odzwierciedlenie w niniejszym dokumencie. Oczywiście na poziomie adekwatnym do kompetencji i możliwości samorządu lokalnego jakim jest gmina Syców.

Ważne jest także to, iż krótkoterminowe cele i kierunki działań wskazane w aktualizacji z 2007r. w relacji do gminy Syców tutejszy samorząd już zrealizował. Także w kilku kwestiach długoterminowych Gmina Syców zbliża się do ich wypełnienia na prognozowanym poziomie (gospodarka odpadami, gospodarka ściekowa).

Wiele zadań i kierunków interwencji zaproponowanych przez władze Gminy skutkować będzie efektami ponad gminnymi ze względu na potencjalny transfer zanieczyszczeń w masach powietrza czy wodach płynących. Tym samym realizacja niniejszego Programu będzie zbieżna z osiąganiem celów środowiskowych stawianych dla obszaru całego powiatu oleśnickiego.

3.6. Regulacje prawne zobowiązujące Gminy do działań na rzecz ochrony środowiska.

Wśród przepisów prawnych, które wskazują na zadania organów gminy w szeroko pojętej sferze ochrony środowiska są takie gdzie kwestie te wyrażone są wprost (ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminie) oraz takie, gdzie efektem pośrednim danego działania jest ochrona środowiska (np. prawo energetyczne czy ustawa o gospodarce komunalnej).

Ponadto przepisy te podzielić można na typowo administracyjne oraz zarządcze. Pierwsze sprowadzają się do rozstrzygnięć w formie decyzji administracyjnych lub aktów prawa miejscowego. Drugie określają krąg zadań organizacyjnych i inwestycyjnych, jakie musi wykonywać Gmina na rzecz społeczeństwa lokalnego oraz środowiska naturalnego.

Głównym aktem prawnym, który ustala kierunkowe zadania własne Gminy jest ustawa o samorządzie gminnym. Znaczna część tych zadań (wskazana w art.7) dotyczy działań powiązanych z ochroną środowiska:

„Art. 7. 1. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy:

- 1) ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej;*
- 2) gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego;*
- 3) wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz;*
- 4) lokalnego transportu zbiorowego;*
- 12) zieleni gminnej i zadrzewień;*
- 15) utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych;”*

W przypadku Gminy Syców określone grupy zadań realizowane są przez:

- Burmistrza oraz stosowne komórki Urzędu Miasta i Gminy,
- Sycowską Gospodarkę Komunalną Sp. z o.o.
- spółki publiczne, w których gmina jest współudziałowcem (np. ZZO Olszowa),
- jednostki organizacyjne Gminy (np. szkoły) w zakresie zarządzania powierzonymi obiektami i budynkami publicznymi,
- podmioty zewnętrzne - na zlecenie Gminy lub w ramach umów wieloletnich.

Ze względu na dużą zmienność prawa w ostatnich latach oraz kolejne planowane duże nowelizacje ustaw branżowych (Prawo wodne, ustawa o ochronie przyrody) wybór najważniejszych przepisów wskazujących obowiązki Burmistrza, Gminy lub Rady Miejskiej w sektorze ochrony środowiska przedstawiono w formie tabelarycznej w **Załączniku do niniejszego Programu**.

IV. CHARAKTERYSTYKA GMINY SYCÓW

4.1 Położenie geograficzne i administracyjne.

Gmina Syców położona jest w północno - wschodniej części województwa dolnośląskiego, w granicach administracyjnych powiatu oleśnickiego, w odległości 50 km od stolicy regionu - Wrocławia. W województwie dolnośląskim graniczy z gminami: Syców (gmina miejsko-wiejska), Oleśnica, Dziadowa Kłoda, Międzybórz (gminy wiejskie), natomiast w województwie wielkopolskim z gminami: Kobyla Góra i Perzów (gminy wiejskie). Region Sycowa położony jest w kompleksie lasów rychtalskich na wysokości 165 m n.p.m., w rejonie zwanym Obniżeniem Sycowskim. Najważniejszym wzniesieniem okolicy jest góra Zbójnik - 272 m n.p.m., położona nieopodal Międzyborza. Wody powierzchniowe należą do zlewni rzeki Baryczy oraz biorącej swój początek w gminie Syców – Widawy. Obie stanowią dorzecze Odry.

Pod względem fizyczno-geograficznym gmina Syców położona jest w zasięgu Niziny Środkowoeuropejskiej, a dokładnie w obrębie jej podprowincji o nazwie - Niziny Środkowopolskie oraz jej trzech makroregionów: Obniżenia Milicko-Głogowskiego, Wału Trzebnickiego oraz Niziny Śląskiej. W podziale na mezoregiony gmina znajduje się w granicach Kotliny Milickiej (fragment północnej części), Wzgórz Ostrzeszowskich (wschodnia część), Wzgórz Twardogórskich (północno-zachodnia część) i Równiny Oleśnickiej (część południowo-zachodnia).

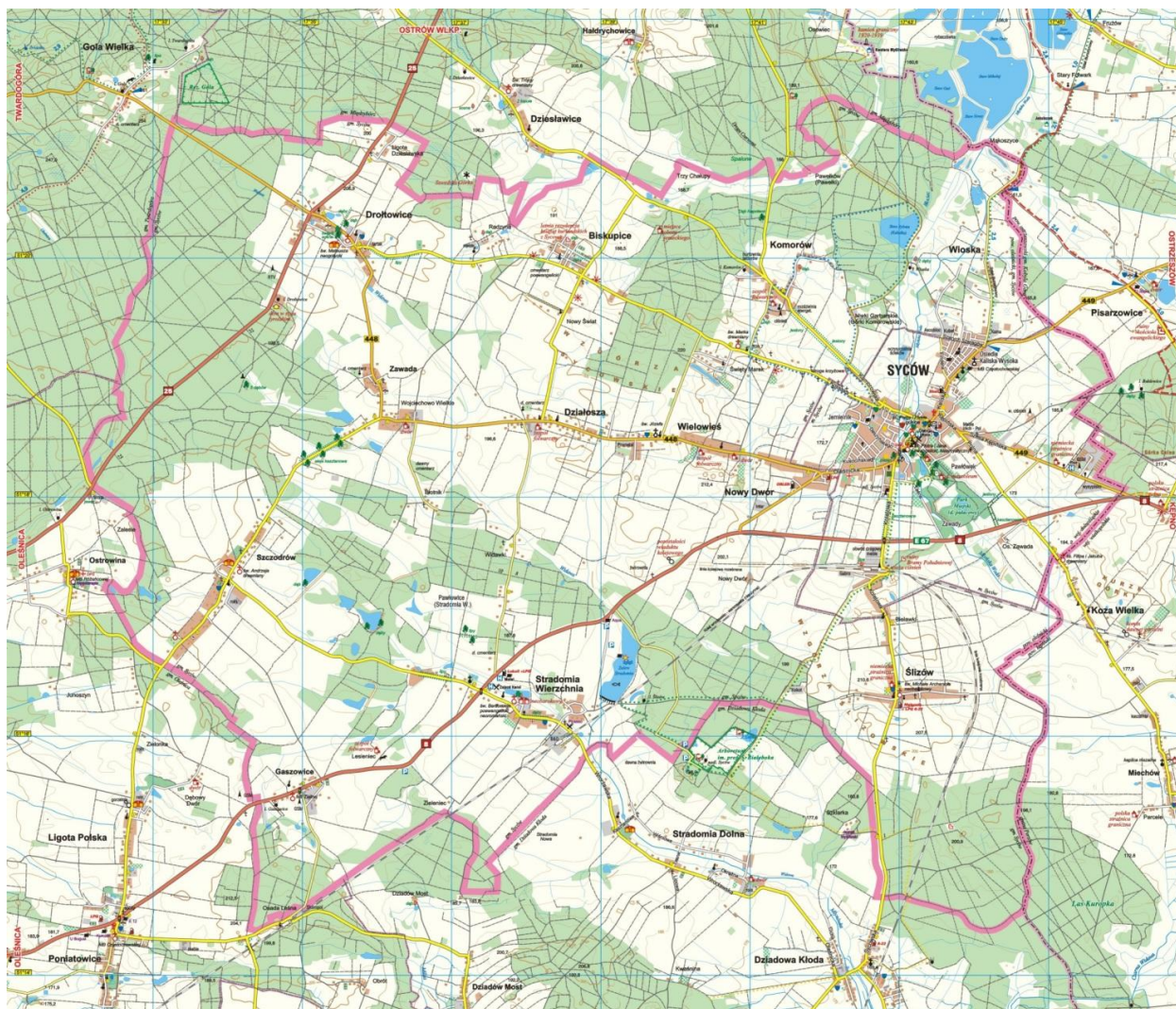
Powierzchnia gminy wynosi 145,1 km² (14 511 ha), co stanowi 0,73% powierzchni województwa oraz 13,83% powierzchni powiatu. Obręb samego miasta Syców to 17,05 km² (1705 ha), czyli 11,8% powierzchni całej gminy i 1,6% powierzchni powiatu.

Syców stanowi ważny węzeł komunikacyjny z międzynarodową trasą nr 8 relacji Wrocław - Warszawa oraz drogami krajowymi Opole - Kalisz i Wrocław - Kalisz.

W granicach gminy Syców zlokalizowanych jest 30 miejscowości i przysiółków. Są to: Biskupice, Nowy Świat, Trzy Chałupy, Drołtowiec, Ligota Dzieśtawska, Radzyna, Działosza, Widawki (Widawa), Gaszowice, Lesieniec (Lesieniec), Komorów, Niwki Garbarskie, Nowy Dwór, Pawłowice, Stradomia Wierzchnia, Zieleniec, Syców, Maliszków, Malerz, Zawada, Szczodrów, Bielawki, Ślizów, Święty Marek, Wielowieś, Pawełki, Wioska, Zawada, Błotnik oraz Wojciechowo Wielkie.

Tabela 1 Nazwy miejscowości i przysiółków w gminie Syców.

Miejscowość	Status	Sołectwo
Biskupice	Wieś sołecka	Biskupice
Nowy Świat	Przysiółek	Biskupice
Trzy Chałupy	Przysiółek	Biskupice
Drołtowice	Wieś sołecka	Drołtowice
Ligota Działawska	Przysiółek	Drołtowice
Radzyna	Przysiółek	Drołtowice
Działosza	Wieś sołecka	Działosza
Widawki (Widawa)	Przysiółek	Działosza
Gaszowice	Wieś sołecka	Gaszowice
Lesieniec (Lesieniec)	Przysiółek	Gaszowice
Komorów	Wieś sołecka.	Komorów
Niwki Garbarskie	Przysiółek	Komorów
Nowy Dwór	Wieś sołecka	Nowy Dwór
Pawłowice	Przysiółek	Stradomia Wierzchnia
Stradomia Wierzchnia	Wieś sołecka	Stradomia Wierzchnia
Zieleniec	Przysiółek	Stradomia Wierzchnia
Syców	Miasto	Syców
Maliszków	Przysiółek	Syców
Malerz	Przysiółek	Syców
Zawada	Przysiółek	Syców
Szczodrów	Wieś sołecka	Szczodrów
Bielawki	Przysiółek	Ślizów
Ślizów	Wieś sołecka	Ślizów
Święty Marek	Przysiółek	Wielowieś
Wielowieś	Wieś sołecka	Wielowieś
Pawełki	Przysiółek	Wioska
Wioska	Wieś sołecka	Wioska
Zawada	Wieś sołecka	Zawada
Błotnik	Przysiółek	Zawada
Wojciechowo Wielkie	Przysiółek	Zawada

Rycina 1. Mapa topograficzna gminy Syców.

Warunki naturalne miasta i gminy sprzyjają rozwojowi przemysłu lekkiego, przetwórstwa rolniczego, budownictwa mieszkaniowego, rolnictwa ekologicznego oraz turystyki. Miasto dysponuje własnymi terenami pod budownictwo mieszkaniowe, terenami pod budowę obiektów o funkcjach przemysłowych, składowych oraz usługowych.

4.2 Warunki klimatyczne

Gmina Syców znajduje się w zasięgu dwóch regionów klimatycznych – Południowowielkopolskiego i Dolnośląskiego Środkowego. Pierwszy z nich obejmuje część centralną gminy, drugi południowo - zachodnią. Warunki obu regionów są do siebie zbliżone. Klimat panujący na obszarze gminy jest łagodny, z dużą ilością dni umiarkowanie ciepłych i bardzo ciepłych. Roczna suma usłonecznienia wynosi około 1600 godzin. Charakterystyczne jest częste występowanie pogody przymrozkowej i mroźnej. Średnia roczna temperatura powietrza kształtuje się na poziomie 8-9°C. Termiczne lato jest długie i ciepłe. Zima również stosunkowo ciepła i łagodna. Warunki termiczne obszaru, wyrażone w średniej wieloletniej temperaturze, dla najzimniejszego miesiąca w roku, czyli

stycznia, wynoszą – 1°C, miesiąca najcieplejszego tj. lipca – około 18°C. Pokrywa śnieżna utrzymuje się średnio przez 40 dni. Na obszarze gminy dominują wiatry z kierunku północno-zachodniego. Teren gminy Syców zalicza się do III strefy energetycznej wiatru, co oznacza, że posiada korzystne warunki do rozwoju energetyki wiatrowej. Gmina należy do obszarów o dodatnim wodnym bilansie klimatycznym. Roczna wartość bilansu wodnego, określona na podstawie średniej z wielolecia, wyniosła 50-100mm.

Ze względu na zróżnicowaną rzeźbę terenu na obszarze gminy Syców, częściej mogą występować zjawiska, będące skutkiem inwersji termicznej – mgły i słabe ruchy powietrza, przymrozki oraz spływy zimnego powietrza z terenów położonych wyżej. Takie zróżnicowanie topoklimatyczne występuje m.in. w obrębie doliny rzeki Widawy i Młyńskiej Wody.

4.3 Demografia gminy i procesy społeczne

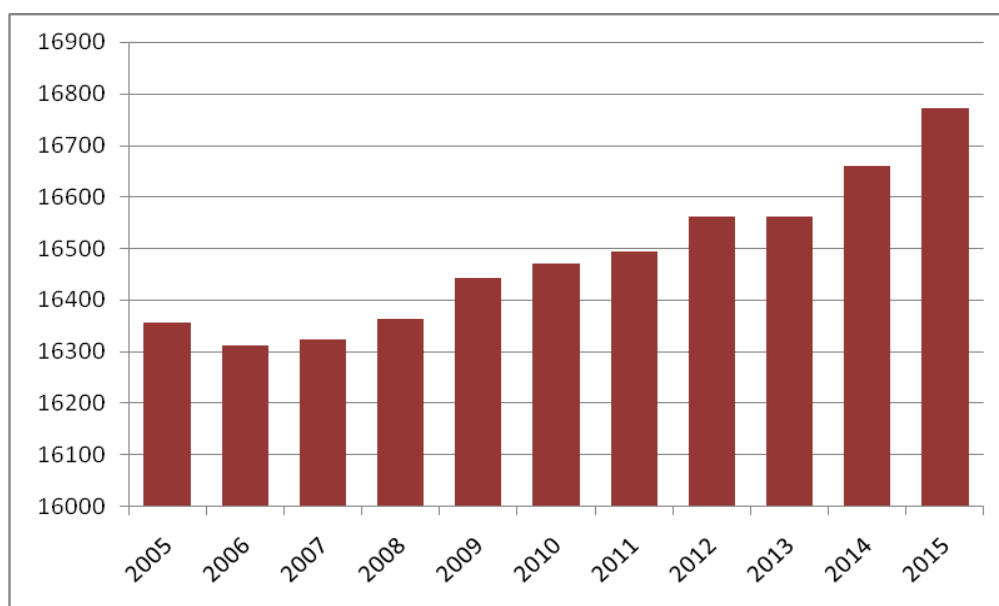
Liczba mieszkańców w Gminie Syców według danych GUS za rok 2015 wynosiła 16771 osób, w tym na terenie miasta 10474, a na obszarach wiejskich 6297. Do największych miejscowości wiejskich należą Stradomia Wierzchnia (1057 mieszkańców) oraz Wioska (852 mieszkańców). Najmniejszą pod względem liczby ludności osadę stanowią Gaszowice (181 mieszkańców).

Tabela 2 Liczba mieszkańców gminy w podziale na sołectwa w 2015r.

Sołectwo	Liczba ludności
Biskupice	311
Drołtówice	483
Działosza	513
Gaszowice	181
Komorów	412
Stradomia Wierzchnia	1057
Szczodrów	531
Ślizów	550
Nowy Dwór	343
Wielowieś	657
Wioska	852
Zawada	453

4.3.1. Stany ludności w ostatnim dziesięcioleciu

Na przestrzeni ostatniego dziesięciolecia można zaobserwować stosunkowo stały i regularny wzrost liczby ludności. Jedyną zmianę w kierunku spadku liczby mieszkańców odnotowano w roku 2006. Szczegółową dynamikę zmian przedstawia Rycina 2.

Rycina 2. Liczba mieszkańców gminy Syców na przestrzeni lat 2005-2015 (GUS).

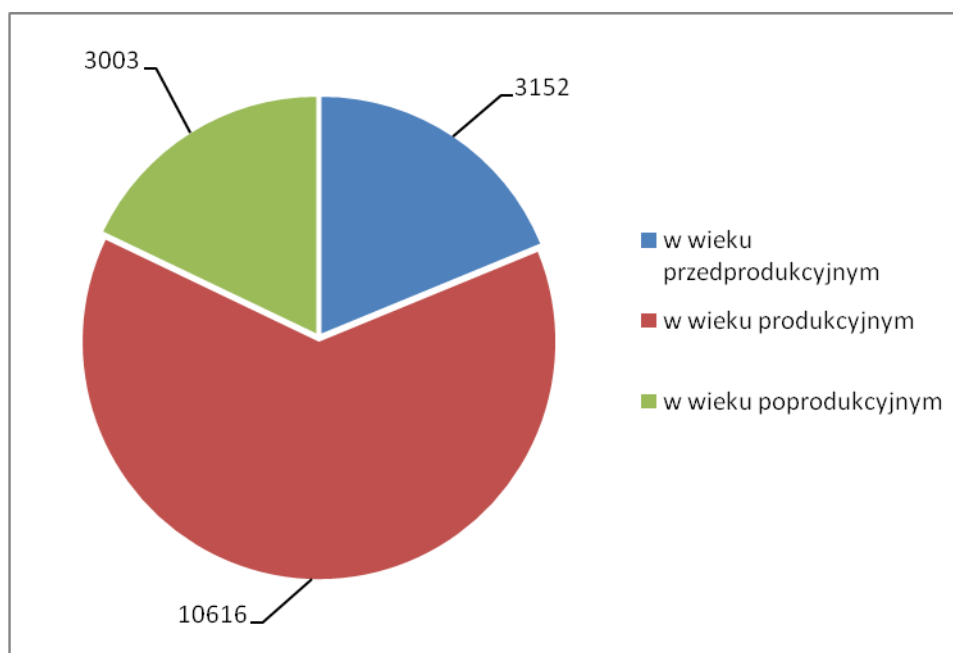
W strukturze sieci osadniczej silnie zaznacza się dominacja miasta, które skupia 62,5% mieszkańców całego omawianego obszaru. Wiejska sieć osadnicza jest silnie rozdrobniona. Struktura wiekowa jest podstawowym parametrem w kontekście oszacowania rozwoju gospodarczego gminy i rynku pracy. Na analizowanym obszarze w roku 2015 odnotowano 10616 osób w wieku produkcyjnym. Stosunek ludności w wieku przedprodukcyjnym, do ludności w wieku poprodukcyjnym jest stosunkowo proporcjonalna.

Tabela 3 Struktura wiekowa ludności Gminy Syców w 2015r. (GUS).

Przedział wiekowy	Liczba mieszkańców
0-4	857
5-9	953
10-14	843
15-19	870
20-24	1145
25-29	1271
30-34	1395
35-39	1340
40-44	1218
45-49	985
50-54	1095
55-59	1227

60-64	1220
65-69	983
70 i więcej	1369

Rycina 3. Analiza struktury wiekowej na terenie Gminy Syców w 2015r.(GUS).

W gminie odnotowuje się nieznacznie dodatnie saldo migracji, co świadczy o jej atrakcyjności oraz o walorach przyciągających ludność do zamieszkania.

Tabela 4 Saldo migracji dla Gminy Syców w 2015r. (GUS).

Rodzaj migracji	Syców	Syców - miasto	Syców - obszar wiejski
Zameldowania w ruchu wewnętrznym	200	97	103
Zameldowania z zagranicy	0	0	0
Wymeldowania w ruchu wewnętrznym	188	107	81
Wymeldowania za granicę	0	0	0
Saldo migracji wewnętrznych	12	-10	22
Saldo migracji zagranicznych	0	0	0

4.4 Sektor usługowo-wytwórczy

Na obszarze Gminy Syców dominują przedsiębiorstwa należące do sektora prywatnego – prawie 95% wszystkich zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej, wpisanych do rejestru regon. Wśród sektora prywatnego najliczniejszą grupę stanowią podmioty osób fizycznych, które obejmują 81% ogółu

zarejestrowanych podmiotów prywatnych. Spółki handlowe to 5,1% podmiotów prywatnych. Niewielki udział w sektorze prywatnym na terenie Gminy odgrywa kapitał zagraniczny. W 2015r. był to 1,1% podmiotów prywatnych działających na obszarze Gminy. Na analizowanym terenie nie zarejestrowano przedsiębiorstw państwowych oraz spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego, które należałyby do sektora publicznego.

Tabela 5 Podmioty gospodarcze na terenie gminy Syców wg sektorów własnościowych w 2015r. (GUS).

Forma własności	Gmina Syców	Syców - miasto	Syców - obszar wiejski
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	1667	1221	446
Sektor publiczny - ogółem	83	77	6
Sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	23	19	4
Sektor publiczny - spółki handlowe	2	2	0
Sektor prywatny - ogółem	1579	1142	437
Sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	1279	916	363
Sektor prywatny - spółki handlowe	85	60	25
Sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	18	14	4
Sektor prywatny - spółdzielnie	7	5	2
Sektor prywatny - fundacje	2	2	0
Sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	38	27	11

Spółki prawa handlowego z udziałem Gminy to:

- Sycowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w Sycowie
- Sycowska Gospodarka Komunalna Sp. z o.o. w Sycowie.
- Oświetlenie Uliczne i Drogowe Spółka z o.o. w Kaliszu.

- „Inwestor-Kępno” sp. z o.o. siedziba w Kępnie

Do najważniejszych przedsiębiorstw działających na obszarze gminy Syców należą m.in.:

- ARCELOR MITTAL” sp. z o.o. (produkcja siatki ogrodzeniowej, i wyrobów stalowych),
- Artur MILIAN (diagnostyka i mechanika samochodowa, przeglądy rejestracyjne aut do 3,5 t, komis samochodowy),
- „BEST MEBLE” (meble kuchenne na zamówienie),
- B&D Sp. z o.o (producent drewnianych mebli ogrodowych),
- Firma handlowa „CHEMAL” Zbigniew Stróżyk (artykuły przemysłowe, drogeryjne, chemiczne),
- KAMEL PPUH (artykuły przemysłowe, salon meblowy, hurtownia śrub),
- Lech-Pol Sp. z o.o. (meble tapicerowane),
- Nadleśnictwo Syców Lasy Państwowe (gospodarka leśna),
- PHU „WIELICZKO” (diagnostyka i mechanika samochodowa),
- PHP „AGRO-EFEKT” Sp. z o.o. (handel sprzętem rolniczym),
- PUH „CARBON” Jan Kuropka (materiały budowlane, opał, usługi transportowe, drzwi garażowe),
- Pro Ascoblock Sp. z o.o. (wyposażenie restauracji, produkcja kuchni przemysłowych),
- Przedsiębiorstwo Instalacyjno-Montażowe „ELWOGAZ” (instalacje gazowe i CO),
- Zakład Produkcji Mebli Henryk Kułot (produkcja mebli),
- ZHP Dariusz Klimza (wyrób sprężyn do maszyn rolniczych),
- ZPUH „FILUNG” s.c. (produkcja i montaż mebli kuchennych).

Najbardziej znacząca grupa z przedstawionych powyżej przedsiębiorstw zajmuje się produkcją i montażem mebli oraz działalnością usługowo-budowlaną. Istotne są również takie branże, jak spożywcza oraz te związane z mechaniką i diagnostyką samochodową. Ważnym działem pozostaje także rolnictwo.

Tereny inwestycyjne.

W celu stworzenia alternatywy gospodarczej i ściągnięcia większych pracodawców gmina włączyła do podstrefy Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Invest – Park” Podstrefę Syców Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Podstrefa Syców obejmuje obszar o powierzchni 9,8 ha. Teren podstrefy jest zlokalizowany w pobliżu trasy S-8, co stwarza dogodne warunki do jej rozwoju.

Pozostałe tereny inwestycyjne miasta i gminy Syców to:

- teren przy zbiorniku retencyjnym - 100 ha;
- teren przy skrzyżowaniu ul. Kolejowej z obwodnicą - 40 ha;
- tereny na Wiosce - 7 ha;
- teren przy ul. Kaliskiej pod zabudowę jednorodzinną i handlowo usługową - 20 ha
- teren przy ulicy Ogrodowej pod zabudowę rekreacyjno-sportową - 3,5 ha;
- tereny we wsi Komorów - 20 ha.

4.5. Rolnictwo

Gleby na terenie gminy odznaczają się zróżnicowaną przydatnością dla celów rolniczych. W obrębie użytków rolnych gminy dominują gleby średnie - IVa i IVb klasy bonitacyjnej - 44,1% użytków rolnych gminy (Chrulski M., Korol P., 2009). Najwięcej takich gleb występuje w obrębach Nowy Dwór i Ślizów. Znaczący - 29,2% użytków rolnych - jest udział gleb słabych - V klasy bonitacyjnej. Gleby klasy VI i VIz zajmują łącznie około 7% użytków rolnych gminy. Gleby powyższych klas bonitacyjnych (VI i VIz) zaliczane są do bardzo słabych - można na nich uprawiać tylko nieliczne gatunki roślin. Z pośród gleb dobrych (I-III klasy bonitacyjnej) wyróżnia się przede wszystkim obszary w obrębach miejscowości: Stradomia Wierzchnia, Syców, Ślizów i Szczodród. Są to gleby klasy IIIa i IIIb. Zajmują one łącznie ponad 19% powierzchni użytków rolnych gminy.

Wśród użytków zielonych najczęściej łąk i pastwisk zajmują użytki o średniej jakości (IV klasa bonitacyjna). Stanowią one ok. 59,2% swojej powierzchni. W poszczególnych wsiach ich udział waha się od ok. 40% (Ślizów) do ok. 80% (Nowy Dwór). Mniej jest użytków dobrych (klasa III). W poszczególnych obrębach ich powierzchnia mieści się w przedziale od ok. 3% powierzchni łąk i pastwisk (Wioska) do 55% (Ślizów). Z kolei użytki zielone słabe (klasa V) zajmują niecałe 13% powierzchni, a najłabsze (klasa VI i VIz) tylko 1,0%. Najwięcej użytków zielonych słabych występuje w obrębie miejscowości Wioska, a udział najłabszych jest w poszczególnych wsiach znikomy i nie przekracza 2,5%. Użytki zielone bardzo dobre (klasa I i II) nie występują na terenie gminy. Warunki glebowe i klimatyczne pozwalają na uprawę zbóż i upraw okopowych, które prowadzone są na obszarze prawie całej gminy. Powierzchnia upraw zbóż zajmuje 60 – 70% całej powierzchni gruntów ornych.

Na gruntach ornych w gminie Syców występuje 8 rodzajów kompleksów przydatności (brak pszennego bardzo dobrego), a ich udział przedstawia się następująco:

- pszenno dobry (2) – ok. 17% powierzchni gruntów ornych,
- pszenno wadliwy (3) – ok. 3%,
- żytni bardzo dobry (4) – ok. 21%,
- żytni dobry (5) – ok. 21%,
- żytni słaby (6) – ok. 26%,
- żytni najłabszy (7) – ok. 9%,
- zbożowo – pastewny mocny (8) – ok. 2,5%,
- zbożowo – pastewny słaby (9) – ok. 1%.

Na użytkach zielonych w gminie występują 2 wyróżniane kompleksy rolniczej przydatności (brak użytków zielonych bardzo dobrych i dobrych):

- użytki zielone średnie (2z) – ok. 92% powierzchni użytków zielonych,
- użytki zielone słabe i bardzo słabe (3z) – ok. 8%.

Na terenie Gminy Syców największą powierzchnię zasiewów stanowią zboża, a w dalszej kolejności uprawy przemysłowe, rzepak i rzepik, ziemniaki oraz buraki cukrowe.

Na terenie Gminy Syców znajdują się duże ферmy hodowli zwierząt m.in. bydła (największe na obszarze miejscowości Ślizów, Szczodród), owiec (największe na obszarze miejscowości Stradomia Wierzchnia),

kóz (największe na obszarze miejscowości Działosza, Drołtowice) oraz świń (największe na obszarze miejscowości Syców, Wioska).

V. STAN ŚRODOWISKA NA TERENIE GMINY SYCÓW

5.1. Fizjologia i rzeźba terenu

Gmina Syców leży w zasięgu czterech mezoregionów. Pierwszym z nich jest kotlina Milicka, która obejmuje wschodnią część Obniżenia Milicko-Głogowskiego. Kolejne dwa, czyli Wzgórza Ostrzeszowskie i Wzgórza Twardogórskie stanowią wschodnią część Wału Trzebnickiego, który tworzy rozległe pasmo wzniesień morenowych. Ostatni z mezoregionów to Równina Oleśnicka, która w zasięgu gminy Syców, obejmuje monoklinę przedsudecką.

Znaczna część gminy (część centralna, zachodnia, północno – zachodnia i wschodnia) położona jest w zasięgu Wzgórz Twardogórskich, stanowiących fragment wygiętego ku południowi łuku Wału Trzebnickiego. Jest to wał moren spiętrzonych związany ze stadią Warty zlodowacenia środkowopolskiego. Wzgórza Twardogórskie są najwyżej położoną częścią gminy. Wysokości bezwzględne osiągają tu wielkość do 220,3 m n.p.m. (okolice Świętego Marka), natomiast wysokości względne wynoszą od 20 do 50 m. Przeważają tu spadki od 2 do 8%. Stoki tych wzgórz są stosunkowo łagodne, urozmaicone nielicznymi dolinami bezodpływowymi oraz dolinami cieków wodnych. Część południowo – zachodnia gminy położona jest w zasięgu Równiny Oleśnickiej charakteryzującej się małym urozmaicheniem rzeźby terenu w przeciwieństwie do omawianego powyżej obszaru. Teren jest stosunkowo płaski z pojedynczymi wydrami bądź płaskimi dolinami drobnych cieków. Spadki terenu wynoszą około 2%. Część północna – stosunkowo niewielki obszar położona jest w zasięgu Kotliny Milickiej. Powierzchnia tego terenu jest prawie płaska i wznosi się w kierunku Wzgórz Twardogórskich od 150 m n.p.m. w części wschodniej (dolina rzeki Polska Woda) do około 180 m n.p.m. w kierunku południowym i południowo – zachodnim.

5.3. Budowa geologiczna

Pod względem geomorfologicznym wyróżnia się w gminie następujące formy:

- pochodzenia glacialnego - wysoczyzny morenowe płaskie i faliste oraz wzgórza morenowe akumulacyjne i moreny wycięcia, które mają na terenie gminy największy zasięg i obejmują część centralną, zachodnią i południową,
- pochodzenia fluwioglacjalnego - sandry, występujące wzdłuż górnego biegu rzeki Widawy, kemy na południe od Sycowa oraz doliny wód roztopowych w postaci suchych, głęboko wciętych dolin, pojawiające się na obszarze całej gminy,
- pochodzenia eolicznego - wydmy rozwinięte na powierzchniach sandrowych i piaskach lodowcowych, występują w rejonie wsi Zawada i Szczodród,
- pochodzenia rzeczno - dna dolin rzecznych, terasy akumulacyjne nadzalewowe w dolinach rzecznych znajdujące się w dolinie Młyńskiej Wody, Widawy,
- pochodzenia denudacyjnego - dolinki denudacyjne, długie stoki,
- antropogeniczne - rowy melioracyjne i groble, położone w dolinie rzeki Młyńskiej Wody na południowy wschód od Sycowa.

Pod względem tektonicznym gmina położona jest we wschodniej części monokliny przedsudeckiej. Najstarsze nawiercone utwory (na głębokości 1701m) pochodzą z okresu karbońskiego. Powyżej zalegają kompleksy skalne powstałe między dolnym permem, a triasem, przykryte osadami triasowymi – retyku (iły, iłowce, mułki, mułowce i piaskowce). Iły retyku znalezione zostały na powierzchni m.in. na południowych stokach Wzgórz Twardogórskich, na zachód od Ślizowa. W profilu geologicznym nie stwierdzono natomiast występowania utworów jurajskich i kredowych. Lite skały osadowe starszego podłoża przykryte zostały utworami trzeciorzędowymi reprezentowanymi tu przez iły tzw. Serii poznańskiej (miocen górny i pliocen). Miąższość trzeciorzędu dochodzi maksymalnie do 92 m. Obszar gminy pokryty jest dość zwartą pokrywą osadów czwartorzędowych (głównie plejstocenijskich). Miąższość czwartorzędu nie przekracza 84 m i jest największa w rynnie subglacialnej znajdującej się na północy Sycowa. W rejonie Równiny Oleśnickiej miąższość czwartorzędu zmienia się i wynosi średnio 30 – 40 m. W obrębie Wzgórz Twardogórskich, w strefie zaburzeń glaciektectonicznych, miąższość tych utworów wynosi 78 m (otwór koło Nowego Dworu). Wzgórza Twardogórskie są zbudowane przez utwory czwartorzędowe piaszczysto – żwirowe i gliny morenowe, które są glaciektectonicznie zaburzone i przemieszane z iłami trzeciorzędowymi. W sondach i odsłonięciach stwierdzono występowanie na przemian warstw zbudowanych z glin zwałowych, piasków i żwirów lodowcowych oraz wodnolodowcowych, mułków zastoiskowych, iłów miocenu górnego oraz piasków i żwirów pliocenijskich (seria Gozdnicy). Równinę Oleśnicko – Bierutowską budują utwory piaszczysto – żwirowe stadiału Warty. Przykrywają one częściowo utwory moreny dennej zbudowanej z gliny piaszczystej i piasków gliniastych stadiału Odry. W obrębie równiny dominują utwory fluwioglacjalne i fluwialne, tj. piaski drobne i średnie oraz pospółki. Znajdująca się po północnej stronie gminy Kotlinę Milicką budują piaski i żwiry fluwioglacjalne i rzeczne związane ze stadiem Warty zlodowacenia środkowopolskiego. Kotlina Milicka stanowi zagłębienie końcowe lodowca warciańskiego. W czasie najstarszej fazy zlodowacenia bałtyckiego pełniło funkcję pradoliny, którą następował marginalny odpływ wód z deglacjacji lądolodu. W dnach dolin rzecznych występują utwory halocenijskie. W obrębie dolin rzek Polska Woda, Widawa i Oleśnica (tylko niewielki odcinek w zachodniej części gminy) są to mady wytworzone z glin pylastych, pyłów, piasków pylastych i namułów rzecznych o miąższości od 0,5 do 2,0 m. Utwory te zalegają na piaskach rzecznych. Lokalnie w obrębie doliny Polska Woda, zwłaszcza w północnym odcinku doliny, występują utwory zastoiskowe i bagienne. W rejonie Gaszowic dna dolinne wypełniają też torfy.

Tak szeroka charakterystyka geomorfologiczna przyczynia się do wyraźnego zróżnicowania rzeźby terenu na obszarze gminy. Rejony zlokalizowane w zasięgu Wzgórz to wzniesienia o łagodnych stokach, które przecinają doliny cieków. Fragmenty obejmujące Równinę Oleśnicką mają charakter niskofalisty, czyli płaski z pojedynczymi pagórkami. Pozostały obszar, będący w granicach Kotliny Milickiej, jest zdecydowanie nizinny.

5.3. Gleby

Badania składu chemicznego gleb oraz osadów wodnych, na obszarze gminy, nie wykazują istotnych zanieczyszczeń, ani skażenia metalami ciężkimi. Zawartość niektórych pierwiastków jest podwyższona, w stosunku do najniższych wartości odnotowanych na terenie całego kraju, jednak odchylenia te nie stanowią zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi.

W obrębie użytków rolnych dominują gleby wykształcone z piasków gliniastych i glin pylastych, należące do IV klasy bonitacyjnej - stanowią ok. 44% użytków rolnych gminy. Znaczący udział, bo prawie 30%, mają gleby klasy V. 7% użytków rolnych to ziemie sklasyfikowane jako bardzo słabe - klasa VI, do których

należą gleby bielnicowe oraz brunatne wyługowane i brunatne kwaśne. Można uprawiać na nich nieliczne gatunki roślin, dlatego z reguły, wskazane jest ich zalesienie. Gleby klasy III, oznaczone jako dobre, zajmują ok. 19% powierzchni.

Jakość użytków rolnych przekłada się na zróżnicowanie kompleksów rolniczych. Na znacznej części gruntów ornych dominuje kompleks żytni słaby. Zbliżony jest także udział kompleksu żytniego dobrego i bardzo dobrego oraz pszennego dobrego. Zdecydowanie mniejszy obszar pokrywa kompleks żytni najłabszy. Znikomy udział mają, występujące na gruntach ornych, kompleksy: pszenno-wadliwy, zbożowo-pastewny mocny oraz zbożowo-pastewny słaby.

Warunki glebowe, które charakteryzują gminę, uznaje się za średnio korzystne dla prowadzenia produkcji rolniczej. Dodatkowym zagrożeniem dla upraw, jest występująca w tym rejonie, erozja wietrzna i wodna gruntów.

5.4 Surowce naturalne

Na obszarze gminy Syców występują złoża piasku, żwirów, pospółek oraz surowców do produkcji ceramiki budowlanej (iły i gliny). Wszystkie złoża mają znaczenie lokalne. Zgodnie z dokumentacją geologiczną na terenie gminy stwierdzono występowanie jednego złoża eksploatowanego o udokumentowanych zasobach piasków budowlanych „Wielowieś” – obręb Wielowieś. Na terenie gminy znajduje się również siedem punktów powierzchniowej eksploatacji kruszyw nieczynnych i czynnych okresowo z przeznaczeniem na potrzeby lokalnego budownictwa. Występują one na terenie obrębów: Ślizów (2 punkty), Drołtowiec, Działosza, Gaszowice, Stradomia Wierzchnia i Wielowieś. Głównym materiałem wydobywczym w tych punktach jest piasek i żwir. Powierzchnia niektórych wyrobisk, poprzez ich zalesienie, odzyskała już charakter zbliżony do naturalnego. Pozostałe wymagają podjęcia działań rekultywacyjnych.

5.5 Hydrografia

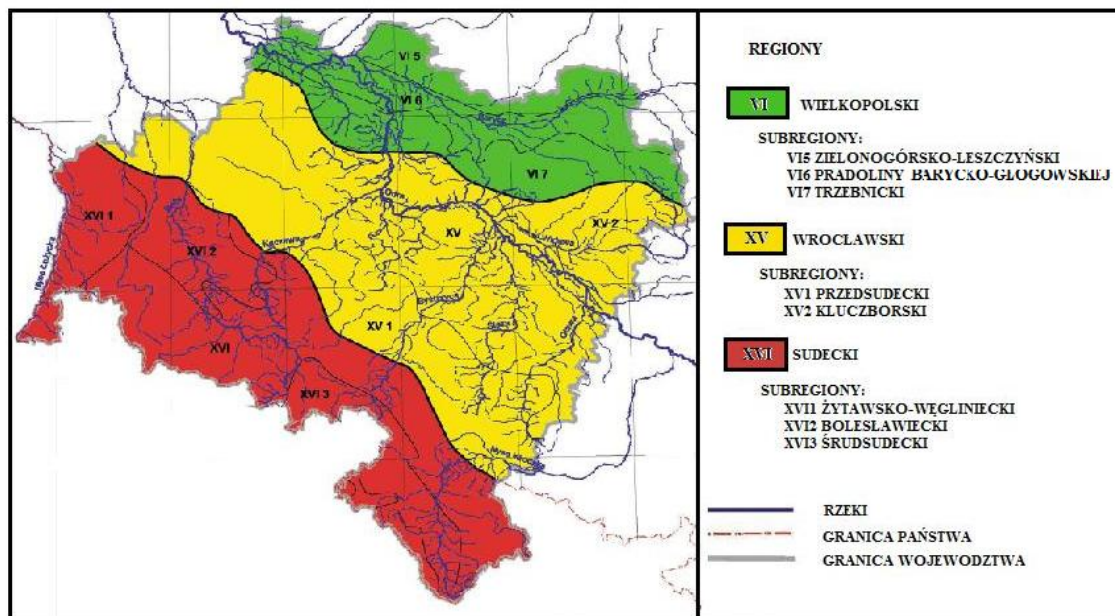
Gmina Syców położona jest w zasięgu dwóch regionów hydrogeologicznych oraz ich subregionów. Region wielkopolski z subregionem trzebnickim obejmuje północną część gminy. Pozostały obszar znajduje się w zasięgu regionu wrocławskiego, subregionu kluczborskiego. Fragment objęty subregionem trzebnickim, ze względu na zaburzenia spiętrzeń glacytektonicznych, odznacza się skomplikowanymi warunkami hydrogeologicznymi. W subregionie tym dominuje piętro wodonośne trzeciorzędowe, natomiast w subregionie kluczborskim przeważa piętro czwartorzędowe.

Gmina Syców położona jest w dorzeczu Odry, zlewniach rzeki Widawy (południowa, zachodnia, północno – zachodnia i centralna część gminy) oraz Baryczy (wschodnia i północno – wschodnia część gminy). Głównymi ciekami odwadniającymi teren gminy są: Widawa, Potok Stradomka, Polska Woda i Oleśnica. Obszar poprzecinany jest również bardzo gęstą siecią mniejszych cieków oraz rowów melioracyjnych i drenarskich stale lub okresowo prowadzących wodę. Ciekami melioracji podstawowych (oprócz wyżej wymienionych), będącymi w zarządzie Dolnośląskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych we Wrocławiu, przepływającymi przez gminę są:

- Potok Błociec,
- Potok Działosza,
- Struga Hałdrychówka,

- Potok Wojciechówka,
- Ostrówka.

Rycina 4 Podział hydrogeologiczny województwa Dolnośląskiego (źródło: Opracowanie Ekofizjograficzne dla Dolnego Śląska).

5.5.1. Wody podziemne

Gmina Syców leży w zasięgu jednolitych części wód podziemnych nr 76, 80, 93 oraz 96. Większą część gminy zajmują jednak dwa z nich. Północno-wschodni fragment gminy znajduje się w zasięgu JCWPd nr 80. Na pozostałym obszarze dominuje JCWPd nr 96, w ramach którego wydzielono dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP), w tym zbiornik nr 320 „Pradolina rzeki Odry”, w zasięgu którego leży zachodni fragment Gminy Syców. Dla tego zbiornika wyznaczono, w granicach jego występowania, obszar wysokiej ochrony wód zwykłych (WOW).

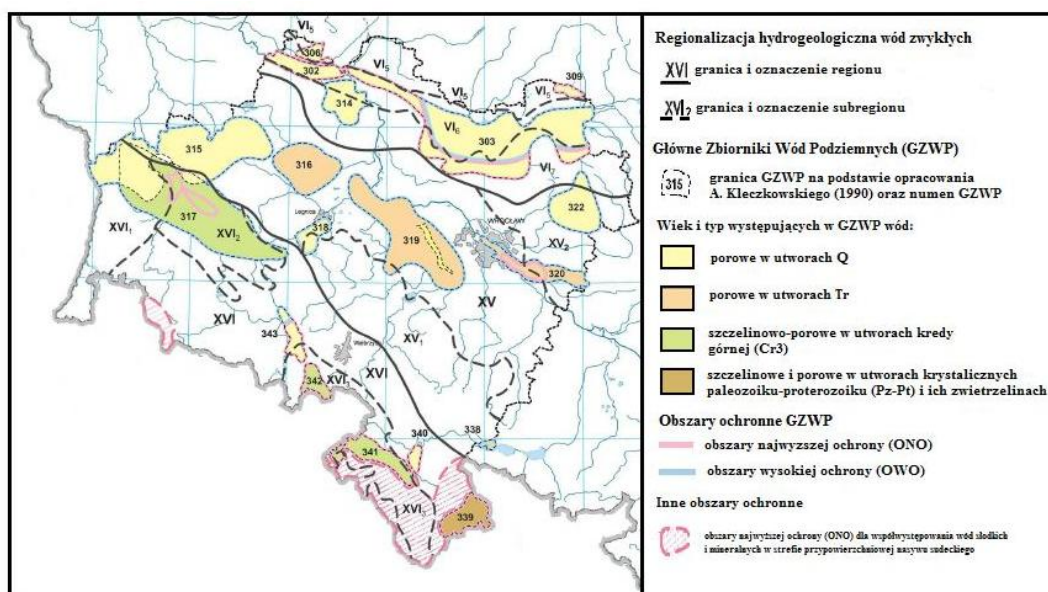
Na znacznej części obszaru gminy Syców (m.in. w pasie obejmującym wsie: Droftowice, Zawada, Działosza, Wielowieś, Nowy Dwór i Ślízów) nie stwierdzono występowania Głównego Użytkowego Piętra Wodonośnego. Na pozostałym obszarze wody GUPW zalegają na różnych głębokościach:

- od 0 do 5 m, w centralnej części miasta,
- od 5-15 m, w północnych fragmentach obrębów Komorów i Wioska oraz w południowo-zachodniej części gminy - w rejonie wsi Gaszowice oraz Stradomia Wierzchnia,
- od 15-50 m, w rejonie miejscowości: Błotniki, Komorów, Niwki Garbarskie, Pawłowice, Szczodród, Syców (z wyjątkiem centrum), Widawka i Wioska.

Pierwszy horyzont użytkowy wód podziemnych w okolicy Komorowa i Sycowa nie posiada naturalnej izolacji od wpływów z powierzchni terenu. Z kolei wody w części północno-wschodniej (obwód Wioska) i południowej (obwód: Gaszowice, Stradomia Wierzchnia i Ślízów) są słabo izolowane od wpływów z powierzchni terenu. Wody podziemne na powyższych obszarach cechuje wysoka wrażliwość na zanieczyszczenia z powierzchni terenu.

Z wyników badań monitoringu diagnostycznego przeprowadzone przez WIOŚ Wrocław w 2015r. dla obszaru JCWPd nr 76 wynika, że 75% wód reprezentuje dobry stan chemiczny, a 25% słaby, natomiast punkt 93 wykazał 100% poprawność wody. Ocena jakości zwykłych wód podziemnych województwa dolnośląskiego w 2014r. JCWPd 76 dla monitoringu azotanowego wykazała klasę I-III, czyli stan wód dobry.

Rycina 5 Główne Zbiorniki Wód Podziemnych na terenie Dolnego Śląska (źródło: Atlas hydrogeologiczny Polski).

5.5.2. Wody powierzchniowe

Gmina Syców znajduje się w Regionie Środkowej Odry i należy do zlewni Baryczy oraz Widawy – zlewnie II-go rzędu, zlewni I-go rzędu Odry. Gminę charakteryzuje dobrze rozwinięta sieć cieków powierzchniowych. Główne rzeki przepływające przez obszar gminy to Młyńska Woda oraz Widawa.

Młyńska Woda ma swój początek w rejonie wsi Ślizów. Płyne w kierunku wschodnim ku granicy gminy, przy której zmienia bieg z równoleżnikowego na południkowy, kierując się dalej w stronę miasta Syców. Przepływa również przez obręb wsi Wioska.

Widawa wypływa z okolic miejscowości Drołtowiec i przecina północno-zachodnią część gminy, przepływając kolejno przez obręby: Zawada, Działosza, Wielowieś oraz Stradomia Wierchnia. Widawa jest jedyną rzeką, z cieków płynących przez gminę Syców, której stan jest monitorowany. Według wyników monitoringu operacyjnego WIOŚ, przeprowadzonego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w 2011 r., wody Widawy zaliczono do klasy II.

Przez gminę Syców przepływa kilka mniejszych cieków m.in. Polska Woda, Oleśnica, Stradomka. Poza ciekami naturalnymi znajdują się cieki sztuczne. Teren pokryty jest gęstą siecią rowów melioracyjnych i drenarskich, które stale lub okresowo prowadzą wodę.

Poza ciekami istotnym elementem hydrografii obszaru są liczne zbiorniki wód stojących zlokalizowane na terenie gminy. Występują zarówno zbiorniki naturalne, przeważnie oczka wodne, jak i sztuczne, czyli zbiornik retencyjne i stawy. Największym z nich jest zbiornik retencyjny w Stradomi Wierchniej. Dużą

powierzchnię zajmują także zbiorniki wód stojących w Szczodrowie, Wiosce i Zawadzie. Pozostałe z sycowskich zbiorników znajdują się w obrębach: Droftowice, Gaszowice, Syców i Wielowieś.

W 2014r. badania prowadzone były w jednolitej części wód powierzchniowych Widawa od źródła do Czarnej Widawy, na której zlokalizowane jest kąpielisko oficjalnie zgłoszone do rejestru przez administratorów. Badania w punkcie pomiarowo-kontrolnym Widawa -powyżej Stradomi Wierzchniej, wykazały, że analizowana jednolita część wód charakteryzowała się dobrym stanem ekologicznym. Wszystkie badane parametry występowały na poziomie I bądź II klasy czystości.

Ocena stanu jednolitych wód powierzchniowych na terenie województwa dolnośląskiego za rok 2015 nie wykazała, aby rzeka Widawa była ciekim silnie zmienionym. Ponadto klasa elementów biologicznych oraz fizykochemicznych zakwalifikowana została do klasy II, a jej stan/potencjał ekologiczny został określony jako dobry. Ocena spełnienia wymagań dla JCWP na obszarach wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych (stan na koniec 2015r.) wykazała, iż rzeka Widawa spełnia wymagania i zjawisko eutrofizacji nie zachodzi. Oznaczeniu poddany został między innymi fitobentos, BZT₅, azot oraz fosfor ogólny oraz fosforany.

5.6. Stan powietrza atmosferycznego

Na terenie gminy Syców głównymi emitarami gazów oraz pyłów są lokalne kotłownie i indywidualne źródła grzewcze (kotły i piece). Na jakość powietrza atmosferycznego wpływają także źródła emisji z obszaru produkcji i usług oraz rolnictwa i ruchu komunikacyjnego. Nie występują natomiast szczególnie uciążliwe emitery przemysłu.

Źródła energetycznego spalania mają największy wpływ w kształtowaniu, jakości powietrza na obszarze gminy. Gazy i pyły pochodzące głównie ze spalania paliw kopalnych na potrzeby produkcji ciepła dla gospodarstw domowych, są określane mianem niskiej emisji. Emitory te najintensywniej oddziałują na środowisko w sezonie zimowym, a dokładnie w okresie grzewczym. Przeważającymi nośnikami energii w tych źródłach są paliwa kopalne tj. węgiel kamienny, groszek oraz miąższość węglowa. Na terenie miasta Syców znaczący udział ma także gaz sieciowy (blisko 20% wszystkich paliw). Znikome jest zastosowanie olejów opałowych i gazu płynnego. Nieco większe drewna opałowego, które wykorzystywane jest najczęściej, jako paliwo wspomagające.

Ze względu na rzeźbę terenu i warunki klimatyczne, jakie panują na obszarze gminy oraz z uwagi na stosunkowo liczne nagromadzenie źródeł tego rodzaju emisji, zanieczyszczenia mogą mieć tendencję do kumulowania się. Na szczególnie niekorzystne parametry powietrza są narażone obniżenia terenowe oraz doliny. Dodatkowo częste występowanie mgieł sprzyja powstawaniu zanieczyszczonego aerozolu atmosferycznego.

Szacowane wielkości emisji zanieczyszczeń pochodzących ze spalania paliw na potrzeby grzewcze zarówno sektora mieszkaniowego, jak i obiektów publicznych bardzo szczegółowo przedstawiono w „Planie gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Syców”.

Znaczący wpływ, na jakość powietrza, ma ruch komunikacyjny. Przez obszar gminy przebiegają drogi krajowe – nr 8 i 25 oraz wojewódzkie – nr 448 i 449. Emisja zanieczyszczeń samochodowych jest szczególnie uciążliwa dla ludzi, gdyż gazy i pyły są wytwarzane na poziomie oddychania. Pojazdy mechaniczne są emitarami zanieczyszczeń w postaci dwutlenku węgla, tlenków azotu i węgla,

węglowodorów oraz różnego rodzaju pyłów. Na szkodliwe działanie, tego typu emitorów, są narażone przede wszystkim tereny położone przy głównych szlakach komunikacyjnych. Przez gminę przebiega również linia kolejowa nr 181 relacji Herby Nowe-Oleśnica. Aktualnie nie jest ona użytkowana, jednakże w przyszłości nie wyklucza się wznowienia ruchu kolejowego na tym odcinku.

Na terenie gminy zlokalizowane są średnie oraz małe przedsiębiorstwa o charakterze produkcyjno – usługowym. Są one potencjalnym emitorem zanieczyszczeń, jednakże nie odnotowano emisji, która przekraczałaby dopuszczalne wartości i w sposób szczególny wpływała, na jakość powietrza. Zdecydowanie bardziej znaczące oddziaływanie występuje w sektorze rolnictwa. Głównym źródłem zanieczyszczeń, pochodzącym z terenów wiejskimi, są stosowane na polach nawozy, które emitują do atmosfery różnego rodzaju związki chemiczne m.in. amoniak. Szkodliwe dla środowiska są także, stosowane przez niektórych mieszkańców, praktyki wypalania traw oraz odpadów rolniczych. Na terenie gminy Syców brak stacji pomiarowych Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, służących ocenie jakości powietrza, które regularnie monitorowałyby parametry zanieczyszczeń bezpośrednio w tym rejonie. Weryfikacji mogą zostać poddane głównie dane, pochodzące z najbliższych gminie punktów monitoringu. Stacje tego typu znajdują się m.in. na terenie Oleśnicy oraz Trzebnicy.

Dane dla tego obszaru z roku 2013, podane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska wskazują na stosunkowo dobrą jakość powietrza. Szczegółowe pomiary, wykonane bezpośrednio w punktach zlokalizowanych na terenie gminy Syców, obejmują jedynie pasywny pomiar stężeń średniorocznego oraz sezonowego dla dwutlenków azotu oraz siarki. Wartości te mieszczą się w dopuszczalnych normach zarówno w sezonie grzewczym jak i poza nim. Klasyfikacja dla poszczególnych zanieczyszczeń, która w swoim zakresie obejmuje rejon gminy Syców, dotyczy całej strefy dolnośląskiej. Klasa C została jej nadana przez wzgląd na przekroczenia w całej strefie dolnośląskiej normatywnych poziomów dla pyłów PM₁₀, arsenu, benzo(a)pirenu oraz ozonu. Gmina Syców została wymieniona w grupie samorządów lokalnych, gdzie stwierdzono przekroczenie poziomów dopuszczalnych benzo-a-pirenu str. 687 POP. Nie została zaś wylistowana w grupie z przekroczeniami dla PM₁₀.

Pozwolenia emisyjne na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza od 2015 r. wydane zostały dla firm:

- 1) LOG - TECH Sp. z o.o. ul. Daszyńskiego 25, 56 - 500 Syców
- 2) PHU "Galiński" ul. Klonowa 3, Wioska, 56 – 500 Syców- obiekt: ul. Szosa Kępińska 67, 56 - 500 Syców.

5.6.1. Plan gospodarki niskoemisyjnej (PGN)

Mając świadomość szczególnych wyzwań w sektorze ochrony powietrza w ujęciu lokalnym Gmina opracowała w 2016 r. plan gospodarki niskoemisyjnej. „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Syców” ma na celu przygotowanie władz lokalnych do podjęcia w kolejnych latach działań istotnych dla obniżenia na terenie miasta i gminy jednostkowej emisji CO₂ oraz innych zanieczyszczeń gazowych i pyłowych pochodzących ze źródeł niskiej emisji. Głównym celem realizacji Planu jest poprawa stanu powietrza atmosferycznego, czyli ochrona środowiska i zdrowia ludzi. Jednocześnie, mając na uwadze konieczność powiązania efektu ekologicznego z racjonalnymi wskaźnikami ekonomicznymi, Plan przewiduje rozwiązania, które zmierzają do obniżenia zużycia energii finalnej, poprawy sprawności jej wytwarzania oraz zwiększenia udziału energii odnawialnej. Działania takie wpisują się w pełni w zalecenia wynikające z pakietu energetyczno-klimatycznego, przyjętego przez Polskę z perspektywą do 2020 r. Dokument ten opisano szerzej w dalszych rozdziałach Programu.

5.7. Lasy

Lasy na obszarze gminy znajdują się w zarządzie Nadleśnictwa Syców. Zajmują blisko 31% powierzchni gminy. Ze względu na zróżnicowanie warunków glebowych i gruntowo-wodnych można wyróżnić kilka rodzajów siedlisk leśnych. Dominują siedliska boru mieszanego świeżego i lasu świeżego. Najczęściej występującymi gatunkami są, dominująca na tych obszarach sosna zwyczajna oraz modrzew europejski. Licznie pojawiają się również dęby, brzozy, świerki i jodły. Znaczna część lasów to lasy ochronne – nasienne wyłączone z użytkowania rębego. Część sycowskich lasów położona jest w zasięgu Arboretum Leśnego im. Prof. Stefana Białoboka. Wszystkie lasy z terenu gminy wchodzi w skład „Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Rychtałskie”, utworzonego w celu ochrony i promocji cennych ekosystemów.

Rycina 6 Leśnictwo wg. form własności na terenie Gminy Syców w 2015r.(GUS).

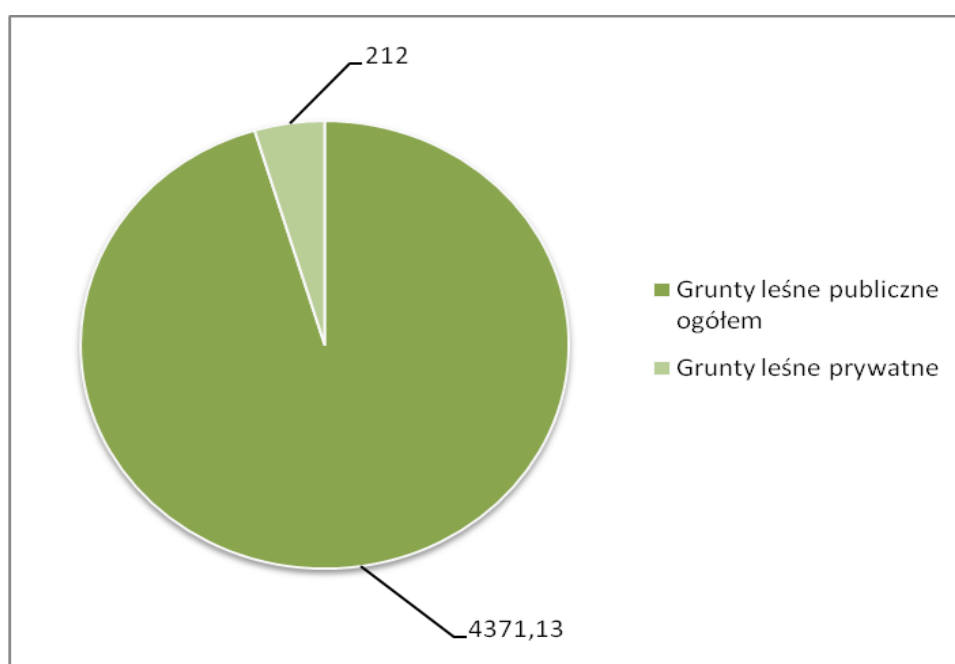

Tabela 6 Struktura własnościowa lasów na terenie gminy Syców w odniesieniu do całego powiatu i województwa w 2015r. (GUS).

Nazwa	Ogółem	Lesistość w %	Grunty leśne publiczne ogółem	Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	Grunty leśne prywatne
	ha					
Woj. dolnośląskie	609435,19	29,75	588887,64	581590,2	567860,12	20547,55
Powiat oleśnicki	33829,04	31,23	32725,04	32637,88	32530,22	1104

Gmina Syców	4686,07	31,37	4456,07	4456,07	4417,11	230
Syców - miasto	102,94	5,98	84,94	84,94	84,94	18
Syców - obszar wiejski	4583,13	34,75	4371,13	4371,13	4332,17	212

Lesistość w gminie Syców jest proporcjonalna do średniej wartości, jaka kształtuje się na poziomie powiatu oraz województwa. Stan sycowskich lasów określany jest jako ogólnie dobry.

5.8. Gospodarka wodno-ściekowa

5.8.1. Wodociągi

Sieć wodociągowa na terenie Gminy Syców jest bardzo dobrze rozbudowana. Wszystkie obszary osadnictwa są już w gminie zwodociągowane. Poza siecią znajdują się jedynie enklawy zabudowy rozproszonej. Zarządcą czynnej sieci jest Sycowska Gospodarka Komunalna Sp. z o. o., która decyzją Burmistrza Miasta i Gminy Syców z dnia 16.01.2006r. uzyskała pozwolenie na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Sieć wodociągowa zaopatruje mieszkańców w wodę z 4 ujęć głębinowych o łącznej wydajności 513 m³/h.

Do ujęć czerpiących wodę z utworów czwartorzędowych należą:

- Komorów – punkt z dwoma studniami o wydajności 60 m³/h i 50 m³/h
- Niwki Garbarskie – punkt z trzema studniami o wydajności 50 m³/h, 102 m³/h i 100 m³/h
- Wioska – punkt z dwiema studniami o wydajności 45 m³/h i 60 m³/h

Ujęcie pobierające wodę z utworów trzeciorzędowych:

- Stradomia – punkt z jedną studnią o wydajności 46 m³/h

Ze wszystkich ujęć, woda po odpowiednim uzdatnieniu, doprowadzana jest siecią wodociagową do poszczególnych odbiorców. Odcinki sieci wodociągowej wykonane są z azbesto-cementu, żeliwa i PCV.

Łącznie z ujęciami wody występują stacje uzdatniania wody – w Sycowie-Wiosce, Stradomi Wierzchniej i Komorowie.

Tabela 7 Długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej na terenie gminy Syców w 2015r. (GUS).

Obszar	Długość czynnej sieci rozdzielczej	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania
	[km]	[szt.]
Gmina Syców	137,6	2417
Syców - miasto	46,3	1381
Syców - obszar wiejski	91,3	1036

Tabela 8 Korzystający z wodociągów w % ogółu ludności na tle powiatu i województwa w latach 2010-2014r. (GUS).

Obszar	2010	2011	2012	2013	2014
	[%]				
Woj. Dolnośląskie	91,5	91,6	91,9	92,1	94,8
Powiat oleśnicki	90,4	91,1	91,3	91,4	97,7
Gmina Syców	97,3	97,3	97,3	97,4	97,5
Syców - miasto	99,2	99,2	99,2	99,2	99,2
Syców - obszar wiejski	93,9	94,0	94,2	94,5	94,7

Tabela 9 Woda dostarczona do wodociągu na terenie gminy Syców w czasie doby w 2015r. (GUS).

Obszar	Woda dostarczana do wodociągu	Woda sprzedana z wodociągu ogółem	Woda sprzedana z wodociągu gospodarstwom domowym
	[dam ³]		
Gmina Syców	1,8	1,8	1,5
Syców - miasto	1,3	1,3	1,1
Syców - obszar wiejski	0,4	0,4	0,4

Według danych GUS na rok 2015, długość sieci wodociągowej na terenie Gminy Syców wynosi 137,6 km. Gmina Syców już od kilku lat charakteryzuje się bardzo wysoko rozwiniętą gospodarką wodną. W roku 2015 z sieci wodociągowej korzystało 97,5 % wszystkich mieszkańców gminy.

5.8.2. Oczyszczanie ścieków.

W roku 2015 z obszaru gminy odprowadzono 378 dm³ ścieków. Zarówno te z sieci, jak i z niektórych zbiorników bezodpływowych odprowadzane są do oczyszczalni ścieków, zlokalizowanych w Stradomiu Wierzchniej i Sycowie. Pierwsza z nich jest oczyszczalnią mechaniczno-biologiczną o przepustowości ok. 250 m³/dobę. Oczyszczone w niej ścieki odprowadzane są do rzeki Widawy. Oczyszczalnia zlokalizowana w mieście Syców to także oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna, jednakże o znacznie większej przepustowości – 1684 m³/dobę. Oczyszczone w niej ścieki wyprowadzane są do potoku Błocieć, który jest dopływem Polskiej Wody.

Sycowska Gospodarka Komunalna Sp. z o. o., decyzją Burmistrza Miasta i Gminy Syców z dnia 16.01.2006r. uzyskała pozwolenie na prowadzenie zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Syców. Ponadto decyzją z dnia 26.02.2016r. Sycowska Gospodarka Komunalna Sp. z o. o., decyzją Starosty Oleśnickiego otrzymała pozwolenie na szczególne korzystanie z wód w zakresie wprowadzania oczyszczonych wód opadowych i roztopowych z części terenu Miasta Syców do rzeki Polska Woda.

Tabela 10 przedstawia dane dotyczące liczby zgłoszonych przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Syców. Łącznie w ostatnim dziesięcioleciu wpłynęły 194 zgłoszenia budowy przydomowych oczyszczalni o wydajności do 7,5 m³ na dobę. Zaznaczyć należy, że zgłoszenia te wyrażają zamiar budowy takich oczyszczalni i nie mogą być traktowane jako potwierdzenie wykonanych robót budowlanych.

Tabela 10 Liczba zgłoszonych przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Syców w okresie od 1 stycznia 2007r. do 31 lipca 2016r.

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba zgłoszeń	9	19	21	14	20	37	29	17	16	12

5.8.3 Sieć kanalizacyjna.

Sieć kanalizacji sanitarnej, na obszarze gminy Syców, nie jest już tak dobrze rozwinięta jak wodociągowa. Obejmuje jedynie miasto Syców oraz część rejonu Stradomia Wierzchnia. Sieć na terenie miasta, wykonana z elementów kamionkowych jest w stanie ogólnym dobrym. Modernizacji lub wymiany wymagają ogólnospławne fragmenty betonowe. Odcinki zlokalizowane w obrębie Stradomii Wierzchniej wykonane są z rur PVC, a ich stan jest bardzo dobry. W takim samym stanie jest kanalizacja deszczowa, wykonana z rur żelbetowych, obejmująca jedynie część Miasta Syców.

Tabela 11 Długość czynnej sieci rozdzielczej kanalizacyjnej na terenie gminy Syców w 2015r. (GUS).

Obszar	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania
	[km]	[szt.]
Gmina Syców	45,1	1528
Syców - miasto	29,4	1344
Syców - obszar wiejski	15,7	184

Tabela 12 Korzystający z kanalizacji w % ogółu ludności na tle powiatu i województwa w latach 2010-2014r. (GUS).

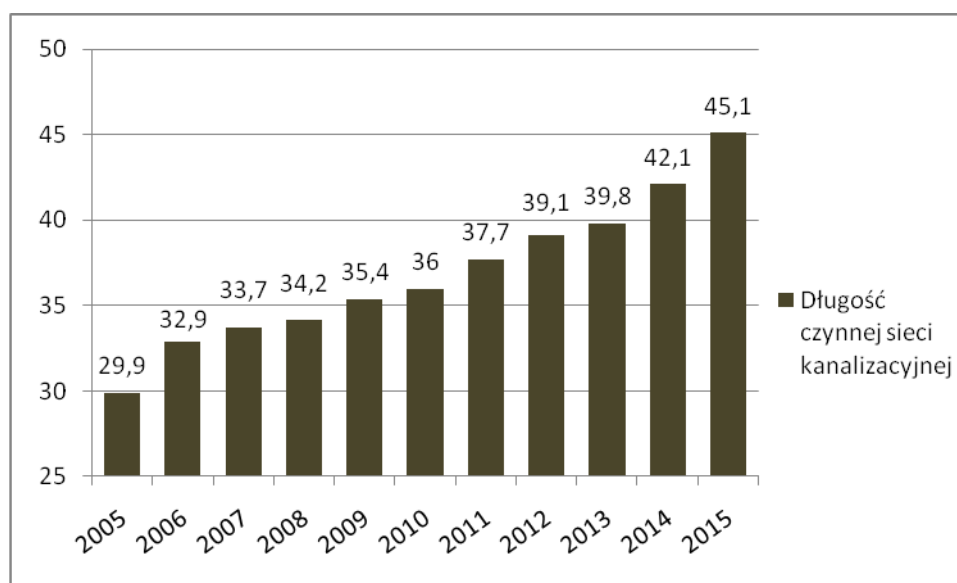
Obszar	2010	2011	2012	2013	2014
	[%]				
Woj. Dolnośląskie	68,1	69,3	70,1	70,8	75
Powiat oleśnicki	60	60,9	61,3	61,4	64,5
Gmina Syców	53,6	53,8	54,1	52,7	62,6
Syców - miasto	70,8	70,9	71,1	71,2	86,1
Syców - obszar wiejski	23,4	24,1	25,1	21,6	23,5

Tabela 13 Woda dostarczona do wodociągu na terenie gminy Syców w czasie doby w 2015r. (GUS).

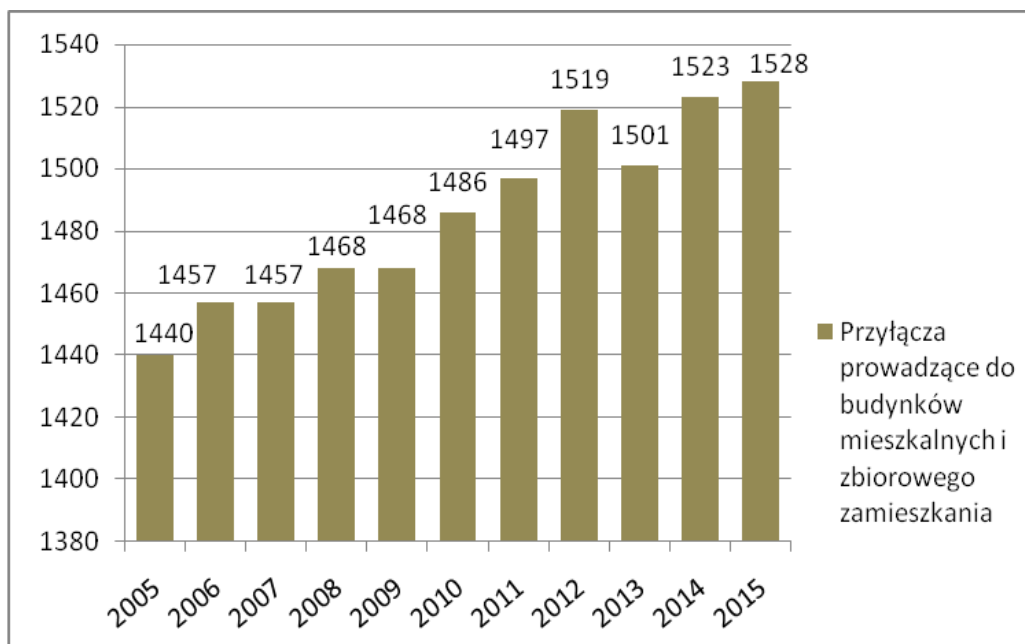
Obszar	Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	Ścieki odprowadzone
	[dam ³]	
Gmina Syców	324,9	378
Syców - miasto	298,1	336
Syców - obszar wiejski	26,8	42

Według danych GUS na rok 2015, długość sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Syców wynosi 45,1 km. Korzysta z niej 62,6% wszystkich mieszkańców gminy. Wyraźniejszy wzrost liczby użytkowników sieci miał miejsce na przełomie 2013 i 2014r.

Rycina 7 Rozwój infrastruktury kanalizacji sanitarnej na przestrzeni lat 2005-2015.(GUS).

Rycina 8 Połączenia prowadzone z sieci kanalizacji sanitarnej do budynków mieszkalnych i zamieszkania zbiorowego na przestrzeni lat 2005-2015. (GUS).

Z analizy danych, pochodzących z ostatniego dziesięciolecia, w zakresie charakterystyki sieci kanalizacji sanitarnej wynika, że jest ona systematycznie rozbudowywana oraz zwiększa się liczba budynków mieszkalnych, które odprowadzają ścieki do systemu sieci sanitarnej.

5.8.4. Infrastruktura gazownicza

Sieć gazowa na terenie Gminy Syców jest rozwinięta w niewielkim stopniu. Przez obszar gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia 2,0-3,2 MPa DN80 relacji Odolanów-Szopienice. Gaz dostarczany jest poprzez stacje redukcyjno-pomiarowe jedynie do miasta i części wsi Wioska.

Tabela 14 Korzystający z sieci gazowej w % ogółu ludności na tle powiatu i województwa w latach 2010-2014r. (GUS).

Obszar	2010	2011	2012	2013	2014
	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]
Woj. Dolnośląskie	62,8	62,7	61,8	61,7	61,4
Powiat oleśnicki	43,0	43,0	43,3	43,5	43,4
Gmina Syców	54,8	54,7	54,6	54	52,1
Syców - miasto	85,7	85,6	85,8	85,2	82,5
Syców - obszar wiejski	0,5	0,9	1,2	1,5	1,5

Tabela 15 Charakterystyka sieci gazowej na terenie gminy Syców w 2014r. (GUS).

Obszar	Długość czynnej sieci ogółem	Czynne przyłącza do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych)	Odbiorcy gazu	Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	Odbiorcy gazu w miastach	Zużycie gazu	Ludność korzystająca z sieci gazowej
	[km]	[szt.]	[gosp.]	[gosp.]	[gosp.]	[tys.m ³]	[osoba]
Gmina Syców	39,6	1156	2841	911	2815	1479	8678
Syców - miasto	34,4	1124	2815	885	2815	1428,9	8587
Syców - obszar wiejski	5,1	32	26	26	0	50,1	91

5.9. Gospodarka odpadami

5.9.1. System odbioru odpadów komunalnych.

Za odbiór odpadów komunalnych odpowiedzialna jest Sycowska Gospodarka Komunalna Sp. z o. o. Jest to jednoosobowa spółka Gminy Syców, utworzoną na podstawie Uchwały Rady Miejskiej w Sycowie nr XL/228/05 z dnia 27.10.2005r., która prowadzi działania w zakresie:

- zbieranie, transport i unieszkodliwianie odpadów stałych,
- zbieranie odpadów posegregowanych,
- wywóz nieczystości płynnych,
- oczyszczanie ulic, placów i "akcja zima",
- inne usługi komunalne w tym administracja cmentarzy, zarządzanie składowiskiem odpadów.

Na terenie Gminy Syców funkcjonuje Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) , który również prowadzi Sycowska Gospodarka Komunalna Sp. z o. o.

Tabela 16 Charakterystyka ilości zebranych odpadów w latach 2013-2015.

Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]		
		2013	2014	2015
INFORMACJA O MASIE POSZCZEGÓLNYCH RODZAJÓW ODEBRANYCH Z OBSZARU GMINY ODPADÓW KOMUNALNYCH				
200307	odpady wielkogabarytowe	46,9	34,4	152,3
200301	niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	3552,3	3596,5	3639,8

200136	zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 i 20 01 35	4,4	6,3	-
200135*	zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	3,9	13	6,5
200132	leki inne niż wymienione w 20 01 31	-	-	0,2
200123*	urządzenia zawierające freony	0,5	0,8	2,6
200110	odzież	0,8		
191212	inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11	-	-	821,4
170380	odpadowa papa	-	-	6,3
170202	szkło	10,0	-	15,8
170107	zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, ceramicznych i elementów odpadowych materiałów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	280,8	534,5	561
170101	odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	34,4	-	0,8
160103	zużyte opony	7,5	-	8,8
150107	opakowania ze szkła	232,2	-	293,2
150106	zmieszane odpady opakowaniowe	41,8	-	-
150104	opakowania z metali	10,3	-	4,9
150102	opakowania z tworzyw sztucznych	63,8	-	13,9
INFORMACJA O MASIE ODPADÓW KOMUNALNYCH ULEGAJĄCYCH BIODEGRADACJI				
200201	odpady ulegające biodegradacji	17,1	91,4	305,6
200101	papier i tektura	7,4	7,7	5,3
150106	zmieszane odpady opakowaniowe	41,8	-	-
150101	opakowania z papieru i tektury	36,4	19,6	20,5

Tabela 17 Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia wybranych odpadów komunalnych latach 2013-2015.

Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Łączna masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]			Masa odpadów poddanych recyklingowi [Mg]			Masa odpadów przygotowanych do ponownego użycia [Mg]		
		2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
200101	papier i tektura	7,4	-	5,3	7,4	0,0	5,3	0,0	-	0,0
170202	szkło	-	0,0	15,8	-	0,0	-	0,0	0	15,8
150107	opakowania ze szkła	232,2	313,4	293,2	232,2	0,0	293,2	0,0	313,4	0,0

150106	zmieszane odpady opakowaniowe	41,8	177,8	561,0	41,8	0,0	-	0,0	177,8	561,0
150104	opakowania z metali	10,3	7,2	4,9	10,3	0,0	4,9	0,0	7,2	0,0
150102	opakowania z tworzyw sztucznych	63,8	30	13,9	63,8	0,0	13,9	0,0	30	0,0
150101	opakowania z papieru i tektury	36,4	19,6	20,5	36,4	0,0	20,5	0,0	19,6	0,0

5.9.2. Obiekty gospodarowania odpadami.

Decyzją Marszałka Województwa Dolnośląskiego z dnia 15 września 2010r., na wniosek złożony przez Sycowską Gospodarkę Komunalną Sp. z o.o. w Sycowie, została wydana zgoda na zamknięcie składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w miejscowości Syców, gmina Syców, zlokalizowanego na działkach nr: 16/1 i 16/2 AM19 obręb Syców. Został ustalony techniczny sposób zamknięcia składowiska odpadów, który objął m.in. przeprowadzenie rekultywacji technicznej i biologicznej, prace zabezpieczające przed erozją wodną oraz wykonanie odpowiedniej okrywy rekultywacyjnej.

Decyzja określa również sposób sprawowania nadzoru nad zrehabilitowaną kwaterą składowiska, która ma obejmować monitoring składowiska przez okres 30 lat od dnia uzyskania decyzji o zamknięciu obiektu. Monitoring zgodnie z wydanym dokumentem ma objąć badania wód podziemnych, osiadania powierzchni kwatery, wielkości opadu atmosferycznego, objętości i składu wód odciekowych oraz gazu składowiskowego.

Obecnie na obszarze gminy Syców nie ma obiektów publicznych związanych z gospodarowaniem odpadami. Wszelkie usługi w tym zakresie na rzecz mieszkańców realizuje ZZO Olszowa k. Kępna, gdzie znajduje się m.in. punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK)

5.9.3. Materiały zawierające azbest.

Materiały zawierające azbest to docelowo bardzo niebezpieczny dla zdrowia odpad pochodzący z terenu nieruchomości budowlanych, głównie osób fizycznych – mieszkańców gminy. Z tego powodu władze lokalne korzystając z możliwych źródeł wsparcia zewnętrznego aktywnie uczestniczy w zapobieganiu nielegalnym praktyką w jego zagospodarowaniu. W tym celu władze Gminy opracowały w 2008r. i przyjęły do realizacji „Program usuwania azbestu z terenu Gminy Syców”.

Łącznie na terenie miasta i gminy stwierdzono obecność 569,28 Mg wyrobów zawierających azbest. Średnio na jednego mieszkańca miasta i gminy przypadająca ilość azbestu to 3,48 m²/mk. Najwięcej azbestu na jednego mieszkańca wykazano w sołectwie Działosza - 14,72 m²/mk. Nieco mniejszą, ale również powyżej średniej ilości azbestu odnotowano w sołectwach: Szczodrów – 6,47 m²/mk, Zawada – 4,34 m²/mk oraz Ślizów – 4,12 m²/mk. Za to zdecydowanie poniżej średniej statystycznej lokują się miejscowości Syców – 0,84 m²/mk i Wielowieś – 0,95 m²/mk.

W miesiącach lipiec - sierpień 2008r. przeprowadzono oględziny we wszystkich miejscowościach gminy Syców, w czasie których zidentyfikowano (z bardzo dużą starannością) wszystkie posesje lub działki, na których występuje azbest. Oprócz odnotowania informacji kierunkowej, o sposobie przeznaczenia

obiektów, na których azbest występuje, z ogólnym podziałem na budynki/obiekty gospodarcze (np. stodoły, szopy, wiaty magazynowe, komórki, garaże) oraz budynki mieszkalne, uwzględniono także istotne dla planowania systemu dofinansowania dane na temat formy własności tj. osoby fizyczne i podmioty gospodarcze lub w kilku przypadkach instytucje skarbu państwa (ANR). Największe ilości azbestu pojawiały się w rejonach, gdzie operowały dawniej PGR-y lub innego rodzaju Gospodarstwa Państwowe (Hodowlane, Badawcze, Produkcyjne itd.). Ze względu na deficyt materiałów budowlanych oraz brak informacji na temat szkodliwości azbestu pracownicy takich gospodarstw byli wynagradzani w formie materialnej np. przydziałem „eternitu”. Najmniejsze ilości azbestu spotyka się w miejscowościach, które rozbudowały się w ostatnim czasie. Takim przykładem jest miejscowość Syców, gdzie dominują nowe domy, pobudowane lub przebudowane w ciągu prawdopodobnie ostatnich 5-10 lat.

Biorąc pod uwagę bardzo długą perspektywę czasową, jaką należy uwzględnić planując program likwidacji azbestu, a jednocześnie mając na względzie szereg aspektów, które mogą go utrudniać, w dokumencie został zaproponowany podział harmonogramu działań organizacyjnych, administracyjnych i technicznych Gminy na dwa okresy:

- ☐ krótkoterminowy: 2008-2009, o charakterze szczegółowym,
- ☐ długoterminowy: od roku 2010 do 2032, o charakterze prognostycznym.

Tabela 18 Azbest usunięty z obszaru Gminy Syców w ostatnich latach.

Rok	Ilość usuniętego azbestu ogółem [Mg]
2013	48,9
2014	66,65
2015	102,4
2016 (I półrocze)	46,23

5.10. Obszary prawnie chronione

Na terenie gminy Syców znajduje się kilka cennych przyrodniczo siedlisk, które zostały objęte ochroną. Formy prawnie chronione, które występują w tym regionie to obszar chronionego krajobrazu o powierzchni 600 ha, użytek ekologiczny zajmujący niecałe 10 ha oraz arboretum leśne. Poza obszarowymi formami ochrony przyrody występują punktowo, w postaci pomników przyrody.

5.10.1. Obszar chronionego krajobrazu „Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska”

W północnej części gminy, obejmującej obręb miejscowości Wioska, Komorów i Droftowice, znajduje się obszar chronionego krajobrazu „Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska”. Rejon ten stanowi najwyżej położoną część Wału Trzebnickiego (Kobyła Góra – 284 m n.p.m). O objęciu ochroną, zgodnie z rozporządzeniem Wojewody Kaliskiego Nr 63 z dnia 7 września 1995 roku (Dz. Urz. Województwa Kaliskiego Nr 15/95, poz. 95 z 25 września 1995 roku), zdecydowały walory estetyczno-widokowe krajobrazu, złożona sieć cieków, rowów i kompleksów stawowych oraz zróżnicowana rzeźba terenu. Przyrodniczo cenny jest także stan szaty roślinnej i różnorodność występujących ekosystemów. Aktualnie obszar ten dla części położonej w gminie Syców objęty jest ochroną na podstawie

Rozporządzenia Wojewody Dolnośląskiego nr 30 z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska” dla terenu obszaru leżącego w granicach województwa dolnośląskiego (Dz. Urz. Województwa Dolnośląskiego Nr 317, poz. 3929).

Istotne z punktu widzenia Planu warunki ujęte w Rozporządzeniu zawarto w §4 ust1 pkt 2 i pkt 5 w myśl, których na terenie obszaru zakazuje się:

2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008r. Nr 199, poz. 1227),

5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwoświsiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych.

5.10.2. Użytek ekologiczny „Storczyk”

We wschodniej części gminy znajduje się użytek ekologiczny „Storczyk”, ustanowiony Rozporządzeniem Wojewody Dolnośląskiego Nr 47 z 12.12.2003 r. (Dz.Urz. Woj. Dol. Nr 236, poz. 3828 z 17.12.2003 r.). Celem objętej ochrony jest zachowanie licznych stanowisk storczyka szerokolistnego (*Orchis latifolia*) i storczyka krwistego (*Orchis incarnata*).

5.10.3. Arboretum Leśne im. Profesora Stefana Białoboka

W Nadleśnictwie Syców we wsi Stradomia Dolna znajduje się Arboretum Leśne im. Profesora Stefana Białoboka, utworzone w roku 1993 na bazie szkółki leśnej. Od początku istnienia, arboretum podejmuje prace obejmujące zagadnienia ochrony przyrody i wzbogacania różnorodności biologicznej. Obecnie jest to bardzo cenny przyrodniczo kompleks kultury leśnej. Zakres podejmowanych działań jest bardzo szeroki. Do zadań arboretum należy m.in. gromadzenie, utrzymanie, rozwój i ocena udokumentowanych i oznaczonych kolekcji polskich drzew doborowych. Zakładane są plantacje nasienne oraz uprawy drzewostanowe obcych gatunków, służące ocenie przydatności dla gospodarki leśnej. Prowadzona jest produkcja materiału szkółkarskiego drzew i krzewów ozdobnych oraz wymiana nasion, zrazów i roślin z ogrodami botanicznymi, arboretami i innymi instytucjami naukowo-badawczymi. Ponadto arboretum odpowiada za aklimatyzację nowych gatunków i odmian drzew oraz krzewów, a także nadzór nad prawnie chronionymi, ginącymi i zagrożonymi gatunkami roślin.

Typem porastającego lasy arboretum jest bór mieszany świeży, złożony z sosny, dębu i brzozy z miejscową domieszką świerka, olchy, osiki i czeremchy. Unikatowa dendroflora liczy około 1700 polskich drzew doborowych z udokumentowanym pochodzeniem i 1200 taksonów drzew i krzewów pochodzących z różnych regionów Europy, Azji i Ameryki Północnej. Dotychczas w arboretum założono plantację nasienną sosny czarnej, olchy czarnej i modrzewia europejskiego. Odtworzono zbiorniki wodne oraz dokonano nasadzeń rododendronów pod okapem drzewostanu sosnowego. W 1997 roku założono alpinarium. Oprócz produkcji materiału na potrzeby selekcji leśnej, w arboretum zgromadzono ok. 1800 gatunków i odmian drzew, krzewów i krzewinek, w tym 150 gatunków i odmian rododendronów, 80 azalii, 60 świerków, 50 pierisa, 50 jałowców, 50 sosen, 30 żarnowców, 20 jodeł, 20 brzoź, 35 buków,

15 olsz, 10 dębów i wiele innych. Stanowią one materiał mateczny do ewentualnej produkcji sadzonek. Zgromadzona kolekcja pochodzi z wymiany z innymi placówkami z kraju i zagranicy.

5.10.4. Obiekty prawnie chronione - Pomniki przyrody.

Pomniki przyrody są jedną z najstarszych form ochrony wartości przyrodniczej. Są to pojedyncze okazy przyrody ożywionej lub nieożywionej, bądź ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, kulturowej, naukowej, historycznej i krajobrazowej. Na terenie gminy Syców znajduje się 20 pomników przyrody. Wszystkie pomniki stanowią formę własności Gminy Syców. Żaden z pomników nie jest pod ochroną w zakresie prawa międzynarodowego.

Tabela 19 Wykaz pomników przyrody na terenie Gminy Syców (RDOŚ).

L.p.	Data utworzenia	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Opis pomnika przyrody	Miejscowość	Opis lokalizacji
1	1978	Decyzja z dnia 23 maja 1978 r. (Dz. Urz. Woj. Rady Nar. w Kaliszu Nr 3 z 1978 r. poz. 18)	Buk zwyczajny odm. purpurowa (<i>Fagus sylvatica</i> 'Purpurea'), korona silnie ugałęziona	Syców	Park Miejski w Sycowie
2	1989	Zarządzenie Nr 6/89 Wojewody Kaliskiego z dnia 20 lutego 1989 r. (Dz. Urz. Woj. Kal. Nr 5 poz. 30)	Buk zwyczajny (<i>Fagus sylvatica</i> 'Atropunicea'), pień zdrowy	Syców	Park Miejski w Sycowie
3	1989	Zarządzenie Nr 6/89 Wojewody Kaliskiego z dnia 20 lutego 1989 r. (Dz. Urz. Woj. Kal. Nr 5 poz. 30)	Klon srebrzysty (<i>Acer saccharinum</i>), pień zdrowy	Syców	Park Miejski w Sycowie
4	1989	Zarządzenie Nr 6/89 Wojewody Kaliskiego z dnia 20 lutego 1989 r. (Dz. Urz. Woj. Kal. Nr 5 poz. 30)	Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>), trzy przewodniki	Syców	Park Miejski w Sycowie
5	1989	Zarządzenie Nr 6/89 Wojewody Kaliskiego z dnia 20 lutego 1989 r. (Dz. Urz. Woj. Kal. Nr 5 poz. 30)	Klon jawor (<i>Acer pseudoplatanus</i>), nieregularna korona	Syców	Park Miejski w Sycowie
6	1978	Decyzja z dnia 23 maja 1978 r. (Dz. Urz. Woj. Rady Nar. w Kaliszu Nr 3 z 1978 r. poz. 18)	Grupa trzech klonów Klon zwyczajny (<i>Acer platanooides</i>), pnie zdrowe	Syców	Park Miejski w Sycowie
7	1989	Zarządzenie Nr 6/89 Wojewody Kaliskiego z dnia 20 lutego 1989 r. (Dz. Urz. Woj. Kal. Nr 5 poz. 30)	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>), lekki pochył w kierunku pld.	Syców	Park Miejski w Sycowie
8	1978	Decyzja z dnia 23 maja 1978 r. (Dz. Urz. Woj. Rady Nar. w Kaliszu Nr 3 z 1978 r. poz. 18)	Grupa trzech drzew - Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>). Drzewo o obw. 438 cm z posuszem.	Syców	Rośnie przy ul. Leśna
9	1984	Decyzja z dnia 4 października 1984r.	Platan klonolistny (<i>Platanus x acerifolia</i>), pień zdrowy, 2 przewodniki	Syców	Rośnie k. Przychodni Zdrowia
10	1964	Decyzja Nr 3/64 z dnia 24 marca 1964 r. (Dz. Urz. Woj. Rady Narodowej we Wrocławiu Nr 3 z 20.05.1966 r.)	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>), pień zdrowy, lekki wychył	Komorów	Kompleks leśny nr 58

L.p.	Data	Obowiązująca podstawa prawna	Opis pomnika przyrody	Miejscowość	Opis
11	1964	Decyzja Nr 6/64 z dnia 20 marca 1964 r. (Dz. Urz. Woj. Rady Narodowej we Wrocławiu Nr 3 z 20.05.1966 r.)	Aleja lipowa - 6 drzew - Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>). Stan drzew : złamany wierzchołek pnia (o obw. 383 cm), drzewa z trzema przewodnikami (o obw. 545 cm i 552 cm), drzewa z wypróchnieniem pnia (o obw. 487 cm i 490 cm) oraz lipa o obw. 511 cm z przerzedzona koroną	Stradomia Wierchnia	Kompleks leśny nr 118
12	1984	Decyzja Nr 528/84 z dnia 4 października 1984r.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) blizny po obciętych konarach	Szczodrów	Kompleks leśny nr 121
13	1982	Decyzja z dnia 25 sierpnia 1982 r.	Park przypałacowy	Stradomia Wierchnia	
14	1984	Decyzja z dnia 4 października 1984r.	Aleja kasztanowca - 85 drzew - Kasztanowiec biały (<i>Aesculus hippocastanum</i>)	Drołtowice	Droga z Szczodrowa do Wojciechow a
15	1980	Decyzja z dnia 27 sierpnia 1980 r. (Dz. Urz. Woj. Rady Nar. w Kaliszu z 1980 r. Nr 8 poz. 50)	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>), posusz korony do 40 %		Droga polna
16	1980	Decyzja z dnia 27 sierpnia 1980 r. (Dz. Urz. Woj. Rady Nar. w Kaliszu Nr 8 z 1980 r. poz. 50)	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>), korona z posuszem 30%	Drołtowice	Rośnie nad stawem, cz. Wsch.
17	1980	Decyzja z dnia 27 sierpnia 1980 r. (Dz. Urz. Woj. Rady Nar. w Kaliszu z 1980 r. Nr 8 poz. 50)	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>), korona zwarta	Drołtowice	Rośnie przy głównej drodze
18	1980	Decyzja z dnia 27 sierpnia 1980 r. (Dz. Urz. Woj. Rady Nar. w Kaliszu Nr 8 z 1980 r. poz. 50)	Świerk pospolity (<i>Picea abies</i>), lekki pochył w kierunku płd.	Drołtowice	Rośnie w parku gminnym
19	1980	Decyzja z dnia 27 sierpnia 1980 r. (Dz. Urz. Woj. Rady Nar. w Kaliszu Nr 8 z 1980 r. poz. 50)	Sosna czarna (<i>Pinus nigra</i>), pień zdrowy	Drołtowice	Rośnie w parku gminnym
20	1964	Decyzja Nr 5/64 z dnia 20 marca 1964 r. (Dz. Urz. Woj. Rady Narodowej we Wrocławiu Nr 3 z 20.05.1966 r.)	Grupa 5 drzew - Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>). Drzewo z 3 przewodnikami (o obw. 585 cm), drzewo z 50% posuszem (o obw. 483 cm), dąb z wypróchnieniem 1/3 pnia (o obw. 490 cm)	Drołtowice	Oddział leśny nr 160

5.10.5. Flora i fauna.

Na terenie Gminy Syców odnotowano występowanie takich gatunków roślin jak widłak goździsty, torfowiec, wawrzynek wilczełyko, storczyk, bluszcz pospolity, barwinek, wiciokrzew, konwalia majowa,

czy cis pospolity. Teren Nadleśnictwa Syców charakteryzuje się stosunkową bogatą fauną. Na jego terenie występują jelenie, dziki, lisy, borsuki, bażanty, kuny, sarny, kuropatwy, zajęce. Zdarzyło się również zaobserwować daniela i wilki. Zwierzętami chronionymi występującymi na omawianym obszarze są m.in.: wydra, bóbr, żmija zygzakowata, padalec, ropuchy, rzekotka drzewna, żaby, czaple, bocian czarny i biały, kraska, kowalik, sówka, łabędź niemy, kormoran, dzięcioł, sikorka, sowa, lelek kozodój, myszołów, żuraw. Na starych dębach spotkać można kozioroga dobosza, jelonka rogacza i rohatyńca nosorożca. W okolicach zbiornika retencyjnego „Zalew Stradomia” występuje wiele gatunków ptaków. Do ciekawszych należą: perkoz dwuczuby, perkozka, głowienka i czernica.

Ciekawym miejscem skupiającym wiele rzadkich i chronionych gatunków roślin jest Arboretum Leśne im. Prof. Stefana Białoboka. Oprócz produkcji materiału na potrzeby selekcji leśnej, w arboretum zgromadzono ponad 1800 gatunków i odmian drzew, krzewów i krzewinek, w tym 150 gatunków i odmian rododendronów, 80 azalii, 60 świerków, 50 pierisa, 50 jałowców, 50 sosen, 30 żarnowców, 20 jodeł, 20 brzoź, 35 buków, 15 olsz, 10 dębów i wiele innych.

5.10.5. Aleje i szpalery

W ramach ogólnopolskiej kampanii Drogi dla Natury, zainicjowanej w 2009 roku przez Fundację EkoRozwoju, opracowany został „Program zachowania zadrzewień w gminie Syców”.

Na terenie Gminy Syców długość zinwentaryzowanych alej wynosi 13090 mb, natomiast łączna ilość zinwentaryzowanych drzew wynosi 1726 szt. Dominującym gatunkiem jest topola.

Tabela 20 Podsumowanie inwentaryzacji – aleje i szpalery na obszarze gminy Syców.

NR ALEI	LOKALIZACJA	ZARZĄDCA	DŁUGOŚĆ [m]	LICZBA DRZEW
1	Komorów - Syców	-	1520	160
2	Syców - Ślizów	Gmina Syców	1300	188
3	Ślizów - Dziadowa Kłoda	Powiat Oleśnicki	1000	124
4	Syców ul. Graniczna	Gmina Syców	290	44
5	Syców - Zawady	Gmina Syców	500	32
6	Syców - Koza Wielka	Powiat Oleśnicki	1100	106
7	Syców ul. Kolejowa Powiat	Powiat Oleśnicki	590	102
8	Stradomia - Działosza	Powiat Oleśnicki	290	41
9	Biskupice	Gmina Syców	400	37
10	Wojciechowo - Szczodród	Powiat Oleśnicki	1100	125
11	Stradomia - Szczodród	Powiat Oleśnicki	975	106
12	Stradomia Wierzchnia	Powiat Oleśnicki	780	90
13	Syców - Gaszowice	Droga krajowa	4200	387
14	Droftowice - Radzyna	Powiat Oleśnicki	825	43

15	Syców - Piszczowice Droga wojewódzka	Droga wojewódzka	800	41
16	Działosza - Biskupice	Powiat Oleśnicki	1620	100

Większość alej występujących na terenie Gminy Sycowa znajduje się w dobrym stanie tzn. posiada nieznaczne uszkodzenia pnia, dobrze ukształtowaną, czytelną formę pienną, zdrową oraz dość dobrze zachowaną i kształtowaną koronę

5.11. Wycinka drzew i krzewów

Kompetencje Burmistrza w zakresie wydawania decyzji na usunięcie drzew i krzewów na gruntach innych niż grunty gminy (tu organem jest Starosta) lub nieruchomości wpisane do rejestru zabytków (właściwy Wojewódzki Konserwator Zabytków) zostały wprowadzone ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004r., zmienioną w 2009r. i 2015r. W wyniku tych dwóch dużych noweli ustawodawca wprowadził kilka istotnych zmian w zapisach ustawy o ochronie przyrody. Dotyczą one m. in.:

- a) Postępowania w przypadku wykonywania zabiegów w obrębie korony drzewa na terenach zieleni lub w zadrzewieniach oraz wydawania zezwolenia na usunięcie drzew w obrębie pasa drogowego drogi publicznej. W dotychczasowej praktyce zabiegi w obrębie koron drzew skupiały się najczęściej wyłącznie na ich „ogłowie” i nie wymagały usankcjonowania zapisami w/w ustawy. Nagminne i nieprawidłowe ich stosowanie skutkowało długotrwałym powolnym obumieraniem pojedynczych drzew, a w zadrzewieniach doprowadzało do nieodwracalnych zmian i uszkodzeń oraz braku zdolności do odbudowania koron. W wyniku tak radykalnych działań powstawały okaleczone skupiska drzew w zadrzewieniach, które pogarszały walory krajobrazowe ich estetykę oraz zniekształcały otoczenie w powiązaniu z innymi składnikami i elementami ładu przestrzennego. W obecnym kształcie zapisy ustawy regulują dokonywanie zabiegów w obrębie korony drzewa i mogą obejmować wyłącznie:
 - a. usuwanie gałęzi obumarłych, nadłamanych lub wchodzących w kolizję z obiektami budowlanymi lub urządzeniami technicznymi,
 - b. kształtowania korony drzewa, którego wiek nie przekracza 10 lat,
 - c. utrzymywanie formowanego kształtu korony drzewa.
- b) W przypadku zezwolenia na usunięcie drzew w obrębie pasa drogowego drogi publicznej (z wyłączeniem gatunków obcych topoli), zgodnie z wprowadzoną zmianą w ustawie organ wydaje je po uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska.
- c) Ponadto organ właściwy do wydania zezwolenia przed jego wydaniem dokonuje oględzin w zakresie występowania w obrębie zadrzewień gatunków chronionych. Polega to na dokładnym oglądzie drzew pod kątem ewentualnego występowania gatunków próchno żernych i miejsc lęgowych ptaków oraz otoczenia drzew i występowania chronionych roślin, grzybów i zwierząt.
- d) Bardzo duży nacisk kładzie się również na ochronę ptaków mogących bytować w koronach lub pniach drzew. W Polsce prawie wszystkie gatunki ptaków podlegają ochronie. Wg zaleceń Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu, wycinkę drzew należy planować poza sezonem lęgowym ptaków tj. w okresie od 15 sierpnia do 31 marca.

e) Parametrem różnicującym obowiązek uzyskania zezwolenia nie jest już wiek drzew, ale ich obwód na wysokości 5 cm (w zależności od gatunków ustalone zostały inne minimalne ich wartości decydujące o obowiązku uzyskania zezwolenia). Zwolnione są następujące drzewa których obwód na wysokości 5 cm nie przekracza:

- 35 cm - w przypadku topoli, wierzb, kasztanowca zwyczajnego, klonu jesionolistnego, klonu srebrzystego, robinii akacjowej oraz platanu klonolistnego,
- 25 cm - w przypadku pozostałych gatunków drzew;

f) W przypadku braku podstaw do odstąpienia od nasadzeń kompensacyjnych wnioskodawca zobowiązany jest na etapie wniosku przedłożyć szczegółowy plan nasadzeń zastępczych.

W latach 2015-2016 na terenie gminy Syców zostało usuniętych 706 drzew. W ramach nasadzeń zastępczych posadzono 576 drzew (dane na dzień 11.08.2016r.).

5.12. Klimat akustyczny

Na obszarze miasta i gminy Syców (podobnie jak w całym powiecie oleśnickim) nie prowadzi się systematycznych badań hałasu, co wynika z niewielkiego znaczenia tej kategorii uciążliwości w skali całej gminy. Istotnym źródłem hałasu, powodującym pogorszenie warunków akustycznych w gminie, jest ruch drogowy. Teren gminy Syców przecinają szlaki drogowe i kolejowe o znaczeniu ponadregionalnym, są to przede wszystkim ciągi komunikacyjne:

- droga ekspresowa S8 - Wrocław – Oleśnica – Syców – Wieluń – Warszawa – Białystok,
- droga krajowa nr 25 relacji Bobolice - Bydgoszcz - Ostrów Wielkopolski – Oleśnica,
- droga wojewódzka nr 448 (relacji Milicz - Syców),
- droga wojewódzka nr 449 (relacji Syców - Błaszki).

Innym źródłem hałasu, powodującym pogorszenie klimatu akustycznego w obrębie zabudowy mieszkaniowej są również zakłady produkcyjne.

Ostatnie na przestrzeni ostatnich lat pomiary, zostały wykonane w roku 2013. Opublikował je WIOŚ Wrocław w „Rapocie o stanie środowiska na terenie województwa dolnośląskiego).

Tabela 21 Wyniki pomiarów poziomu hałasu na terenie gminy Syców (WIOŚ).

L.p.	Lokalizacja punktu pomiarowego	Uwagi	Wynik pomiaru [dB]
1	Syców, ul. Oleśnicka	droga wojewódzka nr 448, wylotowa w kierunku Wrocławia	67,6
2	Syców, ul. Kolejowa 6	droga gminna, wylotowa w kierunku Dziadowej Kłody	62,7
3	Gaszowice	droga gminna, na trasie Oleśnica-Syców	68,2

VI. OCENA STANU ŚRODOWISKA NA TERENIE GMINY SYCÓW

Na podstawie informacji zgromadzonych i przeanalizowanych pod kątem stanu środowiska na terenie gminy Syców dokonano jego oceny z podziałem na poszczególne obszary interwencji i komponenty.

Z punktu widzenia wpływu Gminy na stan środowiska naturalnego mierzalnymi danymi są te dotyczące m.in. dostępności do infrastruktury technicznej oraz wielkość zużycia mediów mających wpływ na emisje (gaz) lub wykorzystanie zasobów (woda).

Dla lepszego zobrazowania sytuacji dane te w przypadku gminy Syców zestawiono z innymi samorządami z terenu powiatu oleśnickiego oraz ze średnimi dla powiatu i województwa.

Najbliższy dostępny w statystykach rok 2014 porównano do roku 2004 (w przypadku dostępnych danych GUS – okres dziesięcioletni).

Tabela 22 Dostęp do sieci infrastrukturalnych. Gmina Syców na tle innych gmin powiatu oraz danych regionalnych.

Nazwa	ogółem					
	wodociąg		kanalizacja		gaz	
	2004	2014	2004	2014	2004	2014
	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]
Dolnośląskie	90,7	94,8	65,7	75,0	63,1	61,4
Powiat oleśnicki	88,0	97,7	57,0	64,5	42,9	43,4
Oleśnica Miasto	97,7	99,9	94,0	96,5	92,6	89,8
Bierutów	68,3	93,1	42,7	43,7	0,0	0,9
Dobroszyce	87,9	98,9	39,6	68,6	0,0	9,1
Dziadowa Kłoda	84,9	100,0	23,1	32,3	0,0	0,2
Międzybórz	87,0	90,5	2,4	10,9	0,0	3,3
Oleśnica Gmina	67,5	98,1	10,7	28,8	4,2	8,6
Syców	95,0	97,5	52,8	62,6	56,4	52,1
Twardogóra	86,6	96,1	49,4	57,3	2,3	15,0

Obecna dostępność do sieci infrastrukturalnych w gminie Syców jest generalnie jedną z najlepszych w regionie. Gmina Syców w sektorze kanalizacji i wodociągów lokuje się powyżej średniej wojewódzkiej i jest bliska średniej dla powiatu oleśnickiego. W obrębie powiatu dostępność do kanalizacji jest nieco wyższa w gminie Dobroszyce, i zdecydowanie wyższa w mieście Oleśnica (co wynika z charakteru gminy). W sektorze podłączeń do sieci gazowej gmina Syców ustępuje w powiecie jedynie miastu Oleśnica.

Tabela 23 Zużycie wody, energii elektrycznej oraz gazu w gospodarstwach domowych na terenie miast

Nazwa	w miastach					
	woda z wodociągów		energia elektryczna w miastach		gaz z sieci	
	na 1 mieszkańca		na 1 mieszkańca		na 1 mieszkańca	
	2004	2014	2004	2014	2004	2014
	[m3]	[m3]	[kWh]	[kWh]	[m3]	[m3]
Dolnośląskie	38,2	34,2	598,9	692,0	144,7	137,0
Powiat oleśnicki	39,1	33,1	668,9	658,3	117,0	108,8
Oleśnica - miasto	45,7	34,9	640,2	635,7	150,8	123,4
Bierutów - miasto	31,2	22,0	768,7	734,0	0,0	0,0
Międzybórz - miasto	32,2	29,5	608,7	709,5	0,0	33,5

Syców - miasto	27,4	37,4	681,3	643,6	156,3	137,7
Twardogóra - miasto	30,6	26,3	749,4	731,2	0,0	91,2

W Sycowie występuje najwyższe zużycie wody i gazu w przeliczeniu na mieszkańca. Niestety wskaźniki te wskazują na zbyt dużą i nieuzasadnioną konsumpcję u źródła (u użytkowników) lub – w przypadku wody - na istotne straty w przesyłach. Nadmierne zużycie gazu potwierdza zły stan substancji budowlanej wykazany także w ramach realizacji planu gospodarki niskoemisyjnej.

Z kolei w przypadku energii elektrycznej zużycie jest jedno z najniższych.

Tabela 24 Różnica pomiędzy odsetkiem ludności korzystającej z wodociągu i z kanalizacji wg lokalizacji w regionach samorządowych. Trend z okresu 10 lat.

Nazwa	ogółem		w miastach		na wsi	
	2004	2014	2004	2014	2004	2014
	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]
Dolnośląskie	25,0	19,8	12,4	7,5	55,5	47,4
Powiat oleśnicki	31,0	33,2	12,1	8,6	59,6	67,2
Oleśnica miasto	3,7	3,4	3,7	3,4	0,0	0,0
Bierutów (cała gmina)	25,6	49,4	7,8	11,6	43,0	85,7
Bierutów - miasto	7,8	11,6	7,8	11,6	0,0	0,0
Bierutów - obszar wiejski	43,0	85,7	0,0	0,0	43,0	85,7
Dobroszyce	48,3	30,3	0,0	0,0	48,3	30,3
Dziedowa Kłoda	61,8	67,7	0,0	0,0	61,8	67,7
Międzybórz (cała gmina)	84,6	79,6	89,4	71,1	80,5	86,8
Międzybórz - miasto	89,4	71,1	89,4	71,1	0,0	0,0
Międzybórz - obszar wiejski	80,5	86,8	0,0	0,0	80,5	86,8
Oleśnica gmina	56,8	69,3	0,0	0,0	56,8	69,3
Syców (cała gmina)	42,2	34,9	28,3	13,1	69,1	71,2
Syców - miasto	28,3	13,1	28,3	13,1	0,0	0,0
Syców - obszar wiejski	69,1	71,2	0,0	0,0	69,1	71,2
Twardogóra (cała gmina)	37,2	38,8	8,5	7,6	70,2	72,9
Twardogóra - miasto	8,5	7,6	8,5	7,6	0,0	0,0
Twardogóra - obszar wiejski	70,2	72,9	0,0	0,0	70,2	72,9

W ujęciu całego obszaru gminy Syców osiąga wskaźniki bliskie średniej powiatowej, jednakże w rozbiciu na podobszary (miasto, tereny wsi) są one zdecydowanie gorsze. Wzrost różnicy w ciągu 10 lat po stronie części wiejskiej gminy to niewątpliwie wynik podniesienia dostępności do wodociągów, przy pełnym braku kanalizacji na tych terenach. Przy czym podobny trend występuje w kilku sąsiednich gminach o charakterze miejsko-wiejskim. Zdecydowane zmiany na terenach wsi w kolejnych latach wykluczają m.in. ostre kryteria ustanowione dla tzw. aglomeracji ściekowych, które mogą uzyskiwać wsparcie ze środków UE. Minimalny, akceptowany wskaźnik koncentracji wynosi bowiem 120 osób na kilometr sieci – i jest prawie nieosiągalny na terenach o rozproszonej zabudowie.

Wyzwaniem dla władz Gminy Syców jest więc w sektorze kanalizacji i oczyszczania ścieków dalsza poprawa sytuacji w mieście. Ze względu na znaczącą ilość mieszkańców obecna różnica (dostęp do

wodociągów/ dostęp do kanalizacji) wynosząca 13% musi być jak najszybciej zniwelowana poprzez włączanie do zbiorczego systemu kolejnych osiedli i budynków.

Być może jest on już dziś nieco niższy ze względu na inwestycje z lat 2015-2016, których GUS jeszcze nie uwzględnia. Niemniej jednak daleko mu do średniej wojewódzkiej.

Ogólny stan środowiska w gminie Syców poddano ocenie z uwzględnieniem m.in. w/w danych GUS oraz sytuacji makro jaka występowała kiedy powstał pierwszy „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Syców” (w przypadku innych wskaźników środowiskowych). Oczywisty wpływ na pewne sektory interwencji miały bowiem zarówno duże inwestycje infrastrukturalne (m.in. budowa drogi S-8), jak i zmiany w przepisach prawa (np. wprowadzenie instytucji decyzji środowiskowych).

Przy dokonanej ocenie wskazano jednocześnie zakres pilności działań gminy na rzecz poprawy lub utrzymania określonych standardów jakości oraz prognozę zmian w poszczególnych obszarach interwencji do roku 2020 opartą na już realizowanych i planowanych przez Gminę działaniach i inwestycjach w obszarze ochrony środowiska.

Tabela 25 Ocena aktualnego stanu środowiska i prognoza na lata obowiązywania „Programu ochrony środowiska”.

Obszar interwencji	Stan obecny. Ocena.	Zmiana w relacji do roku 2004	Prognoza zmian do 2020 w relacji do roku 2014.	Pilność działań do 2020r.	Uwagi.
ochrona klimatu i jakości powietrza	dobry	bez znaczących zmian	bardzo istotne i pozytywne dla środowiska	bardzo pilne	Do 2020r. gospodarka niskoemisyjna wydaje się priorytetem Państwa w kwestiach ochrony środowiska. Gmina w 2016r. opracowała i przyjęła do realizacji ambitny Plan gospodarki niskoemisyjnej szczególnie w sektorze redukcji emisji kominowej i rozwoju OZE.
gospodarowanie wodami	dobry	niewielka poprawa	częściowa poprawa	średnio pilne	zmiany w tym zakresie wymusi opublikowane Rozporządzenie Dyrektora RZGW we Wrocławiu. Doprecyzowuje ono zasady poboru i piętrzenia wód oraz ustala hierarchię potrzeb. Prognozuje się pozytywne zmiany w zakresie utrzymania melioracji szczegółowych. Zakłada się wzrost małej retencji.
gospodarka wodno-ściekowa	dobry /bardzo dobry*	pozytywna; wyjątkowo duża i zauważalna na obszarze miasta	bardzo istotne i pozytywne dla środowiska	pilne w sektorze ścieków komunalnych	Na poprawę jakości i bezpieczeństwo wód wpłynie dalsze porządkowanie gospodarki ściekowej na obszarze gminy oraz w sektorze odprowadzania zanieczyszczonych wód opadowych.
gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	dobry	diametralnie pozytywna; wyjątkowo duża i zauważalna	bardzo istotne i pozytywne zmiany	średnio pilne	Finalizowana jest rekultywacja składowiska w Sycowie. System odbioru odpadów komunalnych działa na coraz lepszych zasadach. Z roku na rok wzrasta zdecydowanie masa odpadów zebranych selektywnie i poddanych recyklingowi. Gmina należy do regionu odpadowego zgodnego z planem gospodarki odpadowej dla województwa wielkopolskiego (z RIPOK ZZO Oleszna). Udział w tym regionie zapewnia kompleksową obsługę gminy w sektorze różnych frakcji odpadowych.
odpady inne niż komunalne, w tym odpady	dobry	niewielka poprawa	dalsza częściowa poprawa	średnio pilne	Brak na obszarze gminy Syców składowisk odpadów przemysłowych. W gminie nie występują wytwórcy odpadów przemysłowych w znaczących ilościach. Podmioty gospodarcze i

Obszar interwencji	Stan obecny. Ocena.	Zmiana w relacji do roku 2004	Prognoza zmian do 2020 w relacji do roku 2014.	Pilność działań do 2020r.	Uwagi.
niebezpieczne					usługowe utrwały w większości system legalnego zagospodarowania odpadów. Problem stanowią mali wytwórcy odpadów charakterystycznych (oleje odpadowe, smary itp.) pozbywający się ich w sposób niezorganizowany. Władze gminy sukcesywnie motywują mieszkańców do udziału w realizacji „Programu likwidacji azbestu...” Docelowym rokiem likwidacji azbestu jest rok 2032.
zasoby przyrodnicze	bardzo dobry	niewielka; zwiększyła się powierzchnia lasów	niewielka poprawa	niepilne	Na obszarze gminy brak obszarów chronionych przyrodniczo. Nie planuje się ich tworzenia. Gmina planuje sukcesywną realizację programu „Drogi do natury” oraz utrzymanie zasad nasadzeń zastępczych przy zezwoleniach na usunięcie drzew.
zasoby geologiczne	dobry	bez większych zmian	bez większych zmian	mało pilne	Brak przesłanek makroekonomicznych wskazujących na wzrost zapotrzebowania kopalin występujących na obszarze gminy. Wobec tego dotychczas funkcjonujące zakłady wydobywcze pracować będą w zakresach standardowych. Część wyrobisk poeksploatacyjnych zostanie w tym okresie poddanych rekultywacji.
gleby	dobry	bez większych zmian	bez większych zmian	mało pilne	W gospodarce rolnej do uporządkowania pozostają kwestie wprowadzenia, jako obowiązkowych Dobrych Praktyk Rolniczych (zadania rządowe) szczególnie w sektorze nawożenia oraz nadmiernej likwidacji pasów erozyjnych.
pola elektromagnetyczne	dobry	bez większych zmian	bez większych zmian	niepilne	Instalacje radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne emitujące pola elektromagnetyczne podlegają szerokiemu nadzorowi administracyjnemu. Ponadto na ich lokalizację wpływ mają zapisy planowania przestrzennego. Wobec powyższego oraz faktu udoskonalania technik nadawczych nie przewiduje się oddziaływania pól

Obszar interwencji	Stan obecny. Ocena.	Zmiana w relacji do roku 2004	Prognoza zmian do 2020 w relacji do roku 2014.	Pilność działań do 2020r.	Uwagi.
					elektromagnetycznych na zdrowie mieszkańców gminy.
zagrożenia hałasem	dobry	bez większych zmian	niewielka poprawa	niepilne	Dalsza, sukcesywna realizacja inwestycji drogowych związanych z poprawą stanu nawierzchni lub zwiększeniem płynności ruchu będzie ograniczała hałas komunikacyjny. Zakłady posiadające urządzenia oddziałujące akustycznie wprowadzają odpowiednie rozwiązania techniczne na rzecz redukcji hałasu. W planowaniu przestrzennym uwzględniona będzie zasada lokalizacji potencjalnych źródeł hałasu w miejscach oddalonych od stałego przebywania ludzi.
zagrożenia poważnymi awariami	bardzo dobry	brak istotnych zagrożeń poważnymi awariami	bez większych zmian	brak pilności	Teren gminy Syców jest praktycznie wykluczony z sektora poważnych awarii. Zagrożenia awariami/zdarzeniami tego typu/ wystąpić może jedynie na największych szlakach komunikacyjnych (m.in. S-8) – wypadki i kolizje drogowe z udziałem transportów substancji niebezpiecznych. Wówczas jednak stosowne działania podejmują służby specjalistyczne (Straż Pożarna, Zarządzanie Kryzysowe) oraz zarządca drogi.

VII. ANALIZA SWOT DLA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA.

W poniższych tabelach zostały przedstawione wyniki analizy określającej silne i słabe strony występujące w gminie na moment wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Syców”, a mogące mieć znaczenie dla podejmowania działań z zakresu niskiej emisji. W kolejnych tabelach przedstawiono zdefiniowane szanse i zagrożenia, które w przyszłości mogą wpływać na dalszą realizację Programu.

Tabela 26 Tabele SWOT dla Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Syców.

Tabela S. Silne strony
<ul style="list-style-type: none">• Duże zaangażowanie Urzędu Miasta i Gminy w problemy ochrony środowiska. Inwestycje własne i poprzez SGK Sp. z o.o. Działania organizacyjne i eko-edukacyjne.• Sukcesywna realizacja „Planu usuwania materiałów zawierających azbest ...”, w tym pozyskiwanie dotacji na rzecz mieszkańców.• Opracowanie „Planu gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Syców” (PGN) z uwzględnieniem licznych zadań w obiektach publicznych i budownictwie mieszkaniowym. Ustalenie skali problematyki niskiej emisji w gminie. Wytypowanie najważniejszych inwestycji do roku 2020.• Porządkowanie gospodarki ściekowej w obszarze Aglomeracji Syców w oparciu o stosowną uchwałę.• Zamknięcie i poddanie rekultywacji składowiska w Sycowie w ramach inicjatywy ZZO Oleszna.• Wykluczenie ruchu tranzytowego pojazdów poza obszary zabudowane (nowy przebieg drogi S8)• Pozytywne nastawienie mieszkańców do kolejnych inicjatyw na rzecz poprawy środowiska lokalnego.• Wysoka wydajność wszystkich posiadanych ujęć wód podziemnych gwarantująca bezpieczeństwo dostaw wody pitnej dla wszystkich odbiorców (blisko dwukrotna nadwyżka w zasobach eksploatacyjnych względem maksymalnego dobowego rozbioru).• Uporządkowana w bardzo dużym zakresie gospodarka odpadami komunalnymi, w tym selektywnie gromadzonymi w ramach regionu odpadowego (z RIPOK - Zakład Zagospodarowania Odpadów w miejscowości Olszowa k. Kępna).• Bardzo wysoki udział obszarów leśnych w powierzchni gminy.• Brak istotnych emitorów przemysłowych lub komunalnych. Brak potencjalnych źródeł awarii przemysłowych.• Wykonany „Program zachowania zadrzewień gminy Syców”.• Stosowanie zasady nasadzeń kompensacyjnych w zamian za usunięte drzewa lub krzewy.
Tabela W. Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">• Dominacja paliw węglowych w strukturze wytwarzania ciepła - także w mieście pomimo dostępu do sieci gazowej.• Ogólnie słabe parametry energetyczne budynków i obiektów wybudowanych przed 2000r. wpływające na nadmierne zużycie paliw konwencjonalnych.• Znikomy udział odnawialnych źródeł energii w bilansie jej wytwarzania.• Odprowadzanie ścieków w sposób niezgodny z przepisami na obszarach nieobjętych kanalizacją zbiorczą.• Brak kompleksowej informacji na temat systemów odprowadzania zanieczyszczonych ścieków opadowych.

- Trudności w pozyskiwaniu dotacji na skanalizowanie obszarów położonych poza aglomeracją.
- Brak aktualnej, kompleksowej inwentaryzacji przyrodniczej dla terenu gminy.
- Stwierdzanie przypadków porzucania odpadów w miejscach na ten cel nieprzeznaczonych (odpady budowlane i remontowe, odpady nietypowe i charakterystyczne np. opakowania po nawozach, środkach chemicznych, części samochodowe).
- Zły stan techniczny urządzeń melioracyjnych, zwłaszcza szczegółowych (rowy). Brak spółek wodnych.
- Likwidacja pasów erozyjnych i stref buforowych w wyniku niewłaściwej, intensywnej gospodarki rolnej.
- Brak środków własnych mieszkańców na inwestycje komunalne i środowiskowe (przydomowe oczyszczalnie ścieków, przyłącza kanalizacyjne, sieci gazowe, wymiana dachów krytych azbestem).
- Występowanie na terenie gminy bardzo starych odcinków sieci wodociągowej (w tym tranzytowej) zwiększających jej awaryjność.

Tabela O. Szanse

- Przygotowanie formalne Gminy do występowania o środki zewnętrzne na inwestycje służące obniżeniu niskiej emisji (Plan gospodarki niskoemisyjnej - PGN), rozwoju sieci kanalizacyjnej („Aglomeracja”) oraz likwidacji materiałów zawierających azbest (Program usuwania azbestu...).
- Stały wzrost świadomości ekologicznej i energetycznej mieszkańców.
- Zwiększanie przez wielu mieszkańców środków finansowych, jakie gotowi są ponieść na ochronę środowiska i gospodarkę komunalną – paliwa niskoemisyjne, opakowania zwrotne, technologie małodopadowe, instalacje OZE, technologie oczyszczania ścieków.
- Przygotowanie w stosownym czasie odpowiednich wniosków o dofinansowanie do NFOŚiGW oraz RPO WD 2014-2020 i innych źródeł zewnętrznych.
- Spadek kosztów jednostkowych realizacji inwestycji związanych z ochroną środowiska (termomodernizacje, kanalizowanie, wprowadzanie OZE, utrzymanie urządzeń wodnych itd.).
- Zwiększone zainteresowanie mieszkańców i właścicieli nieruchomości działaniami na rzecz ochrony środowiska w kontekście ostatniego okresu rozdania środków unijnych na ten cel.
- Jednoznaczne uregulowanie kwestii utrzymania melioracji szczegółowych (w ustawie Prawo wodne) lub powstanie aktywnych Spółki/-ek wodnych na terenie gminy.
- Pełne respektowanie przepisów środowiskowych przez wszystkich jego użytkowników na terenie gminy Syców (legalności i poprawność działań).
- Stworzenie precyzyjnych regulacji w zakresie hierarchii wykorzystywania wód oraz działań dopuszczalnych w ramach dorzecza środkowej Odry (Rozporządzenie RZGW).
- Wprowadzenie nowej służby geologicznej reagującej na nielegalne pozyskiwanie kopalin i inne działania naruszające zasoby geologiczne kraju (projekt rządowy – „formacja uzbrojona”).
- Uporządkowanie odpowiedzialności za wszelkie wody powierzchniowe i podziemne poprzez wskazanie jednej instytucji - Przedsiębiorstwo Wody Polskie (wg projektu ustawy).

Tabela T. Zagrożenia.

- Nadmierna liberalizacja przepisów ochrony przyrody w zakresie usuwania drzew i krzewów (planowana od 2017r. zmiana ustawy przewidująca likwidację zezwoleń)
- Pogorszenie sytuacji ekonomicznej mieszkańców.

- Niepewność prawna wywołana radykalną zmianą ustawy Prawo wodne oraz wynikający z tego wzrost kosztów poboru wody (nawet x-krotne powiększenie stawki za wodę podziemną).
- Wycofanie się Państwa z wielu wstępnie zapowiadanych programów obejmujących dotowanie inwestycji w ochronie środowiska lub pogorszenie ich atrakcyjności (RYŚ, PROSUMENT, KAWKA).
- Bagatelizowanie przez mieszkańców problematyki ściekowej, odpadowej lub emisyjnej, wobec innych codziennych problemów.
- Nadrzędność wartości ekonomicznych nad środowiskowymi podczas wyboru źródła ogrzewania.
- Wzrost zanieczyszczenia środowiska w wyniku spalania paliw powodujących najwyższe emisje zanieczyszczeń oraz w wyniku spalania materiałów odpadowych.
- Nielegalne porzucanie odpadów nieobjętych odbiorem z nieruchomości.
- Pozbywanie się materiałów zawierających azbest z pominięciem stosownych procedur.
- Zanieczyszczenie wód w skutek odprowadzania ścieków nieoczyszczonych.
- Powstanie deficytu wód powierzchniowych i podziemnych w wyniku suszy hydrologicznej oraz niewłaściwej gospodarki zasobami.
- Dalsza degradacja urządzeń melioracji szczegółowych wobec braku jednoznacznych uregulowań w zakresie podmiotów zobowiązanych do ich utrzymywania (Gmina, właściciel, Skarb Państwa, „Przedsiębiorstwo Wody Polskie”).
- Niewykorzystanie przez Gminę i mieszkańców szans na uzyskanie pomocy finansowej w ramach projektów środowiskowych ogłoszonych przez NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski i inne instytucje pośredniczące.
- Dalsza likwidacja pasów erozyjnych i korytarzy ekologicznych na terenach intensywnej gospodarki rolnej.
- Rabunkowe pozyskiwanie kopalin podstawowych w okresach koniunktury budowlanej.
- Rekultywacja wyrobisk odpadami niewiadomego pochodzenia lub niespełniającymi wymagań jakościowych dla tego typu procesów.
- Brak poszanowania dla obiektów i gatunków chronionych.
- Nielegalne pozyskiwanie drewna w lasach i poza nimi.

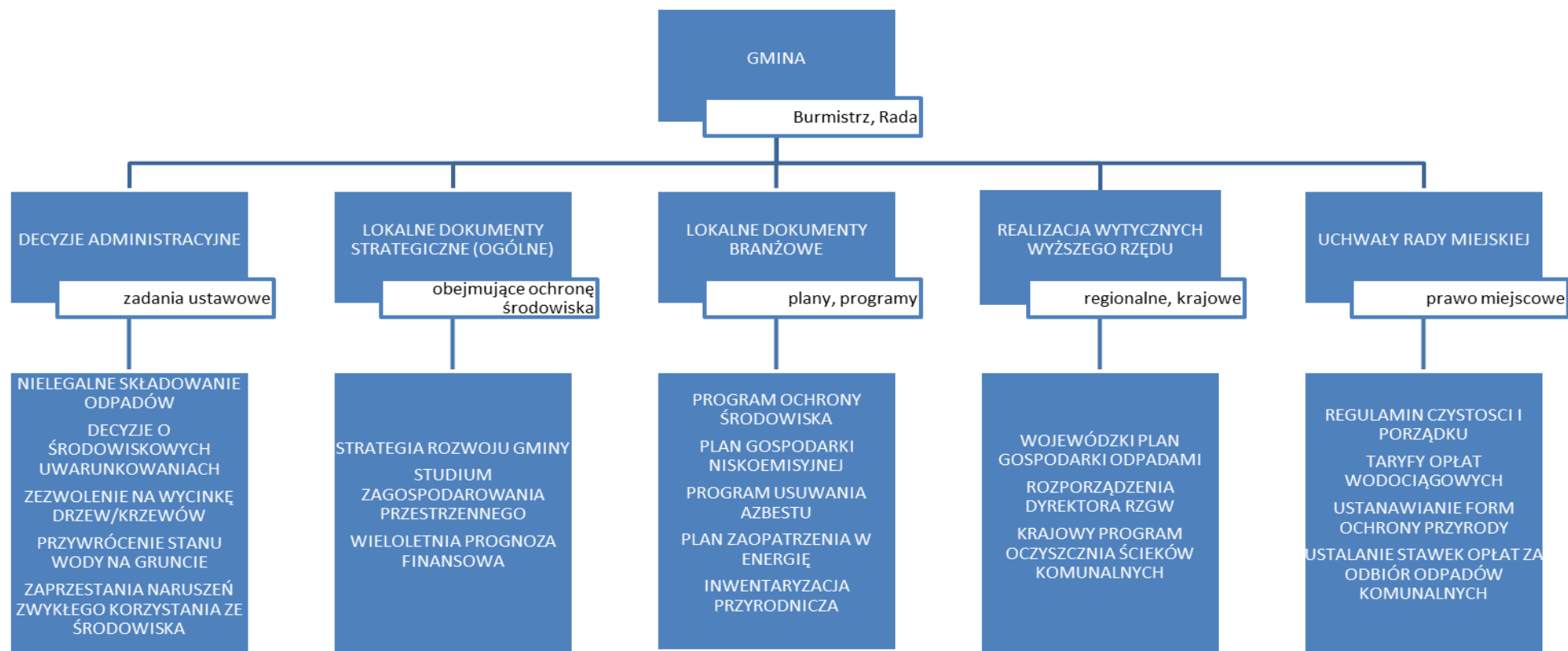
VIII. DZIAŁANIA GMINY DLA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA.

8.1. Miejsce i rola Gminy w strukturze ochrony środowiska.

Poniżej przedstawiono schemat obrazujący jakie rodzaje dokumentów i instrumentów formalno-prawnych występują na poziomie Gminy Syców oraz z jakich mechanizmów administracyjnych powinien korzystać Burmistrz oraz Rada Miejska dla poprawy stanu środowiska naturalnego i zarządzania zasobami. Warto nadmienić że Gmina Syców posiada szereg szczegółowych opracowań branżowych z zakresu szeroko pojętej ochrony środowiska choć wiele z nich ma w stosownych wytycznych lub przepisach charakter fakultatywny. Wskazuje to na bardzo wysoki priorytet przedmiotowych zagadnień dla lokalnych władz. Najważniejsze dokumenty przywołano i scharakteryzowano w kolejnym rozdziale.

Istotne jest, że część wykonanych opracowań i dokumentacji pozwala obecnie na aplikowanie o dofinansowania zewnętrzne (w tym dotacje) zarówno przez Gminę, jak i inne podmioty publiczne i prawne oraz samych mieszkańców.

Rycina 9 Struktura zarządzania w ochronie środowiska z poziomu gminy Syców

8.2. Dokumenty lokalne szczegółowo odnoszące się do ochrony środowiska.

8.2.1. Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych

Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych będących w posiadaniu Sycowskiej Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. na lata 2015-2017 określa m.in.:

- Przedsięwzięcia racjonalizujące zużycie wody oraz wprowadzanie ścieków.
- Przedsięwzięcia rozwojowo-modernizacyjne.

Wśród nich za istotne lub niezbędne uznano takie inwestycje i działania remontowe jak:

1. modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Komorowie i przepompowni w Bielawkach oraz wymiana ok. 1,2 km sieci rozdzielczej (z czego ok. 0,5 km to wymiana rur azbesto-cementowych).
2. wymiana rurociągu przesyłowego SUW Wioska – zbiorniki górne Wielowieś, ul. Pawłówek. Wykonanie tego odcinka pozwoli uruchomić cały rurociąg, a tym samym odciąć bardzo awaryjny stary rurociąg stalowy.
3. budowa rozdzielczej kanalizacji sanitarnej i deszczowej dla Miasta Sycowa.
4. podjęcie próby pozyskania środków zewnętrznych na wykonanie kanalizacji dla nowo powstających osiedli mieszkaniowych w Sycowie przy ul. Kaliska – 15-lecia, w Stradomi oraz w Wiosce.

8.2.3. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Syców

„Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Syców” to dokument strategiczny, przedstawiający koncepcję działań na rzecz zrównoważonego energetycznie i ekologicznie rozwoju miasta i gminy. Wyznacza kierunki przemian w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych, poprawy efektywności energetycznej oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Przedstawiono w nim charakterystykę najczęściej spotykanych źródeł wytwarzania energii cieplnej na terenach wiejskich i obszarach miasta pozbawionych dostępu zbiorczych sieci ciepłowniczych. Wskazano aktualne trendy zmian i propozycje rozwiązań technicznych, pozwalających na obniżenie emisji zanieczyszczeń na poziomie lokalnym.

Przeprowadzono ankiety i analizy związane ze zużyciem energii elektrycznej na potrzeby oświetlenia zewnętrznego i wewnętrznego obiektów publicznych. Wskazano obecne niedoskonałości techniczne w tym obszarze oraz wytyczne dla działań perspektywicznych. Na podstawie informacji o sieci dróg oraz dostępnych danych o natężeniu ruchu na tych drogach podjęto próbę symulacji poziomu emisji komunikacyjnych.

Za rok bazowy przyjęto 2014r. Ustalono, że w roku bazowym:

- a) na terenie gminy nie wykorzystywano energii elektrycznej z OZE ($OZE_{2014} = 0$ MWh).
- b) oszacowana wielkość emisji dwutlenku węgla wynosiła: $CO_2 = 152\ 100$ Mg, w tym w obszarach budownictwa i obiektów komunalnych $CO_2 = 28\ 669$ Mg.
- c) zużycie energii finalnej oscylowało na poziomie ok. 528 138 MWh, w tym w obszarach budownictwa i obiektów komunalnych $CO_2 = 104\ 372$ MWh.

Kierując się wytycznymi ogólnokrajowymi przed władzami i społeczeństwem gminy postawiono następujące cele strategiczne, długoterminowe zmierzające do osiągnięcia w 2035r.:

- obniżenia emisji CO_2 o co najmniej 20% względem 2014r.
- wykorzystanie energii z OZE w ilości **co najmniej 15%** całkowitej konsumpcji energii elektrycznej w 2035r.
- redukcji zużycia energii finalnej o 15% względem 2014r. (Redukcja na poziomie 13 900 MWh).

Uwzględniając charakterystykę gminy oraz uwarunkowania społeczne i gospodarcze – na podstawie prognozowanego harmonogramu zadań ustalono realne cele średnioterminowe zmierzające do osiągnięcia w 2020r.:

- **obniżenia emisji CO₂ o co najmniej 1,6%** względem 2014r. (Redukcja CO₂= 2230 Mg), co odpowiada redukcji emisji tego gazu w sektorze budownictwo na poziomie 7,8%;
- **wykorzystanie energii z OZE w ilości co najmniej 1,6%** całkowitej konsumpcji energii elektrycznej w 2020r. (czyli jej wytwarzanie w ilości ok. 300 MWh);
- **redukcji zużycia energii finalnej o 4%** względem 2014r. (Redukcja na poziomie 4500 MWh).

W dokumencie tym przedstawiono także harmonogram wdrożenia na terenie Gminy Syców zmian w zakresie działań inwestycyjnych i nie inwestycyjnych w takich obszarach, jak zaopatrzenie w ciepło i energię, termomodernizacja, energooszczędne budownictwo publiczne oraz komunikacja samochodowa – polityka transportowa. Harmonogram proponowanych działań na rzecz obniżenia niskiej emisji określono z podziałem na sektory:

- publiczny (komunalny),
- budownictwo indywidualne,
- budownictwo wielorodzinne,
- oświetlenie komunalne.

Całkowity budżet wdrażania zadań prognozowanych do realizacji w ramach PGN do roku 2020 może wynieść ok. 18,2 mln PLN (w tym środki własne Gminy 1,05 mln PLN). **Wydatki w takiej kwocie zostaną poniesione przez Gminę tylko i wyłącznie w przypadku skutecznego pozyskiwania środków zewnętrznych w postaci dotacji.** Oszacowane koszty mają charakter czysto teoretyczny, gdyż Gmina nie ma żadnego realnego wpływu na wydatki po stronie innych właścicieli obiektów, ponadto dla własnych obiektów nie posiada aktualnych audytów bądź kosztorysów.

W Planie przedstawiono również zbiór potencjalnych źródeł finansowania działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji i spadku jednostkowego zużycia energii oraz jej bardziej efektywnego i ekologicznego wytwarzania. Opisano przede wszystkim te programy i fundusze, które dostępne będą od roku 2015. Ubieganie się o wiele z nich związane jest wprost z koniecznością ujęcia stosownych zamierzeń w „Planie gospodarki niskoemisyjnej”.

Po wykonaniu dla wszystkich budynków publicznych tzw. wstępnego audytu energetycznego oraz po wyliczeniu aktualnego poziomu emisji gazów i pyłów w związku z ich funkcjonowaniem stworzono obiektywny ranking ekologiczno-energetyczny na temat tego typu obiektów. Będzie on stanowił bardzo istotne narzędzie w szeregowaniu kolejności działań inwestycyjnych Gminy na rzecz realizacji Planu.

W dalszej części opracowania zaproponowano plan działań operacyjnych wraz ze wskazaniem możliwej do zastosowania formuły zarządzania realizacją PGN do roku 2020. Przygotowano także listę wskaźników monitorowania rezultatów Planu, jego efektów rzeczowych oraz ekologicznych – z podziałem na poszczególne obszary społeczno-gospodarcze i dziedziny interwencji.

8.2.3. Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Syców.

W „Programie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Syców” przedstawiono wszelkie aspekty dotyczące azbestu występującego na obszarze gminy Syców, w tym problemy związane z jego likwidacją, pełny przekrój przepisów regulujących tę materię oraz wskazano szkodliwość oddziaływania materiałów azbestowych na zdrowie i środowisko.

Zinwentaryzowano w czasie spisu terenowego, obliczono lub oszacowano w maksymalnie optymalny sposób ilość azbestu występującego w formie wbudowanej na obiektach budowlanych, bądź luzem na

obszarze wszystkich miejscowości. Następnie na bazie ustalonych danych wykonano zestawienia tabelaryczne ukazujące skalę i koszt problemu, z jakim należy się zmierzyć do 2032r.

Ogólna ilość zinwentaryzowanych materiałów zawierających azbest wyniosła **31 628 m²**, a po pominięciu obiektów i nieruchomości należących do podmiotów gospodarczych **22 707 m²**.

Kompleksowe usystematyzowanie problematyki azbestu w gminie Syców ma głównie na celu poszukiwanie jak najbardziej atrakcyjnego wsparcia finansowego dla mieszkańców, którzy azbest posiadają (pomimo jednoznacznego wskazania w ustawie na właścicieli, jako osoby zobowiązane do jego samodzielnej likwidacji). Postawa taka, zakładająca planowe i wielowątkowe podejście do problemu, w tym pomoc w postaci dofinansowania kosztów likwidacji azbestu (demontaż, transport i składowanie odpadów) ze środków własnych oraz przewidująca pozyskanie kolejnych dotacji ze źródeł zewnętrznych ma szansę przyczynić się do systematycznego zmniejszania ilości azbestu na terenie gminy, a w konsekwencji do dotrzymania ustawowego terminu całkowitej jego likwidacji. Sukcesywna realizacja postawionych w tym dokumencie zamierzeń, po wyborze wariantu optymalnego, w powiązaniu z czynnikami zewnętrznymi i możliwościami budżetowymi Gminy pozwoli na łagodzenie negatywnych skutków występowania azbestu, jakie pojawiłyby się w latach dwudziestych, przy zaniechaniu planowych działań.

Likwidacja azbestu jest przedsięwzięciem stosunkowo drogim. Koszty usunięcia tego szczególnie szkodliwego materiału (a po zdemontowaniu – odpadu niebezpiecznego) z obszaru gminy (**wg stawek i oszacowania z 2008r.**) to wydatek na poziomie **1 157 591,75 zł**, a pomijając obiekty podmiotów prawnych prowadzących działalność gospodarczą - firmy, spółki itp.) koszty, na których dofinansowanie może mieć wpływ Gmina to **831 089,38**. Przy założeniu równych, corocznych wydatków na realizację Programu do roku 2032, kształtować się one będą odpowiednio na poziomie 36 tys. zł/rok.

UWAGA:

Obecnie wykonawstwo tych prac zdecydowanie staniało. Nawet 3-krotnie względem 2008 roku, kiedy Program stworzono.

Oczywiście niezwykle istotnym aspektem opracowania Programu i wykonania na jego potrzeby inwentaryzacji dokonanej przez osoby zewnętrzne jest ochrona środowiska naturalnego. Skuteczna i kontrolowana likwidacja azbestu oraz posiadanie przez Gminę informacji o miejscach jego występowania wykluczy (a przynajmniej zminimalizuje) ewentualne próby pozbywania się go w sposób nielegalny, w tym porzucania na nielegalnych wysypiskach, zagłębieniach terenowych lub w lasach.

Wykluczenie takiego procederu - prowadzącego do niekontrolowanej emisji włókien azbestowych - będzie istotnym sukcesem na polu ochrony środowiska i ochrony zdrowia lokalnej społeczności.

8.2.4. Program zachowania zadrzewień w gminie Syców

Program zachowania zadrzewień w gminie Syców, powstał w ramach ogólnopolskiej kampanii Drogi dla Natury, zainicjowanej w 2009 roku przez Fundację EkoRozwoju, której celem jest ochrona drzew przydrożnych. Działanie to zmierzało do przygotowania programów kształtowania zadrzewień. Podczas jego realizacji prowadzone były szkolenia dla drogowców i samorządowców dotyczące tworzenia, utrzymania i diagnozowania stanu oraz wartości przyrodniczej alej, jak też działania edukacyjne.

W gminie Syców, w wyniku inwentaryzacji terenowej dokonano następujących ustaleń:

1. Istniejące aleje i szpalery
 - łączna długość zinwentaryzowanych alej wynosi - 13 090 mb.
 - łączna ilość zinwentaryzowanych drzew wynosi - 1 726 szt.
2. Zestawienie wg składu gatunkowego.
 - Dominują drzewa gatunku topola kanadyjska (28%) i lipa (17%)
 - Ponadto stwierdzono: kasztanowce (11%), klon pospolity (10%), dąb czerwony (10%) i dąb szypułkowy (10%), jesion wyniosły (8%) robinia (5%) i brzoza (1%).

Wnioski wynikające z Programu:

Stan zdrowotny drzew w alejach

Większość alej występujących na terenie Gminy Syców znajduje się w dobrym stanie tzn. posiada nieznaczne uszkodzenia pnia, dobrze ukształtowaną, czytelną formę plenną, zdrową, dość dobrze zachowaną i / lub kształtowaną koronę, stan zdrowotny alej powinien być na bieżąco kontrolowany, drzewa powinny być poddawane oględzinom przynajmniej raz w roku.

Nasadzenia

Przy większości alej należy uwzględnić wykonanie nasadzeń uzupełniających drzew gatunków rodzimych, przy doborze gatunków zawsze należy brać pod uwagę stan istniejący, czyli powinno dosadzać się drzewa w gatunku, który jest głównym składnikiem danej alei.

Przy nowych nasadzeniach zawsze uwzględnić istniejące kolizje (np. linie energetyczne itp.), wartości kulturowe (kapliczki, pomniki itp.)

Przy wykonywaniu nasadzeń uzupełniających lub wykonywaniu nowych nasadzeń istotny jest dobór materiału szkółkarskiego, zaleca się użycie materiału szkółkowanego, zdrowego, z dobrze wykształconym przewodnikiem, (przykładowe parametry: obwód 10-12 cm, wysokość 200 -250 cm).

Istotna jest też pielęgnacja nowo posadzonego materiału szkółkarskiego, w tym odchwaszczanie terenu w sąsiedztwie młodych drzewek oraz palikowanie.

Pomniki przyrody

Przy drodze Wojciechów - Szczodre występuje 86 szt. drzew w gatunku Kasztanowiec Biały, które zostały wpisane jako Pomnik Przyrody Ożywionej.

Gatunki chronione

W opracowaniu zostały wskazane potencjalne miejsca występowania pachnący dębowej - gatunku pod ścisłą ochroną.

Topole

Aleje topolowe, znajdujące się w dobrym stanie należy na bieżąco monitorować, po okresie min. 2 lat należy ponownie sprawdzić ich stan zdrowotny. Topole występujące w obcych gatunkach można wymieniać na inne rodzime gatunki drzew (zgodnie z art. 86 Ustawy o Ochronie Przyrody*), z zastrzeżeniem, że należy to realizować etapowo, w następujący sposób:

- przy starych alejach topolowych można nasadzać młode drzewka,
- lub uzupełniać luki w drzewostanie nowymi nasadzeniami gatunków rodzimych,
- lub poddać wycince stare drzewa będące w złym stanie zdrowotnym i wtedy zastąpić je nowymi nasadzeniami.

8.2.5. Plan aglomeracji Syców

Plan aglomeracji Syców został zatwierdzony uchwałą Sejmiku województwa dolnośląskiego we wrześniu 2016r.

Podstawowe informacje na temat aglomeracji

1. Nazwa aglomeracji: Syców
2. Wielkość RLM aglomeracji planowanej do wyznaczenia: 11 648 RLM (poprzednio 12 800 RLM)
3. Wykaz nazw miast i/lub miejscowości w aglomeracji, zgodnie z dołączonym do wniosku załącznikiem graficznym: Syców i Wioska
4. Wykaz nazw miejscowości dołączanych do obszaru aglomeracji: nie dołącza się
5. Wykaz nazw miejscowości wyłączanych z obszaru aglomeracji: Biskupice, Komorów, Nowy Dwór, Wielowieś, Ślizów, Bielawki, Działosza, Widawki, Święty Marek. Wyłączenie z aglomeracji w/w miejscowości spowodowane było brakiem uzasadnienia ekonomicznego, finansowego i technicznego dla realizacji przedsięwzięcia ze względu na:
 - a) rozproszenie zabudowy skutkujące niewielką ilością użytkowników sieci w stosunku do znacznej długości planowanej sieci przyłączeniowej,

- b) brak uzasadnienia dla przeznaczenia terenów nieurbanizowanych wykraczających poza zaprojektowany system kanalizacji,
- c) potrzebę wyłączenia z obszaru aglomeracji terenów w użytkowaniu rolnym, co do których nie zachodzi potrzeba ich kanalizowania,
- d) fakt, iż skanalizowanie tych miejscowości wymagałoby dodatkowo budowy kolektorów tranzytowych do oczyszczalni ścieków (także lokalnych).

Dla miejscowości wyłączonych z poprzedniej aglomeracji wskazano poniższe sposoby rozwiązania gospodarki ściekowej.

Tabela 27 Proponowane sposoby rozwiązania gospodarki ściekowej w miejscowościach poza aglomeracją

Lp	Nazwa miejscowości	Przewidywany sposób rozwiązania gospodarki ściekowej
1	Bielawki	Lokalny system odbioru ścieków do lokalnej oczyszczalni wspólnej ze Ślizowem
2	Biskupice	Włączenie (kanalizacja) do lokalnej oczyszczalni obsługującej trzy inne miejscowości spoza aglomeracji
3	Działosza – Widawki	System odbioru ścieków (zbiorniki) do lokalnej oczyszczalni wspólnej także dla Nowego Dworu i Wielowśi
4	Komorów	System odbioru ścieków (kanalizacja) do lokalnej oczyszczalni wspólnej ze Św. Markiem
5	Nowy Dwór	System odbioru ścieków (kanalizacja) do lokalnej oczyszczalni wspólnej także dla Działoszy - Widawek i Wielowśi
6	Ślizów	System odbioru ścieków (kanalizacja) do lokalnej oczyszczalni wspólnej z Bielawką
7	Święty Marek	System odbioru ścieków (zbiorniki) do lokalnej oczyszczalni wspólnej z Komorowem
8	Wielowieś	System odbioru ścieków (kanalizacja) do lokalnej oczyszczalni wspólnej także dla Nowego Dworu i Działoszy - Widawek

Opis systemu zbierania ścieków komunalnych w obrębie aglomeracji:

- Sieć istniejąca o długości 33,3 km (w tym Sanitarna grawitacyjna 22,8 km i Ogólnospławna grawitacyjna 10,2 km). Liczba osób korzystających z istniejącej kanalizacji to 10 533 osób.
- Sieć, na której wykonanie zostały pozyskane środki finansowe. Sanitarna grawitacyjna o długości 2,1km. Liczba osób korzystających z istniejącej kanalizacji 549. Źródło finansowania POIiŚ 2007 – 2013.
- Wykaz miast i/lub miejscowości wchodzących w skład aglomeracji, w obrębie których planuje się wykonanie sieci kanalizacji sanitarnej: Wioska. Sieć kanalizacyjna o wskaźniku długości sieci nie mniejszym niż 120 osób na 1 km sieci. Liczba osób, które zostaną podłączone do planowanej do wykonania kanalizacji 302 osoby. Długość sieci kanalizacyjnej planowanej do wykonania 2,5 km.

IX. CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE DLA GMINY SYCÓW.

Cele „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Syców” zgrupowano w odniesieniu do obszaru interwencji, na rzecz którego będą realizowane. Uwzględniono głównie te kierunki interwencji gdzie udział Gminy jest dominujący lub co najmniej administracyjny. W znikomym stopniu wymieniono kwestię zależne od innych organów administracji (starosta, marszałek, RDOŚ, WIOŚ) oraz państwowych i samorządowych jednostek zarządzających poszczególnymi komponentami środowiska (RZGW, Lasy Państwowe, WZMiUW).

Mając na uwadze, iż szereg koniecznych do zrealizowania działań wynika ze zobowiązań ustanowionych na wyższych szczeblach administracji lub w trybie nadrzędnych zasad zarządzania środowiskiem w odrębnym **Załączniku do Programu** przywołano te mające bezpośrednie przełożenie na samorząd lub użytkowników środowiska na terenie gminy Syców.

Tabela 28 Cele Programu Ochrony Środowiska dla gminy Syców wraz z podstawowymi kierunkami interwencji istotnymi z poziomu Gminy.

Lp.	Obszar interwencji	Cel główny	Cele szczegółowe Kierunki Interwencji
I.	ochrona klimatu i jakości powietrza	A. zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych, pyłów i innych zanieczyszczeń emitowanych do powietrza z obszaru gminy	1.A. ograniczenie niskiej emisji kominowej na obszarze całej gminy (termomodernizacje budynków, wymiana instalacji c.o. , wprowadzanie paliw niskoemisyjnych) 2.A. rozwój preizolowanych sieci ciepłowniczych i modernizacja kotłowni centralnych należących do SGK Sp. z o.o. 3.A. obniżanie jednostkowego zużycia energii cieplnej i elektrycznej w budynkach publicznych 4.A. wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii (OZE) w obiektach zbiorowych i budynkach jednorodzinnych (pomp ciepła, fotowoltaika, kolektory słoneczne) 5.A. ograniczenie niskiej emisji komunikacyjnej (rozwój komunikacji zbiorowej, pojazdy niskoemisyjne) 6.A. zmniejszenie emisji jednostkowych ze źródeł technologicznych i przemysłowych (odzysk ciepła, wykorzystanie OZE)
II.	gospodarowanie wodami	B. właściwa gospodarka wodami powierzchniowymi i podziemnymi	1.B. stosowanie hierarchii wykorzystania wody określonej w rozporządzeniu Dyrektora RZGW 2.B. zapobieganie deficytom wody przeznaczonej na cele socjalne i komunalne 3.B. dążenie do osiągnięcia i/lub utrzymania dobrego stanu wód (wykluczanie wtórnych zanieczyszczeń, uwzględnianie zjawiska suszy hydrologicznej, właściwe gospodarowanie rezerwami wody z ujęć podziemnych) 4.B. optymalizacja zużycia wody w poszczególnych sektorach gospodarki, z uwzględnieniem jej retencjonowania na potrzeby rolnictwa 5.B. odpowiednia gospodarka władz lokalnych w zakresie melioracji wodnych (próba zainspirowania właścicieli gruntów dla tworzenia obrębowych spółek wodnych)
III.	gospodarka wodno-ściekowa	C. optymalne zaopatrzenie gminy w wodę i ekologiczna gospodarka ściekami	1.C. zapewnienie trwałego dostępu do czystej wody pitnej dla społeczeństwa i gospodarki, 2.C. modernizacja ujęć wód podziemnych oraz sieci wodociągowych 3.C. wymiana starych wodociągów (w tym likwidacja odcinków z rur azbestowo-cementowych) oraz realizacja pierścieniowego (równoległego) zasilania newralgicznych miejsc odbioru, 4.C. odpowiednie utrzymanie istniejących i ewentualna budowa kolejnych „górných” zbiorników rezerwy wodnej na okresy awarii systemowych lub zasilania energetycznego pomp,

Lp.	Obszar interwencji	Cel główny	Cele szczegółowe Kierunki Interwencji
			<p>5.C. rozwój systemów kanalizacji zbiorowej na nowo tworzonych osiedlach</p> <p>6.C. właściwa eksploatacja urządzeń oczyszczania ścieków na istniejącej oczyszczalni</p> <p>7.C. właściwe zagospodarowanie ścieków innych niż komunalne, w tym systematyczne wydzielanie z sieci ogólnospławnych odrębnych systemów na wody opadowe,</p> <p>8.C. wspieranie lub inicjowanie budowy indywidualnych urządzeń gospodarowania ściekami na terenach o zabudowie rozproszonej i w miejscowościach niekwalifikujących się do zbiorczych systemów kanalizacyjnych (przydomowe oczyszczalnie ścieków, nowoczesne zbiorniki bezodpływowych)</p>
IV.	gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	D. optymalizowanie i rozbudowa systemów gospodarowania odpadami powstającymi na terenie gminy	<p>1.D. stosowanie określonej w ustawie o odpadach hierarchii postępowania z odpadami (minimalizacja wytwarzania, ponowne wykorzystanie, recykling, odzysk materiałowy lub energii, unieszkodliwianie, utylizacja),</p> <p>2.D. udoskonalanie systemów gromadzenia i odbioru odpadów komunalnych (edukacja ekologiczna, zwiększanie nadzoru nad selektywną zbiórką i jej poprawa),</p> <p>3.D. wdrożenie mechanizmów nadzoru nad odpadami z sektora budowlano-remontowego w celu wykluczenia ich porzucania w obszarach leśnych, rolnych i na nieużytkach,</p> <p>4.D. rozbudowa i/lub modernizacja urządzeń i instalacji obsługujących rynek gospodarki odpadami poprzez zbliżenie miejsc obsługi do osób zainteresowanych (np. filia PSZOK)</p> <p>5.D. likwidacja odpadów niebezpiecznych zawierających azbest (kontynuacja „Programu usuwania azbestu...)</p> <p>6.D. prowadzenie właściwej polityki w zakresie odpadów poprodukcyjnych i gospodarczych (wnioskowanie do Marszałka, Starosty a przede wszystkim Wojewódzkiej Inspekcji Ochrony Środowiska o kontrolę w zakładach/firmach/ gdzie działania te budzą wątpliwości lokalnych władz)</p> <p>7.D. prowadzenie ciągłych działań edukacyjnych na rzecz minimalizacji wytwarzania odpadów i wzrostu poziomów odzysku surowców</p>
V.	zasoby przyrodnicze	E. racjonalna ochrona walorów przyrodniczych gminy i zrównoważona gospodarka leśna	<p>1.E. prowadzenie właściwej polityki w zakresie usuwania drzew i krzewów, z uwzględnieniem zasad kompensacji przyrodniczej</p> <p>2.E. realizacja programu ochrony alei przydrożnych</p> <p>3.E. uwzględnianie systematycznego rozwoju terenów zielonych na obszarach zurbanizowanych</p>

Lp.	Obszar interwencji	Cel główny	Cele szczegółowe Kierunki Interwencji
			<p>4.E. ochrona gatunków i obiektów cennych przyrodniczo</p> <p>5.E. wyważone gospodarowanie zasobami leśnymi połączone z sukcesywną odnową i ochroną drzewostanów</p> <p>6.E. tworzenie warunków dla zalesień gruntów porolnych i obszarów zrehabilitowanych</p> <p>7.E. przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej w wyniku intensyfikacji rolnictwa lub podczas inwestycji liniowych (np. likwidacja pasów erozyjnych, korytarzy ekologicznych),</p> <p>8.E. ochrona krajobrazu w działaniach inwestycyjnych i urbanistycznych</p>
VI.	zasoby geologiczne	F. efektywne wykorzystanie zasobów geologicznych	<p>1.F. racjonalne pozyskanie kopalin połączone z rekultywacją obszarów powydobywczych i rewitalizacją terenów górniczych</p> <p>2.F. zmniejszanie uciążliwości wynikających z wydobywania kopalin (także pośrednich – transport urobku)</p>
VII.	gleby	G. ochrona gleb i właściwe użytkowanie powierzchni ziemi,	<p>1.G. szczególna ochrona gleb o najwyższych kategoriach jakościowych na potrzeby rolnictwa,</p> <p>2.G. rekultywacja gruntów utraconych okresowo na potrzeby górnictwa odkrywkowego,</p> <p>3.G. zapobieganie degradacji gleb w wyniku działalności rolnej (niewłaściwe nawożenie i uprawa) lub gospodarczej (dewastacja lub zanieczyszczenie gleb)</p>
VIII	pola elektromagnetyczne	H. wykluczenie ponadnormatywnego promieniowania elektromagnetycznego na terenach zurbanizowanych (związanych z przebywaniem ludzi)	<p>1.H. odpowiedni dobór lokalizacji dla nowych źródeł emitujących pola elektromagnetyczne (anten nadawcze, stacje transformatorowe, linie energetyczne)</p> <p>2.H. ograniczanie rozwoju zabudowy w pobliżu istniejących źródeł promieniowania elektromagnetycznego</p>
IX	zagrożenia hałasem	I. minimalizacja uciążliwości akustycznych	<p>1.I. obniżanie presji akustycznej z sektora komunikacyjnego (zmiana taboru publicznego, remonty i przebudowa nawierzchni dróg, likwidacja „wąskich gardeł”),</p> <p>2.I. zapobieganie i minimalizacja hałasu z sektora produkcyjnego (tartaki, stolarnie, wentylatory przemysłowe), rolnictwa (suszarnie zbóż) i usług (urządzenia chłodnicze itp.)</p> <p>3.I. wykluczenie zagrożeń hałasem na obszarach stałego przebywania ludzi poprzez odpowiednie zapisy w MPZP</p>
X	zagrożenia poważnymi awariami	J. zminimalizowanie możliwości powstawania poważnych awarii	<p>1.J. wykluczenie lokalizacji zakładów przemysłowych mogących być źródłem poważnych awarii, (MPZP, Studium Zagospodarowania Przestrzennego)</p> <p>2.J. maksymalizacja bezpieczeństwa transportowego na drogach tranzytowych</p>

X. ZADANIA I ICH FINANSOWANIE.

Wszystkie zadania przedstawione w niniejszym Programie dla poszczególnych kategorii interwencji mają charakter wielokierunkowy tzn. dla ich realizacji należy przeprowadzić działania organizacyjne, administracyjne, formalno-prawne i co najważniejsze inwestycyjne.

Biorąc pod uwagę strukturę poszczególnych szczebli administracji i miejsce samorządów lokalnych w tej strukturze – trzeba zauważyć, iż udział Gmin w obszarze inwestycyjnym jest bardzo duży. W kilku podstawowych sektorach ochrony środowiska jest on dominujący (np. oczyszczanie ścieków komunalnych, zaopatrzenie w wodę).

Niestety inwestycje związane z branżą ochrony środowiska są bardzo kosztowne, choćby ze względu na dodatkowe uwarunkowania techniczne i technologiczne. Przez to ich realizacja uzależniona jest od zasobności finansowej gminy (dochodów własnych) oraz struktury wydatków bieżących i niezbędnych wydatków inwestycyjnych, które z jakichś powodów mają parytet pierwszeństwa.

Istotna jest więc ta wielkość środków budżetowych, które bez zaniedbań w innych sektorach życia samorządowego przeznaczyć można na ochronę środowiska oraz gospodarkę komunalną.

Dochody własne oraz bieżący stan obciążeń i zobowiązań budżetowych jest ważny także z innego powodu.

Szeroko propagowane od kilku lat środki zewnętrzne w formie dotacji (unijne, norweskie oraz z branżowych funduszy krajowych) wymagają najczęściej wkładu własnego. Ponadto beneficjent często musi pokryć 100% kosztów inwestycji do czasu pozytywnej weryfikacji jej rozliczenia, kiedy to donator środków (np. RPO WD, POIiŚ, NFOŚiGW, PROW) przekaże refundację sięgającą nawet 85% wydatków kwalifikowanych.

Z analizy danych finansowych dotyczący Gminy Syców (m.in. budżet i wieloletnia prognoza finansowa - WPF) wynika, że dla realizacji części zadań inwestycyjnych konieczne jest zaciąganie kredytów i pożyczek preferencyjnych.

Obecnie budżet Gminy obciążony jest m.in. stałymi wpłatami rocznymi związanymi ze spłatą kosztów modernizacji oczyszczalni ścieków w Sycowie.

Precyzyjna wielkość kosztów inwestycyjnych na szerokie spektrum działań w ochronie środowiska, które przedstawiono w niniejszym dokumencie może zostać określona z podziałem na poszczególne inwestycje wyłącznie w momencie poprzedzającym ich realizację. Odbyna się to na podstawie przedmiarów robót, w formie kosztorysów inwestorskich.

Wówczas będzie można dość dokładnie oszacować ile środków budżetowych Gmina musi wygospodarować na wkład własny, aby sięgnąć po fundusze unijne lub inne wsparcie zewnętrzne.

Dla części zadań ujętych w Programie kwoty przyjęto na podstawie innych, szczegółowych dokumentów branżowych (np. PGN, Program likwidacji azbestu) oraz wielkości przyjętych do wieloletniej prognozy finansowej. Te pierwsze zostaną doprecyzowane po zakończeniu stosownych prac projektowych na etapie składania wniosków o dofinansowanie lub po przyjęciu ich do realizacji ze środków własnych.

Wobec powyższego w niniejszym rozdziale nie podjęto próby przeprowadzenia symulacji wydatków inwestycyjnych na zadania perspektywiczne o charakterze ogólnym, nieznajdujące jeszcze odzwierciedlenia w projektach czy kosztorysach.

Mając jednak na uwadze, iż aktualna perspektywa finansową dotyczącą rozdziału środków z Unii Europejskiej wydaje się ostatnią tak atrakcyjną dla Polski przedstawiono dość ambitny zestaw działań w szeroko pojętym obszarze ochrony środowiska.

Podzielono je na działania ogólne (skierowane także do wykonawców innych niż Gmina) i szczegółowe (takie gdzie bezpośrednim wykonawcą lub podmiotem odpowiedzialnym jest Gmina).

Zastrzec należy, iż zdecydowana grupa zaplanowanych działań inwestycyjnych opiera się na optymistycznym założeniu pozyskania w każdym przypadku określonych środków zewnętrznych z Programów i Funduszy o charakterze ogólnopolskim i/lub regionalnym.

Uwzględniając obecną perspektywę finansową UE będą to przede wszystkim takie źródła dofinansowania jak:

- Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego (RPO WD 2014-2020);
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (POLiŚ);
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW 2014-2020);
- Narodowy i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska (NFOŚiGW i WFOŚiGW);
- Program LIFE - program działań na rzecz środowiska i klimatu;
- Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019.

Z tych samych względów w formie **Załącznika do Programu** przedstawiono wszelkie atrakcyjne z punktu widzenia rodzaju i formy dofinansowania (dotacje, pożyczki preferencyjne) źródła zewnętrzne, które powinna wykorzystywać Gmina Syców i beneficjenci z jej obszaru - na rzecz poprawy lub ochrony środowiska w latach 2016-2020 (2023).

Wybór dostosowano do zidentyfikowanych uwarunkowań na terenie miasta i gminy Syców.

Tabela 29 Zadania o charakterze ogólnym, kierunkowym oraz możliwy układ oraz źródła ich finansowania. Perspektywa długoterminowa.

Cel szczegółowy	Zadania ogólne	Finansowanie	Potencjalne źródła dofinansowania zewnętrznego (w tym w formie dotacji)
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA			
1.A ÷ 4.A	modernizacja energetyczna zasobów mieszkaniowych (termomodernizacja budynków)	środki własne mieszkańców, środki zewnętrzne	RPO WD 2014-2020. Działanie 3.4.1. "Wdrażanie strategii niskoemisyjnych" Usprawnienie energetyczne w budynkach mieszkańców gminy Syców w zakresie wymiany kotłów oraz inwestycji w OZE BANKI wskazane przez NFOŚiGW - Program RYŚ Termomodernizacja budynków mieszkalnych jednorodzinnych. RPO WD 2014-2020. Działanie 3.3. "Efektywność energetyczna (...) w sektorze mieszkaniowym" Projekty związane z kompleksową modernizacją energetyczną budynków mieszkalnych wielorodzinnych
	wymiana źródeł ciepła na niskoemisyjne lub OZE	środki własne mieszkańców, środki zewnętrzne dotacje i preferencyjne pożyczki bankowe	
	montaż źródeł ciepła o wyższej sprawności	środki własne mieszkańców, środki zewnętrzne	
	modernizacja energetyczna budynków publicznych	budżet Miasta i Gminy, środki zewnętrzne	PO IiŚ 2014-2020 Poddziałanie 1.3.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej
	montaż OZE – produkcja energii elektrycznej bądź ciepłej	środki własne mieszkańców, środki zewnętrzne	Programu PROSUMENT z NFOSiGW, WFOSiGW lub poprzez Banki Program RYŚ
GOSPODARKA WODNA			
1.B, 4.B, 5.B	weryfikacja rzeczywistych zasobów wód podziemnych w eksploatowanych ujęciach (poziom zwierciadła wód, aktualna wydajność ujęć)	budżet Miasta i Gminy Syców, środki zewnętrzne	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
	opracowanie i realizacja programu odbudowy i konserwacji rowów i przepustów	budżet Miasta i Gminy, wkład podmiotów zobowiązanych, budżet państwa	W przypadku powołania Spółek wodnych – składki właścicieli gruntów uzupełnione o dotacje z Urzędu Marszałkowskiego i/lub Wojewódzkiego.
	racjonalna gospodarka stawowa i rybna	środki własne właścicieli, środki zewnętrzne	PROW 2014-2020
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA			
1.C ÷ 6.C	rozbudowa sieci kanalizacyjnej, modernizacja OŚ	budżet Miasta i Gminy Syców, środki zewnętrzne	Fundusze UE (RPO WD 2014-2020), Narodowy i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska

Cel szczegółowy	Zadania ogólne	Finansowanie	Potencjalne źródła dofinansowania zewnętrznego (w tym w formie dotacji)
	budowa przyłączy kanalizacyjnych w Aglomeracji Syców	środki własne mieszkańców, środki zewnętrzne	Narodowy i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
	realizacja przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarach poza Aglomeracją Syców – nie kwalifikujących się do systemów zbiorczych	budżet Miasta i Gminy Syców, środki zewnętrzne	Fundusze UE (PROW 2014-2020), Narodowy i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
	analiza sytuacji w zakresie wód opadowych odprowadzanych do zbiorczych systemów kanalizacji deszczowej	budżet Gminy Syców, środki zewnętrzne	refinansowanie (opłaty wodne) - zainteresowane podmioty korzystające z systemu odprowadzania wód opadowych z terenów utwardzonych
	rozpoznanie możliwości pozyskania dodatkowych zasobów wód podziemnych na ewentualne potrzeby sektora produkcyjnego lub rolnego	podmioty zainteresowane	dla potrzeb rolnictwa PROW
	ustalenie hierarchii potrzeb w zakresie zaopatrzenia w wodę w gminie	bezkosztowe	wprowadzenie uchwały Rady Miejskiej w/s hierarchii korzystania z wód w sytuacjach krytycznych
GOSPODARKA ODPADAMI			
2.D, 4.D, 5.D	udoskonalanie systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju i opartego na hierarchii sposobów postępowania z odpadami komunalnymi	budżet Miasta i Gminy Syców, środki zewnętrzne	Fundusze UE (RPO WD 2014-2020), Narodowy i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska RPO WD 2014-2020
	kontynuacja usuwania azbestu z terenu Gminy	środki własne właścicieli nieruchomości, środki zewnętrzne	Narodowy i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
	likwidacja dzikich wysypisk odpadów	budżet Miasta i Gminy Syców, ustalenia sprawcy (tryb administracyjny)	budżet gminy lub egzekucja należności od sprawców nielegalnego porzucania odpadów
OCHRONA PRZYRODY			
2.E; 5E÷8E	wdrażanie odpowiedniej polityki ładu przestrzennego i ochrony krajobrazu	budżet Miasta i Gminy Syców	środki budżetu Gminy (uwzględnianie odpowiednich zapisów w MPZP i Studium Zagospodarowania Przestrzennego)
	zalesianie gruntów rolnych	środki własne, środki zewnętrzne	PROW 2014-2020 poprzez ARIMR

Cel szczegółowy	Zadania ogólne	Finansowanie	Potencjalne źródła dofinansowania zewnętrznego (w tym w formie dotacji)
	inwentaryzacja przyrodnicza gminy	budżet Miasta i Gminy Syców, środki zewnętrzne	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
ZASOBY GEOLOGICZNE, GLEBY			
2.F, 2.G	rekultywacja terenów zdegradowanych i niekorzystanie przekształconych	środki własne właścicieli nieruchomości, środki zewnętrzne	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska środki budżetu Województwa (ochrona gruntów rolnych)
	rekultywacja składowiska w Grabownie Wielkim	środki własne, środki zewnętrzne	Fundusze UE (RPO WD 2014-2020), PO IiŚ 2014-2020 Narodowy i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
WSZYSTKIE OBSZARY			
-----	edukacja ekologiczna	budżet Miasta i Gminy Syców, środki zewnętrzne	Fundusze UE (RPO WD 2014-2020, Life), Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska

Tabela 30 Zadania o charakterze szczegółowym. Perspektywa krótkoterminowa do 2020r.

Obszar interwencji	Szacowane wydatki	Potencjalne zewnętrzne źródła finansowania	Okres realizacji	
Planowane zadania			od ...	do...
Obszar interwencji. Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu				
Realizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Syców, w tym m.in.: Termomodernizacja i usprawnienie energetyczne obiektów publicznych (m.in. siedziba Urzędu Miasta i Gminy, szkół podstawowych w Drałtowicach i Działoszy oraz SP nr 2 w Sycowie, przedszkoli nr 1÷3, Centrum Kultury, obiektów ZGKiM, budynku)*	5 650 000	RPO WD 2014-2020 w ramach osi priorytetowej 3 _ "Gospodarka Niskoemisyjna" - Działanie 3.3. "Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej" lub POIiŚ 2014-2020. Poddziałanie 1.3.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej	2016	2020

Obszar interwencji	Szacowane wydatki	Potencjalne zewnętrzne źródła finansowania	Okres realizacji	
Planowane zadania			od ...	do...
Modernizacja kotłowni przy ul. Kaliskiej 8, rozbudowa sieci ciepłowniczej w kierunku centrum miasta	1 000 000	Częściowe dofinansowanie w ramach RPO WD "Gospodarki Niskoemisyjnej" - zintegrowanie inwestycji z działaniami właścicieli budynków.	2016	2020
Sukcesywna wymiana oświetlenia ulicznego i zewnętrznego należącego do Gminy	30 000	Środki własne (oszczędności na kosztach eksploatacji).	2016	2020
Sukcesywna wymiana oświetlenia wewnętrznego w obiektach publicznych		Środki własne (oszczędności na kosztach eksploatacji). Częściowe wsparcie z RPO WD "Gospodarka Niskoemisyjna"	2016	2020
Usprawnienie energetyczne w budynkach mieszkańców gminy w zakresie wymiany kotłów (na gazowe) oraz inwestycji w OZE	5 000 000	RPO WD 2014-2020 w ramach osi priorytetowej 3 _Działanie 3.4.1. "Wdrażanie strategii niskoemisyjnych"	2016	2020
Instalacje OZE wytwarzające energię elektryczną. PROSUMENT	1 000 000	Program PROSUMENT w zakresie mikroźródeł energii elektrycznej.	2016	2020
Inne działania na rzecz ochrony powietrza atmosferycznego (oraz ograniczenia hałasu)				
Poprawa stanu technicznego i przebudowa dróg gminnych (w tym dojazdowych do gruntów rolnych).	800 000	PROW oraz Rząd (Budowa dróg lokalnych). Urząd Marszałkowski - dotacje na drogi transportu rolnego. Środki własne	2017	2018
<i>Współudział w przebudowie dróg powiatowych i wojewódzkich</i>	500 000	środki własne	2017	2018
Głęboka termomodernizacja Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Sycowie ul. Daszyńskiego przez Powiat Oleśnicki	2 980 000	RPO WD 2014-2020 w ramach osi priorytetowej 3 _"Gospodarka Niskoemisyjna" - Działanie 3.3. "Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej", budżet Powiatu Oleśnickiego	2016	2020
Obszar interwencji. Gospodarka wodno-ściekowa.				

Obszar interwencji	Szacowane wydatki	Potencjalne zewnętrzne źródła finansowania	Okres realizacji	
Planowane zadania			od ...	do...
Budowa kanalizacji deszczowej (m.in. na osiedlu Kaliska - 15-lecia w Sycowie, w Strefie Ekonomicznej w Sycowie)	25 725 000	środki własne, WFOŚiGW	2016	2018
Realizacja przedsięwzięć rozwojowo – modernizacyjnych w obszarze gospodarki wodnej (Wymiana rurociągu przesyłowego SUW w Sycowie - zbiorniki górne Nowy Dwór w ul. Pawłówek, Modernizacja stacji uzdatniania wody w Komorowie, Modernizacja przepompowni wody w Bielawkach, Wymiana sieci wykonanych z rur azbest-cementowych i stali w ul. Pawłówek, Ogrodowej i Partyzantów, Wykonanie sieci wodociągowej do Strefy Ekonomicznej w Sycowie, itd.)	3 170 000	środki własne SGK Sp. z o.o., WFOŚiGW	2016	2018
Realizacja przedsięwzięć rozwojowo – modernizacyjnych w obszarze gospodarki ściekowej (Budowa rozdzielczej kanalizacji deszczowej w Sycowie, Budowa rozdzielczej kanalizacji deszczowej na osiedlu Kaliska - 15-lecia w Sycowie, Budowa kanalizacji deszczowej do Strefy Ekonomicznej w Sycowie itd.)	25 725 000	środki własne SGK Sp. z o.o., WFOŚiGW, NFOŚiGW, RPO WD 2014-20120	2016	2018
Kontynuacja modernizacji Oczyszczalni Ścieków w Sycowie	1 252 000	środki własne (*313tys./rok wg WPI)	2017	2020
Obszar interwencji. Odpady. Ochrona powierzchni ziemi.				
Rekultywacja składowiska odpadów w Sycowie w ramach projektu pn. „Modernizacja systemu gospodarki odpadami na terenie południowej Wielkopolski oraz części powiatu Oleśnickiego” - kontynuacja	5 600 000* (koszt całego projektu)	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013, środki własne ZZO Olszowa	2014	2017
Obsługa i zarządzanie systemem gospodarowania odpadami komunalnymi	6 720 000	Środki własne gminy. Opłaty właścicieli nieruchomości. (Obecnie roczne koszty wynoszą 1 678 000 zł)	2016	2020

Obszar interwencji	Szacowane wydatki	Potencjalne zewnętrzne źródła finansowania	Okres realizacji	
Planowane zadania			od ...	do...
Realizacja "Planu usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie miasta i gminy Syców". Kontynuacja.	72 000	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (poprzez Wojewódzki Funduszu Ochrony Środowiska) + Środki własne gminy i właścicieli nieruchomości	2017	2020*
Obszar interwencji. Ochrona przyrody.				
Realizacja programu „Drogi dla Natury (aleje przydrożne)” oraz nasadzenia zastępcze drzew i krzewów	60 000	Środki własne gminy. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska	2017	2020
Wydatki na schronisko dla zwierząt	70 000	Środki własne gminy.	2017	2018

XI. SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

Program ochrony środowiska na poziomie gminy Syców jako dokument bardzo mocno powiązany z wytycznymi i zobowiązaniami płynącymi z wyższych poziomów administracji lub zarządzania realizowany będzie ze strony władz Gminy w układzie:

1. Zadań własnych Gminy o charakterze inwestycyjnym.
2. Działań administracyjnych o charakterze:
 - regulacyjnym i profilaktycznym,
 - nadzorczym,
 - kontrolnym i karnym
3. Działań informacyjnych i edukacyjnych.
4. Monitoringu z realizacji Programu.

Poniżej określono rodzaje działań własnych Gminy w ramach realizacji „Programu ochrony środowiska”.

11.1. Zadania inwestycyjne Gminy.

Zadania własne Gminy o charakterze inwestycyjnym wynikają przede wszystkim z ustawy o samorządzie gminnym oraz z przepisów szczegółowych wskazujących na obowiązki zapewnienia społeczeństwu lokalnemu odpowiednich warunków infrastrukturalnych i ochrony środowiska.

Najważniejsze zadania, które Gmina Syców realizować będzie na rzecz Programu do 2020r. to:

- kanalizowanie obszarów miejskich i poza miejskich ujętych w Aglomeracji,
- kontynuacja modernizacji oczyszczalni ścieków w Sycowie
- zagospodarowanie zrekultywowanego składowiska odpadów w Sycowie (poprzez ZZO Olszowa)
- wspieranie mieszkańców (oraz podmiotów publicznych) w likwidacji azbestu
- termomodernizacja i ulepszenie energetyczne obiektów publicznych ujętych w PGN
- rozwój i modernizacja systemów ciepłowniczych zarządzanych przez SGK Sp. z o.o.
- wdrażanie rozwiązań OZE w wybranych obiektach Gminy
- stałe modernizowanie i konserwowanie systemów wodociągowych oraz ujęć wód podziemnych
- poprawa stanu technicznego dróg gminnych oraz wsparcie modernizacji dróg wyższego rzędu
- usprawnienie systemów odprowadzania wód opadowych z terenów utwardzonych
- modernizacja oświetlenia publicznego w kierunku rozwiązań niskoenergetycznych
- stałe ulepszanie infrastruktury służącej gospodarce odpadami komunalnymi (pojemniki do selektywnej zbiórki, kosze uliczne)
- ochrona zadrzewień przydrożnych (Program „Drogi do Natury”).

11.2. Działania administracyjne Urzędu Miasta i Gminy.

Gmina to organem administracji publicznej najniższego szczebla przez co większość jej kompetencji nakierowana jest na mieszkańców – osoby fizyczne. Jednocześnie Gmina kreuje szereg zjawisk lokalnych poprzez system aktów prawa miejscowego kierowanych do różnych odbiorców. W sektorze ochrony środowiska istnieje także znaczna grupa mechanizmów administracyjnych, które Burmistrz stosować powinien wobec podmiotów prawnych.

Poniżej w formie tabelarycznej zestawiono formy działań administracyjnych jakie przy aktualnych zapisach prawnych może stosować Burmistrz wraz z podaniem precyzyjnych przykładów i możliwości ich wykorzystania na potrzeby szeroko pojętej ochrony środowiska.

Tabela 31 Formy działań administracyjnych możliwe do zastosowania na poziomie Gminy.

Rodzaj działań	Przykłady	Możliwe zastosowania na rzecz realizacji POŚ
regulacyjne	decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach	wprowadzanie warunków realizacji inwestycji istotnych z punktu widzenia minimalizacji oddziaływań i/lub emisji ; wskazywanie innej bardziej adekwatnej lokalizacji lub odmowa dla realizacji; pełna analiza oddziaływań pośrednich i ich wykluczanie (np. w przypadku transportu do planowanie firmy/kopalni poprzez osiedla mieszkaniowe)
	zezwoleń na usunięcie drzew i krzewów	stosowanie obowiązku nasadzeń kompensacyjnych w przypadkach, gdzie brak jest jednoznacznej przesłanki do zwolnienia z opłat
profilaktyczne	studium zagospodarowania przestrzennego	wykluczanie lub precyzyjne wskazanie do ewentualnej lokalizacji inwestycji mogących znacząco (potencjalnie) oddziaływać na środowisko; tworzenie stref ochronnych wokół miejscowości np. dla lokalizacji farm wiatrowych lub instalacji fotowoltaicznych (efekt stroboskopowy), czy biogazowni (odory)
	miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	wprowadzanie precyzyjnych zapisów na temat możliwych form odprowadzania ścieków, dopuszczalnych urządzeń energetycznego spalania paliw (np. z określeniem minimalnego poziomu ich sprawności), lokalizacji urządzeń wodnych, czy obiektów gospodarki odpadami (punkty przetwarzania, zbierania itd.)
	regulamin utrzymania czystości i porządku w gminie	precyzyjne ustalanie zasad zbierania i gromadzenia odpadów, form utrzymania ładu na terenie nieruchomości, sposobów i urządzeń dla magazynowania lub oczyszczania ścieków itp.
	zarządzenia	wprowadzanie ograniczeń w zakresie wykorzystania - w okresach suszy - wody wodociągowej na cele inne niż socjalne
nadzorcze	prowadzenie rejestru urządzeń do gromadzenia lub indywidualnego oczyszczania ścieków	sprawdzanie udokumentowania obowiązku systematycznego wywozu nieczystości na stacje zlewne; (dokonywania przeglądów eksploatacyjnych przydomowych oczyszczalni ścieków)
	prowadzenie rejestru psów z ras agresywnych	weryfikacja warunków odpowiedniego przetrzymywania i wyprowadzania takich psów
kontrolne i karne	kontrola realizacji obowiązków z zakresu gospodarki odpadami wytwarzanymi na terenie nieruchomości	prowadzenie nadzoru nad podmiotami działającymi w zakresie odbioru odpadów komunalnych
		prowadzenie nadzoru nad odpadami powstającymi w trakcie procesu budowy domów lub dużych remontów
		naliczanie opłat podwyższonych za gospodarowanie odpadami komunalnymi niezgodnie ze złożoną deklaracją
interwencyjne	prowadzenie wobec osób fizycznych działań kontrolnych na podstawie upoważnień w trybie art. 379 ustawy Prawo ochrony środowiska	kontrola stosowania odpowiednich paliw w urządzeniach grzewczych (kotły, piece) kontrola właściwego pozbywania się materiałów zawierających azbest kontrola w zakresie odpowiedniego eksploataowania indywidualnych oczyszczalni ścieków
	interwencje w/s zmian stanu wód na gruncie ze szkodą dla nieruchomości sąsiednich w trybie ustawy Prawo wodne interwencje w/s niewłaściwego (nielegalnego) gromadzenia odpadów w trybie ustawy o odpadach	decyzje nakazujące przywrócenie stanu wód na gruncie w przypadku potwierdzenia jego szkodliwego oddziaływania decyzje w sprawie usunięcia odpadów składowanych lub magazynowanych w miejscach na ten cel nieprzeznaczonych

11. 3. Działania informacyjnych i edukacyjne.

Warunkiem koniecznym i niezbędnym realizacji ustanowionych celów zarówno w zakresie racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych, jak i poprawy jakości środowiska jest dobrze zorganizowany system informacji i edukacji ekologicznej społeczeństwa.

Działania edukacyjne powinny być działaniami systemowymi z jasno sprecyzowanymi celami i sposobem ich realizacji. Edukacja ekologiczna w gminie Syców odbywać się będzie w dwóch głównych nurtach. Jako szkolna (od lat istniejąca i ciągle udoskonalana) i pozaszkolna – kierowana do szerszej grupy odbiorców, czasem do wszystkich mieszkańców.

Edukacja szkolna to zorganizowany system kształcenia uczniów, nastawiony na wytworzenie u nich umiejętności obserwowania środowiska i zmian w nim zachodzących, wyciągania wniosków na poziomie przyczyn i skutków degradacji środowiska. I na końcu wykształcenie wrażliwości na piękno przyrody i szacunku dla niej. Taka edukacja ekologiczna prowadzona jest systematycznie w ramach programów nauczania w przedszkolach i szkołach wszystkich poziomów. Wydaje się że ten sektor edukacji ekologicznej należy jedynie udoskonalać, np. poprzez angażowanie uczniów w inicjatywy poza przedmiotowe i ponad klasowe:

- akcje terenowe – sadzenie drzew, budowa miejsc gniazdowania dla owadów pylących, porządkowanie terenów zielonych
- konkursy (plastyczne, wiedzy), pikniki ekologiczne.

W ostatnich latach obserwuje się wzrost zainteresowania edukacją ekologiczną u osób dorosłych. Jest to związane ze zdobywaniem wiedzy na temat otaczającego środowiska, a także możliwością uczestniczenia w działaniach na rzecz jego ochrony. Przede wszystkim jednak wynika z pragmatyzmu. Często bowiem ochrona środowiska równa się poprawie własnego standardu życia lub zdrowia (ograniczanie niskiej emisji poprzez redukcję zużycia energii lub zmianę paliw; usuwanie dachów azbestowych, indywidualne oczyszczalnie ścieków). Dodatkowo ma czasem walor ekonomiczny (wytworzenie energii z OZE, termomodernizacja budynków). Szczególną rolę w rozwijaniu edukacji ekologicznej wśród dorosłych mieszkańców spełniać może Urząd Miasta i Gminy. Najlepszym i najefektywniejszym sposobem oddziaływania jest Internet i lokalne periodyki rozprowadzane przez Gminę (publikacje, ulotki, ogłoszenia). Ważne dla podnoszenia świadomości ekologicznej dorosłych jest także ich zaangażowanie w procesy decyzyjne lub konsultacje, w przypadku spraw mogących mieć wpływ na stan środowiska.

Wśród wielu tematów, znaczące miejsce w najbliższych latach należy przypisać edukacji ekologicznej w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego i gospodarcze niskoemisyjnej powiązanej z oszczędnościami energii. Bardzo nośnym tematem są odnawialne źródła energii w zakresie tzw. mikro-źródeł.

Inne nadal ważne tematy to gospodarka odpadami (w tym likwidacja azbestu) oraz zagadnienia z sektora wodno-ściekowego. W sektorze ściekowym należy mocno akcentować przyjazne środowisku sposoby ich zagospodarowania na terenach nie objętych kanalizacją. W tematyce wodnej niezbędne - wobec zjawisk atmosferycznych z ostatnich lat - jest wzmocnienie informacji o suszy hydrologicznej i roli retencjonowania oraz oszczędzania lokalnych zasobów wodnych.

Przykładem prowadzenia stałych działań eko-edukacyjnych jest prowadzona na bieżąco zakładka „Informacje o środowisku” na stronie BIP Urzędu Miasta i Gminy.

W kolejnych latach planuje się dalsze działania w tym zakresie oraz wzmacnianie w rozpowszechnianiu edukacji ekologicznej za pośrednictwem nowoczesnych narzędzi komunikacji i informacji, opartych głównie o przekaz w ramach sieci internetowych i telefonii mobilnej (portale tematyczne, media społecznościowe, zakładki itp.). Przewiduje się następujące nurty informowania i edukowania w obszarze ochrony środowiska:

- prowadzenie aktywnych form edukacji ekologicznej młodzieży i dzieci – konkursy, działania terenowe,
- wspieranie finansowe i merytoryczne działań z zakresu edukacji ekologicznej prowadzonej w szkołach, instytucjach kulturalnych oraz poprzez grupy społeczne (sołectwa) i organizacje pozarządowe z terenu gminy,
- zapewnienia społeczeństwu niezbędnych informacji nt. stanu środowiska i działań na rzecz jego ochrony (okresowe publikatory, raporty z realizacji POŚ),
- stałe prezentowanie stanu środowiska (dane monitoringowe) i pozytywnych oraz skutecznych przykładów działań podejmowanych na rzecz jego ochrony (np. instalacje fotowoltaiczne, retencja wód, nasadzenia kompensacyjne, rekultywacja terenów w kierunku leśnym),
- sukcesywne rozszerzanie działalności informacyjno-wydawniczej,
- rozszerzenie zakresu edukacji szkolnej o atrakcyjne przyrodniczo miejsca w gminie Syców:
 - budowa i rozbudowa przyrodniczych ścieżek edukacyjnych,
 - uzupełnienie programów nauczania o tematykę związaną z przyrodą i środowiskiem gminy oraz jej najbliższych okolic,
- uczestnictwo mieszkańców w ogólnopolskich akcjach takich jak „Dni Ziemi”, „Sprzątanie Świata”, „Światowy Dzień Wody”, Dzień bez samochodu”,
- pogadanki lub prelekcje wskazujące na zależności: działania na rzecz środowiska a zdrowie (azbest, emisje ze spalania paliw kopalnych) oraz ochrona środowiska a wydatki z budżetu domowego (oszczędzanie energii w wyniku termomodernizacji lub zmiany systemu grzewczego/ zasilania w prąd).

XII. MONITOROWANIE REALIZACJI PROGRAMU. RAPORTOWANIE.

Dla uzyskania bieżących informacji na temat stanu realizacji programu w kolejnych latach proponuje się przyjęcie mierzalnych wskaźników monitorowania realizacji założonych celów w oparciu o wykonywane zadania. Na ich podstawie można będzie corocznie dokonywać oceny osiągniętych efektów w relacji do założonych celów głównie poprzez porównywanie określonych wartości to tych ustalonych obecnie. Grupy wskaźników przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 32 Propozycja wskaźników monitorowania dla kolejnych obszarów interwencji.

Obszar interwencji	Proponowane wskaźniki
ochrona klimatu i jakości powietrza	<ul style="list-style-type: none">• udział energii ze źródeł odnawialnych w finalnym zużyciu energii (%),• oszacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (Mg CO₂/rok),• oszacowany roczny spadek emisji pyłów (Mg/rok),• dodatkowa zdolność wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych (kW),• zmniejszenie rocznego zużycia energii finalnej w budynkach publicznych (kWh/rok),
gospodarowanie wodami	<ul style="list-style-type: none">• dodatkowa pojemność obiektów małej retencji wodnej (dam³),• długość rowów melioracji szczegółowych poddanych odbudowie lub

Obszar interwencji	Proponowane wskaźniki
	konserwacji (km)
gospodarka wodno - ściekowa	<ul style="list-style-type: none"> • zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności ogółem (hm³), • udział przemysłu w zużyciu wody ogółem (%), • odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków (%) • liczba dodatkowych osób korzystających z systemów kanalizacyjnych (osoby), • długość wybudowanej, rozbudowanej lub zmodernizowanej kanalizacji sanitarnej (km), • liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszanego zaopatrzenia w wodę (osoby) • długość wybudowanej, rozbudowanej lub zmodernizowanej sieci wodociągowej (km), • zmiana w wielkości udokumentowanych zasobów wód podziemnych (m³/h)
gleby	<ul style="list-style-type: none"> • powierzchnia gruntów zrekultywowanych w ciągu roku ogółem (ha),
gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	<ul style="list-style-type: none"> • poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia wybranych frakcji odpadów: papier, metale, tworzywa sztuczne i szkło (% wagowo), • poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych (% wagowo), • stopień redukcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska w stosunku do odpadów wytworzonych w 1995r. (%) • udział odpadów komunalnych niepodlegających składowaniu w ogólnej masie odpadów komunalnych (%), • udział odpadów komunalnych zbieranych selektywnie w masie wszystkich zebranych odpadów komunalnych (%)
zasoby przyrodnicze	<ul style="list-style-type: none"> • poziom lesistości (%), • dodatkowa powierzchnia gruntów zalesionych (ha w danym roku) • ilość nasadzonych drzew lub krzewów na terenach zielonych i w ramach kompensacji przyrodniczej (szt.) • powierzchnia obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych ogółem (ha) lub ilość dodatkowych obiektów przyrodniczych prawnie chronionych (szt.)
zagrożenia hałasem	<ul style="list-style-type: none"> • ilość decyzji wydanych przez organy ochrony środowiska w/s ochrony przed hałasem (szt.) • powierzchnia obszaru, na którym występuje przekroczenie hałasu (ha)
pola elektromagnetyczne	<ul style="list-style-type: none"> • ilość nowych anten (masztów) nadawczych na terenie gminy (szt.) • ilość nowych stacji transformatorowych SN i WN (szt.)
zagrożenia poważnymi awariami	<ul style="list-style-type: none"> • liczba przypadków wystąpienia na terenie gminy poważnych awarii w okresie roku

Odpowiednio zebrane i zgromadzone informacje o wielkości i trendzie zmian poszczególnych wskaźników w kolejnych latach powinny być ujmowane w sprawozdaniach rocznych. Docelowo zaś stanowić będą podstawę do tworzenia wynikających z ustawy raportów z realizacji Programu.

Zgodnie z zapisami ustawy Prawo ochrony środowiska opracowanie to podlega oficjalnej weryfikacji i kontroli realizacji postawionych zamierzeń **w okresach dwuletnich, w formie raportów.**

Sporządzony raport Burmistrz przedstawia Radzie Miejskiej.

XIII. KOORDYNACJA REALIZACJI PROGRAMU.

Koordinacją realizacji Programu zajmować się będzie Burmistrz Miasta i Gminy Syców poprzez zespół pracowników z komórki merytorycznej Urzędu tj. z Referatu Gospodarki Odpadami i Ochrony Środowiska. Do poszczególnych obszarów wymienionych powyżej angażowani będą także pracownicy z innych stanowisk (np. ds. środków zewnętrznych) i wydziałów (np. Wydział Infrastruktury Technicznej i Inwestycji), a także jednostki organizacyjne Gminy (Sycowska Gospodarka Komunalna Sp. z o.o, Szkoły itd.).

Dla zwiększenia efektywności realizacji Planu część działań Gminy ukierunkowana będzie na inicjowanie i wspieranie inwestycji realizowanych przez mieszkańców. Istotny będzie tu przede wszystkim wsparcie w pozyskiwaniu środków zewnętrznych dedykowanych w najbliższej perspektywie do osób fizycznych lub właścicieli nieruchomości. Część z przygotowanych już Programów wprost wskazuje na konieczność pośrednictwa samorządu lokalnego (np. RPO WD Gospodarka niskoemisyjna).

XIV. WYKAZ SKRÓTÓW

POŚ – program ochrony środowiska

RLM – równoważna liczba mieszkańców

MPZP – miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

PGN - plan gospodarki niskoemisyjnej

RPO WD – Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020

PO IIŚ – Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

NFOŚiGW - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

MŚP – małe i średnie przedsiębiorstwa

PROW – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

GUS – Główny Urząd Statystyczny

JCW – jednolite części wód

MŚ – Ministerstwo Środowiska

UE – Unia Europejska

WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

RZGW – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej

PROSUMENT – Program dofinansowania na działania związane z tzw. energetyką prosumencką, czyli taką gdzie producent energii z OZE jest równocześnie jej konsumentem (mikroelektrownie).

OZE – odnawialne źródła energii

ARiMR – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

XV. ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1. Rodzaj i charakter projektów mogących uzyskać dofinansowanie w zakresie działań na rzecz POŚ ze źródeł zewnętrznych.

Załącznik 2. Rodzaje zobowiązań z sektora ochrony środowiska wynikające z dokumentów wyższego rzędu. Wybór dostosowany do lokalizacji, charakteru i uwarunkowań gminy Syców.

Załącznik 3. Regulacje prawne zobowiązujące Gminę do działań na rzecz ochrony środowiska.

XVI. SPIS TABEL

<i>Tabela 1 Nazwy miejscowości i przysiółków w gminie Syców.</i>	16
<i>Tabela 2 Liczba mieszkańców gminy w podziale na sołectwa w 2015r.</i>	18
<i>Tabela 3 Struktura wiekowa ludności Gminy Syców w 2015r. (GUS).</i>	19
<i>Tabela 4 Saldo migracji dla Gminy Syców w 2015r. (GUS).</i>	20
<i>Tabela 5 Podmioty gospodarcze na terenie gminy Syców wg sektorów własnościowych w 2015r. (GUS).</i>	21
<i>Tabela 6 Struktura własnościowa lasów na terenie gminy Syców w odniesieniu do całego powiatu i województwa w 2015r. (GUS).</i>	31
<i>Tabela 7 Długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej na terenie gminy Syców w 2015r. (GUS).</i>	32
<i>Tabela 8 Korzystający z wodociągów w % ogółu ludności na tle powiatu i województwa w latach 2010-2014r. (GUS).</i>	33
<i>Tabela 9 Woda dostarczona do wodociągu na terenie gminy Syców w czasie doby w 2015r. (GUS).</i>	33
<i>Tabela 10 Liczba zgłoszonych przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Syców w okresie od 1 stycznia 2007r. do 31 lipca 2016r.</i>	34
<i>Tabela 11 Długość czynnej sieci rozdzielczej kanalizacyjnej na terenie gminy Syców w 2015r. (GUS).</i>	34
<i>Tabela 12 Korzystający z kanalizacji w % ogółu ludności na tle powiatu i województwa w latach 2010-2014r. (GUS).</i>	34
<i>Tabela 13 Woda dostarczona do wodociągu na terenie gminy Syców w czasie doby w 2015r. (GUS).</i>	35
<i>Tabela 14 Korzystający z sieci gazowej w % ogółu ludności na tle powiatu i województwa w latach 2010-2014r. (GUS).</i>	36
<i>Tabela 15 Charakterystyka sieci gazowej na terenie gminy Syców w 2014r. (GUS).</i>	37
<i>Tabela 16 Charakterystyka ilości zebranych odpadów w latach 2013-2015.</i>	37
<i>Tabela 17 Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia wybranych odpadów komunalnych latach 2013-2015.</i>	38
<i>Tabela 18 Azbest usunięty z obszaru Gminy Syców w ostatnich latach.</i>	40
<i>Tabela 19 Wykaz pomników przyrody na terenie Gminy Syców (RDOŚ).</i>	42
<i>Tabela 20 Podsumowanie inwentaryzacji – aleje i szpalery na obszarze gminy Syców.</i>	44
<i>Tabela 21 Wyniki pomiarów poziomu hałasu na terenie gminy Syców (WIOŚ).</i>	46
<i>Tabela 22 Dostęp do sieci infrastrukturalnych. Gmina Syców na tle innych gmin powiatu oraz danych regionalnych.</i>	47
<i>Tabela 23 Zużycie wody, energii elektrycznej oraz gazu w gospodarstwach domowych na terenie miast</i>	47
<i>Tabela 24 Różnica pomiędzy odsetkiem ludności korzystającej z wodociągu i z kanalizacji wg lokalizacji w regionach samorządowych. Trend z okresu 10 lat.</i>	48
<i>Tabela 25 Ocena aktualnego stanu środowiska i prognoza na lata obowiązywania „Programu ochrony środowiska”.</i>	50
<i>Tabela 26 Tabele SWOT dla Programu ochrony środowiska dla gminy Syców.</i>	53
<i>Tabela 27 Proponowane sposoby rozwiązania gospodarki ściekowej w miejscowościach poza aglomeracją.</i>	61
<i>Tabela 28 Cele programu ochrony środowiska dla gminy Syców wraz z podstawowymi kierunkami interwencji istotnymi z poziomu Gminy.</i>	62
<i>Tabela 29 Zadania o charakterze ogólnym, kierunkowym oraz możliwy układ oraz źródła ich finansowania. Perspektywa długoterminowa.</i>	67
<i>Tabela 30 Zadania o charakterze szczegółowym. Perspektywa krótkoterminowa do 2020r.</i>	69
<i>Tabela 31 Formy działań administracyjnych możliwe do zastosowania na poziomie Gminy.</i>	74
<i>Tabela 32 Propozycja wskaźników monitorowania dla kolejnych obszarów interwencji.</i>	76

XVII. SPIS RYCIN

<i>Rycina 1. Mapa topograficzna gminy Syców.....</i>	<i>17</i>
<i>Rycina 2. Liczba mieszkańców gminy Syców na przestrzeni lat 2005-2015 (GUS).</i>	<i>19</i>
<i>Rycina 3. Analiza struktury wiekowej na terenie Gminy Syców w 2015r.(GUS).</i>	<i>20</i>
<i>Rycina 4 Podział hydrogeologiczny województwa Dolnośląskiego (źródło: Opracowanie Ekofizjograficzne dla Dolnego Śląska).</i>	<i>27</i>
<i>Rycina 5 Główne Zbiorniki Wód Podziemnych na terenie Dolnego Śląska (źródło: Atlas hydrogeologiczny Polski).</i>	<i>28</i>
<i>Rycina 6 Leśnictwo wg. form własności na terenie Gminy Syców w 2015r.(GUS).</i>	<i>31</i>
<i>Rycina 7 Rozwój infrastruktury kanalizacji sanitarnej na przestrzeni lat 2005-2015.(GUS).</i>	<i>35</i>
<i>Rycina 8 Połączenia prowadzone z sieci kanalizacji sanitarnej do budynków mieszkalnych i zamieszkania zbiorowego na przestrzeni lat 2005-2015. (GUS).</i>	<i>36</i>
<i>Rycina 9 Struktura zarządzania w ochronie środowiska z poziomu gminy Syców</i>	<i>56</i>